

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Ziņot

Lauka darbs: 2023. gada maijs — jūnijs

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Šis dokuments neatspoguļo Eiropas Komisijas viedokli. Tajā ietvertās interpretācijas un viedokļi ir tikai autoru interpretācijas un viedokļi.

Projekta nosaukums: Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538 “Klimata pārmaiņas” — ziņojums

Valodas versija: EN

Kataloga numurs: ML-03-23-358-EN-N

ISBN: 978-92-68-05355-3

DOI: 10.2834/653431

© Eiropas Savienība, 2023. gads

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Fotoattēls: Getty Images

Dokuments, ko sagatavojis Pierre Dieumegard for [Europe-Democracy-Esperanto](#)

Šā “pagaidu” dokumenta mērķis ir ļaut lielākam skaitam Eiropas Savienības iedzīvotāju uzzināt par Eiropas Savienības sagatavotajiem dokumentiem (un tos finansē no viņu nodokļiem). **Bez tulkojumiem cilvēki tiek izslēgti no debatēm.**

Šis dokuments “Eurobarometer” bijapieejams tikai [angļu valodā](#) pdf failā. No šī sākotnējā faila mēs izveidojām odt-failu, ko sagatavoja Libre Office programmatūra, mašīntulkošanai uz citām valodām. Rezultāti tagad ir [pieejami visās oficiālajās valodās](#).

Ir vēlams, lai ES administrācija pārņemtu svarīgu dokumentu tulkošanu. “Svarīgi dokumenti” ir ne tikai normatīvie akti, bet arī svarīga informācija, kas nepieciešama, lai kopīgi pieņemtu apzinātus lēmumus.

Lai kopīgi apspriestu mūsu kopīgo nākotni un nodrošinātu uzticamus tulkojumus, starptautiskā valoda Esperanto būtu ļoti noderīga tās vienkāršības, regularitātes un precizitātes dēļ.

Sazinieties ar mums:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Saturs

IEVEŠANA.....	4
KOPSAVILKUMS.....	7
I. EIROPAS UZTVERE PAR KLIMATA PĀRMAIŅĀM.....	9
1. Priekšstats par klimata pārmaiņām kā globālu problēmu.....	10
2. Uztvertā klimata pārmaiņu nopietnība.....	25
II. RĪCĪBA, LAI RISINĀTU KLIMATA PĀRMAIŅU PROBLĒMU.....	30
1. Atbildība par cīņu pret klimata pārmaiņām.....	31
2. Personīga rīcība, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām.....	38
3. Atsevišķu darbību veidi.....	41
III. ATTIEKSME PRET KLIMATA PĀRMAIŅĀM UN PĀREJU UZ TĪRU ENERĢIJU.....	51
1. Attieksme pret rīcību klimata pārmaiņu jomā.....	54
2. Attieksme pret fosilā kurināmā importa samazināšanu.....	58
3. Attieksme pret publisko finansiālo atbalstu tīrai enerģijai pretstatā fosilā kurināmā subsīdijām.....	61
4. Attieksme pret pielāgošanos klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei.....	65
5. Attieksme pret klimata pārmaiņām un vides jautājumiem kā prioritāte sabiedrības veselības uzlabošanai.....	68
6. Attieksme pret kompromisu starp klimata pārmaiņu radītajām izmaksām un zaļās pārkārtošanās izmaksām.....	71
IV. SKATOTIES UZ NĀKOTNI.....	74
1. Pašreizējā valstu valdību rīcība cīņā pret klimata pārmaiņām.....	75
2. Mērķi attiecībā uz atjaunojamo enerģiju.....	78
3. Energoefektivitātes mērķi.....	85
4. Klimatneitrāla Eiropa līdz 2050. gadam.....	92
V. ES UN ENERĢĒTIKAS KRĪZE.....	95
1. ES un dalībvalstu reakcija uz enerģētikas krīzi saistībā ar zaļās enerģijas politiku.....	96
2. ES un dalībvalstu rīcība, lai mazinātu ekonomisko spiedienu.....	99
VI. EIROPIEŠI UN VIŅU DABISKĀ VIDE.....	111
1. Eiropas iedzīvotāju pakļaušana vides un klimata riskiem un apdraudējumiem.....	112
2. Eiropiešu piekļuve dabai un zaļajām zonām.....	115
SECINĀJUMS.....	118
Tehniskās specifikācijas.....	121
Anketa.....	126
Komentāri.....	133

IEVEŠANA

Klimata pārmaiņas

Ar Eiropas zaļo kursu Eiropas Savienība ir apņēmusies kļūt par pirmo klimatneitrālo kontinentu. ES cenšas nodrošināt videi nekaitīgu ekonomikas izaugsmi, kas atsaistīta no resursu izmantošanas, neatstājot novārtā nevienu personu vai vietu. Zaļais kurss tika uzsākts 2020. gadā ar apņemšanos līdz 2030. gadam samazināt ES siltumnīcefekta neto emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2050. gadam neto nulles līmeni. 2021. gada jūnijā tika pieņemts Eiropas Klimata akts, ar kuru ES valstīm ir noteikts juridisks pienākums sasniegt abus mērķus.

Lai sasniegtu šos mērķus, ir jāpieņem klimata politikas priekšlikumu kopums, ko dēvē par paketi "Gatavi mērķrādītājam 55 %". Šajā visas sabiedrības tiesību aktu kopumā ir iekļauti noteikumi par enerģētiku, transportu, emisiju tirdzniecību un samazināšanu, kā arī zemes izmantošanu un mežsaimniecību. Tas ietver gan jaunas iniciatīvas, gan spēkā esošo tiesību aktu pārskatīšanu. Lai finansētu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, līdz 2027. gadam 30 % no kopējiem ES izdevumiem tiks novirzīti ar klimatu saistītiem projektiem¹.

Zaļā pārkārtošanās, kas nepieciešama šo reformu īstenošanai, ir būtiska ES ilgtermiņa labklājībai. Klimata pārmaiņas jau tagad būtiski ietekmē Eiropas ekonomiku un tās iedzīvotājus. Vasaras temperatūra Eiropā 2022. gadā bija visaugstākā, un tā būtiski ietekmēja veselību. Visā Eiropā šajā gadā vairāk nekā 61,000 nāves gadījumu tika attiecināti uz karstumu². Ekonomikas jomā pēdējo 40 gadu laikā ar klimatu saistīti notikumi visā pasaulē ir radījuši finansiālus zaudējumus vairāk nekā 487 miljardu EUR apmērā; upju plūdu un meža ugunsgrēku ekonomiskās izmaksas vien pārsniedz vidēji EUR 7 miljardus gadā³. ES diena globālās klimata krīzes upuriem tika noteikta 2023. gada 15. jūlijā, lai pieminētu tos, kas zaudēti ar klimatu saistītās katastrofās, un vairotu izpratni par nepieciešamību stiprināt mūsu klimatnoturību pret šādiem notikumiem.

Zaļā pārkārtošanās iedzīvotājiem un nākamajām paaudzēm sniegs plašus ieguvumus, tostarp labāku un cenas ziņā pieejamāku sabiedrisko transportu, drošu tīrākas enerģijas piegādi, biodaudzveidības atjaunošanu un tīrāku gaisu, kā arī jaunas nākotnes prasībām atbilstošas darbvietas un prasmju apmācību pārejai.⁴

Šis īpašais Eiropas Komisijas ziņojums ir jaunākais sērijā, kurā galvenā uzmanība pievērsta eiropiešu attieksmei pret

klimata pārmaiņām; jaunākais ir Eiropas Komisijas ziņojums Nr. 513, kas pieņemta 2021. gada martā-aprīlī⁵.

Šis jaunākais ziņojuma izdevums aptver sešas galvenās jomas:

- Eiropiešu uztvere par klimata pārmaiņu nopietnību.
- Rīcība klimata pārmaiņu jomā: kam ir galvenā atbildība par cīņu pret klimata pārmaiņām, un par personīgo darbību veidiem, kas veikti, lai palīdzētu risināt klimata pārmaiņu problēmu.
- Attieksme pret pasākumiem klimata pārmaiņu apkarošanai un pārejai uz tīru enerģiju: tostarp attieksme pret rīcību klimata pārmaiņu jomā, atbalsts fosilā kurināmā importa samazināšanai un valsts finansiālā atbalsta sniegšana tīrai enerģijai, rīcības ietekme uz izmaksām salīdzinājumā ar bezdarbību un attieksme pret pielāgošanos klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei.
- Raugoties nākotnē: vai valstu valdības dara pietiekami daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām; vai valstu valdībām vai Eiropas Savienībai būtu jānosaka mērķi atjaunojamo energoresursu jomā; to, cik svarīgi ir, lai valstu valdības un ES veiktu pasākumus energoefektivitātes uzlabošanai; un atbalsts tam, lai ES ekonomika līdz 2050. gadam kļūtu klimatneitrāla.
- ES un enerģētikas krīze: ja zaļās pārkārtošanās temps, ņemot vērā pašreizējo enerģētikas krīzi, būtu jāpaātrina un kā ES un valstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu.
- Eiropiešu piekļuve dabai un zaļajām zonām
- Eiropas iedzīvotāju pakļaušana vides un klimata riskiem un apdraudējumiem

Ja iespējams, rezultāti tiks salīdzināti ar iepriekšējo apsekojumu rezultātiem. Tomēr Covid-19 pandēmijas radīto metodoloģisko atšķirību dēļ, veicot salīdzinājumus ar iepriekšējo apsekojumu 2021. gadā, būtu jāpievērš uzmanība. Konkrētāk, daudz lielāks respondentu īpatsvars 2021. gada izdevumā tika intervēts tiešsaistē, nevis klātienē, jo tajā laikā bija spēkā pārvietošanās ierobežojumi.

Šo apsekojumu no 2023. gada 10. maija līdz 5. jūnijam veica Kantar tīkls 27 Eiropas Savienības dalībvalstīs.

1 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

2 <https://www.nature.com/articles/s41591-023-02419-z>

3 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

4 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

5 [Klimata pārmaiņas — 2021. gada jūlijs — Eiropas Komisijas ziņojums \(europa.eu\)](https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/)

Eiropas Komisijas speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Šajā apsekojumā izmantotā metodika

Eiropas Komisijas speciālaptauja Nr. 538 par klimata pārmaiņām bija daļa no Eiropas Komisijas 99.3 viļņa un tika veikta no 2023. gada 10. maija līdz 5. jūnijam. Izmantotā metodika bija Eiropas Komisijas standarta aptaujas, ko veica Komunikācijas ģenerāldirektorāts ("Media Monitoring and Eurobarometer" nodaļa)⁶. Intervijas tika veiktas, izmantojot klātienē intervijas vai nu fiziski cilvēku mājās, vai attālinātā video mijiedarbībā attiecīgajā valstī valodā. Intervijas ar attālinātu video mijiedarbību ("tiešsaistes klātienē" jeb CAVI, datorizēta video intervija) tika veiktas tikai Čehijā, Dānijā, Maltā un Somijā. Šim ziņojumam ir pievienota tehniska piezīme par intervijām, ko veic Kantar tīkla dalībinstītūti. Tajā arī precizēti ticamības intervāli.

Visā ziņojumā rezultāti ir salīdzināti ar 2021. gada Eiropas Komisijas speciālaptauju Nr. 513⁷. Tomēr Covid-19 ietekmes dēļ dažās valstīs 2021. gadā tika izmantota datorizēta tīmekļa intervija (CAWI). Salīdzinājumā ar 2021. gadu metodika pilnībā atšķiras no Beļģijas, Čehijas, Dānijas, Igaunijas, Īrijas, Latvijas, Lietuvas, Luksemburgas, Portugāles, Somijas, Zviedrijas. Salīdzinājumā ar 2021. gadu metodika daļēji atšķiras, proti, Grieķija, Malta, Nīderlande, Slovēnija un Slovākija. Tāpēc izmaiņas salīdzinājumā ar 2021. gadu būtu jāinterpretē piesardzīgi. Ja iespējams, rezultāti ir salīdzināti ar 2019. gada Eiropas Komisijas īpašo aptauju Nr. 490⁸. Šim ziņojumam pievienotajā tehniskajā piezīmē ir arī precizētas metodikas atšķirības laikposmā no 2023. līdz 2021. gadam.

Saskaņā ar ES Vispārīgo datu aizsardzības regulu⁹ (VDAR) respondentiem tika jautāts, vai viņi piekristu uzdot jautājumus par jautājumiem, kurus varētu uzskatīt par "sensitīviem".

Mēs vēlamies pateikties cilvēkiem visā Eiropas Savienībā, kuri ir piedāvājuši laiku piedalīties šajā aptaujā.

Bez viņu aktīvas līdzdalības šis pētījums nebūtu bijis iespējams.

Piezīme. Šajā ziņojumā ES valstis ir minētas to oficiālajos saīsinājumos. Šajā ziņojumā izmantoti šādi saīsinājumi:

Beļģija	BŪT	Lietuva	LT
Bulgārija	BG	Luksemburga	LU
Čehija	CZ	Ungārija	HU
Dānija	DK	Malta	MT
Vācija	DE	Nīderlande	NL
Igaunija	EE	Austrija	AT
Īrija	IE	Polija	PL
Grieķija	EL	Portugāle	PT
Spānija	ES	Rumānija	RO
Francija	FR	Slovēnija	SI
Horvātija	HR	Slovākija	SK
Itālija	IT	Somija	FI
Kipras Republika	CY *	Zviedrija	SE
Latvija	LV		

Eiropas Savienība — vidējais svērtais rādītājs 27 dalībvalstīm ES-27

BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, TI, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT eurozona

BG, CZ, DK, HR, HU, PL, RO, SE Ārpus eurozonas

* Kipra kopumā ir viena no 27 Eiropas Savienības dalībvalstīm. Tomēr *acquis communautaire* ir apturēts tajā valstī daļā, kuru nekontrolē Kipras Republikas valdība. Praktisku apsvērumu dēļ kategorijā "CY" un ES27 vidējo rādītāju ir iekļautas tikai intervijas, kas veiktas Kipras Republikas valdības kontrolētājā valstī daļā.

6 <https://www.europa.eu/eurobarometer>

7 [Klimata pārmaiņas — 2021. gada jūlijs — Eiropas Komisijas speciālaptauja \(europa.eu\)](#)

8 [Klimata pārmaiņas — 2019. gada septembris — Eiropas Komisijas speciālaptauja \(europa.eu\)](#)

9 2016/679

KOPSAVILKUMS

Klimata pārmaiņas ir trešā visnopietnākā problēma pasaulē kopumā, un vairāk nekā trīs ceturtdaļas eiropiešu uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma patī par sevi.

- Saskaņā ar respondentu sniegto informāciju, izvēloties vienu variantu, trīs visnopietnākās problēmas pasaulē kopumā ir nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums (20 %), bruņoti konflikti (19 %) un klimata pārmaiņas (17 %).
- Respondenti septiņās valstīs klimata pārmaiņas uzskata par visnopietnāko problēmu pasaulē: Beļģija, Dānija, Vācija, Īrija, Malta, Nīderlande, Austrija, Somija un Zviedrija. Tā ierindojas starp trim labākajiem 16 no 27 valstīm.
- Dodot iespēju pieminēt vairāk nekā vienu problēmu, 46 % respondentu uzskata, ka klimata pārmaiņas ir viena no visnopietnākajām problēmām pasaulē, ierindojušies trešajā vietā aiz nabadzības, bada un dzeramā ūdens trūkuma (58 %) un bruņotiem konfliktiem (52 %). Vairāk nekā katrs piektais respondents katrā dalībvalstī uzskata, ka klimata pārmaiņas ir viena no visnopietnākajām problēmām pasaulē.
- Vairāk nekā trīs ceturtdaļas (77 %) respondentu uzskata, ka klimata pārmaiņas šobrīd ir ļoti nopietna problēma — klimata pārmaiņu nopietnība ir no 7 līdz 10 pēc skalas līdz 10. Tas attiecas uz lielāko daļu respondentu katrā dalībvalstī. Faktiski 31 % dod tam maksimālo punktu skaitu 10, kas norāda, ka tā ir ļoti nopietna problēma.

Vairāk nekā deviņi no desmit eiropiešiem ir veikuši vismaz vienu pasākumu, lai palīdzētu risināt klimata pārmaiņu problēmu, lai gan vairākums uzskata, ka šajā jomā ir atbildīgas valdības, uzņēmumi un rūpniecība.

- Lielākā daļa eiropiešu uzskata, ka Eiropas Savienība (56 %), valstu valdības (56 %) un uzņēmumi un rūpniecība (53 %) ir atbildīgi par klimata pārmaiņu novēršanu. Vairāk nekā trešdaļa uzskata, ka reģionālās un vietējās pašvaldības ir atbildīgas (36 %) vai ir personīgi atbildīgas (35 %), savukārt 29 % uzskata, ka atbildīgas ir vides grupas. Respondenti varēja izvēlēties vairākas atbildes.
- Vairāk nekā sešas no desmit dalībvalstīm (63 %) apgalvo, ka pēdējo sešu mēnešu laikā ir veikušas pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, un 21 dalībvalstī vairākums apgalvo, ka ir rīkojušās.

- Vairāk nekā deviņi no desmit respondentiem ir veikuši vismaz vienu pasākumu, kas palīdzētu risināt klimata pārmaiņu problēmu, un vismaz astoņi no desmit katrā dalībvalstī veic vismaz vienu pasākumu.
- Vienīgās darbības, ko veikusi vismaz puse, ir centieni samazināt atkritumu daudzumu un regulāri atdalīt tos pārstrādei (70 %) un samazināt vienreizlietojamo preču patēriņu (53 %). Kopš 2021. gada abas darbības ir samazinājušās.
- Gandrīz četri no desmit (37 %) apgalvo, ka, pērkot jaunu sadzīves tehniku, mazāks enerģijas patēriņš ir svarīgs faktors viņu izvēlē. Šis rezultāts ir otrais samazinājums pēc kārtas kopš 2019. gada.
- Citas darbības, ko veic vismaz katrs piektais, ir pirkt un ēst mazāk gaļas (31 %), regulāri izmantojot videi draudzīgas alternatīvas savam privātajam automobilim, piemēram, iešana kājām, riteņbraukšana, sabiedriskā transporta izmantošana vai automobiļu koplietošana (28 %) vai bioloģiskas pārtikas pirkšana un ēdināšana (28 %).

Lielākā daļa eiropiešu piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā var dot labumu

- Vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem (84 %) piekrīt, ka klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību (41 % pilnībā piekrīt, 43 % parasti piekrīt).
- Gandrīz astoņi no desmit respondentiem (78 %) piekrīt, ka pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks publiskais finansiālais atbalsts, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina (36 % pilnīgi piekrīt, 42 % parasti piekrīt).
- Trīs ceturtdaļas respondentu (75 %) piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā radīs inovācijas, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus (29 % pilnīgi piekrīt, 46 % parasti piekrīt).
- Gandrīz tikpat daudz (73 %) piekrīt, ka klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā izmaksas, ko rada ieguldījumi zaļās pārkārtošanās procesā (33 % pilnībā piekrīt, 40 % parasti piekrīt).
- Septiņi no desmit respondentiem (70 %) piekrīt, ka fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un dot labumu ES ekonomikai (27 % pilnībā piekrīt, 43 % parasti piekrīt).

Klimata pārmaiņas

- Vairāk nekā seši no desmit respondentiem (63 %) piekrīt, ka pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var dot labumu ES iedzīvotājiem.

Valstu valdības un ES stingri atbalsta atjaunojamo energoresursu mērķu noteikšanu un rīcību, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti.

- 67 % respondentu uzskata, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, un tas ir par astoņiem procentpunktiem mazāk nekā 2021. gada martā-aprīlī. Tomēr, izņemot respondentus Somijā, vairākums katrā dalībvalstī uzskata, ka viņu valdība nedara pietiekami daudz.
- Gandrīz deviņas no desmit uzskata, ka ir svarīgi, lai to valsts valdība (87 %) un Eiropas Savienība (87 %) rīkotos, lai līdz 2030. gadam palielinātu izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu. Valsts valdības gadījumā tas ir zemākais atbalsta līmenis salīdzinājumā ar iepriekšējiem apsekojumiem.
- Vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem uzskata, ka ir svarīgi, lai viņu valsts valdība (86 %) un Eiropas Savienība (85 %) veiktu pasākumus energoefektivitātes uzlabošanai līdz 2030. gadam (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus). Atkal, runājot par valsts valdību, tas ir zemākais atbalsta līmenis jebkad.
- Gandrīz deviņi no desmit (88 %) piekrīt apgalvojumam, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas būtu jāsamazina līdz minimumam, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, lai ES ekonomika līdz 2050. gadam kļūtu klimatneitrāla. Vismaz septiņi no desmit respondentiem katrā dalībvalstī domā šādi.

Lielākā daļa eiropiešu uzskata, ka pāreja uz zaļo ekonomiku būtu jāpaātrina

- Ņemot vērā enerģijas cenu kāpumu un gāzes piegādes ierobežojumus Krievijas rīcības dēļ, 58 % respondentu uzskata, ka atjaunojamo energoresursu izmantošana būtu jāpaātrina, jāpalielina energoefektivitāte un jāpaātrina pāreja uz zaļo ekonomiku. Viena ceturtdaļa (25 %) uzskata, ka būtu jāsauglabā pārejas temps. 12 % uzskata, ka enerģētikas krīzes laikā būtu jāizmanto vairāk fosilā kurināmā un ka pāreja uz zaļo ekonomiku ir palēninājusies.
- Atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšana ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā (29 %), un ekonomisku pasākumu veikšana, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu māsaimniecībām, piemēram, enerģijas uzņēmumu peļņas aplikšana ar nodokli un enerģijas cenu griestu noteikšana (29 %), ir vēlami pasākumi, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu, un vienīgie pasākumi, ko minēja vismaz katrs ceturtais.

Vairāk nekā viena trešdaļa jūtas personīgi pakļauti ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un apdraudējumiem

- Gandrīz četri no desmit respondentiem (37 %) apgalvo, ka viņi ir personīgi pakļauti vides un klimata riskiem un apdraudējumiem (7 % ir ļoti pakļauti, 30 % ir nedaudz pakļauti). Valsts līmenī pastāv ievērojamas atšķirības, proti, to iedzīvotāju īpatsvars, kuri jūtas pakļauti riskam, svārstās no 64 % Portugālē līdz 9 % Somijā.

I. EIROPAS UZTVERE PAR KLIMATA PĀRMAINĀM

Klimata pārmaiņas

Šā ziņojuma pirmajā nodaļā ir pētīts, vai eiropieši uzskata, ka klimata pārmaiņas ir vislielākās vai viena no nopietnākajām problēmām, ar ko šodien saskaras pasaule. Tiek apspriesti arī eiropiešu priekšstati par klimata pārmaiņu nopietnību.

1. Priekšstats par klimata pārmaiņām kā globālu problēmu

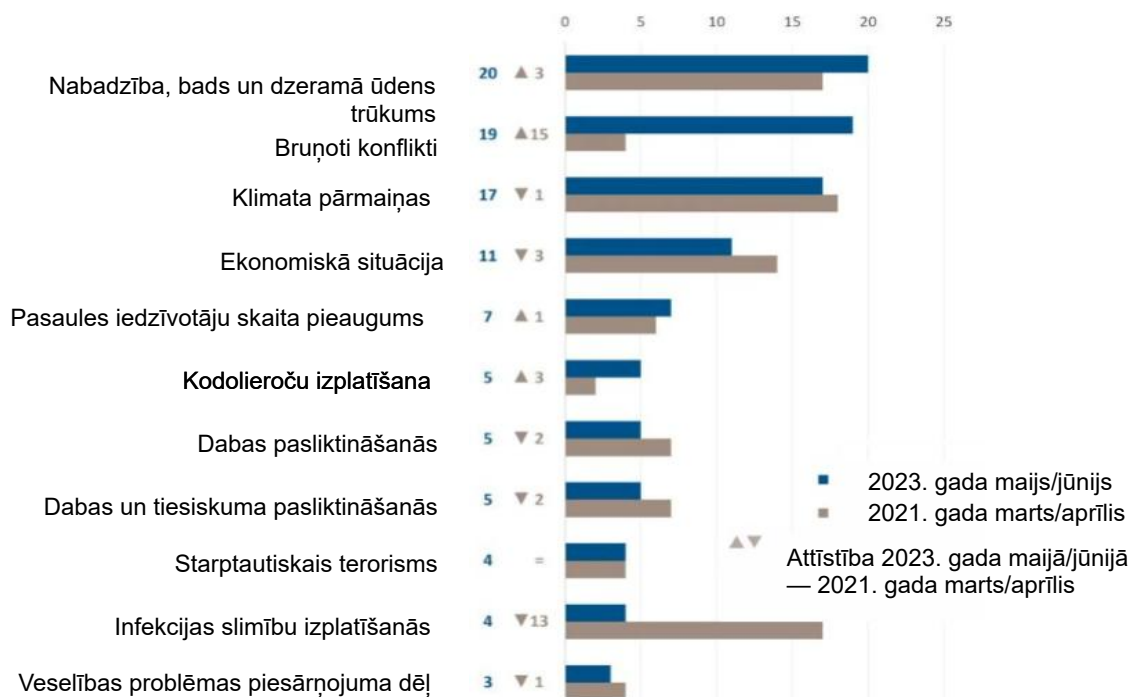
Klimata pārmaiņas ierindojas trešajā vietā starp visnopietnākajām problēmām pasaulē kopumā

Respondentiem tika dots saraksts ar 11 problēmām, un viņi jautāja, kuras tās uzskata par visnopietnākajām mūsdienu pasaulē.¹⁰ Klimata pārmaiņas ir trešā nopietnākā problēma pēc “nabadzības, bada un dzeramā ūdens trūkuma” un “bruņotiem konfliktiem”.

Katrs piektais (20 %) min nabadzību, badu un dzeramā ūdens trūkumu, pieaugumu par trim procentpunktiem kopš 2021. gada marta līdz aprīlim un ranga pieaugumu no otrā uz pirmo vietu.

Gandrīz tikpat daudz respondentu min bruņotus konfliktus

QC1a Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (% ES27)

(19 %, + 15 procentpunkti). Šī problēma no 8. pozīcijas

10 QC1a. Kura no turpmāk minētajām problēmām, jūsuprāt, ir visnopietnākā problēma, ar ko saskaras pasaule kopumā?

iepriekšējā aptaujā ir pārcelta uz otro vietu pašreizējā vilnī¹¹. Tas, iespējams, atspoguļo kara sākumu pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā 2022. gada februārī.

Gandrīz katrs piektais (17 %, -1 procentpunkts) uzskata, ka klimata pārmaiņas ir vienīgā nopietnākā problēma. Tagad tā ierindojas trešajā vietā pēc pirmā ranga 2021. gadā.

Ekonomiskā situācija saglabā savu pozīciju (11 %, -3 procentpunkti), un tā ir vienīgā problēma, ko minējis vismaz viens no desmit respondentiem. Pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums ir palielinājies no septītas uz piekto vietu (7 %, + 1 procentpunkts).

Citas problēmas ir minētas ne vairāk kā vienā no divdesmit: kodolieroču izplatīšana (5 %, + 3), dabas pasliktināšanās (5 %, -2 procentpunkti), demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās (5 %, -2 procentpunkti), starptautiskais terorisms (4 %, bez izmaiņām), infekcijas slimību izplatība (4 %, -13 procentpunkti) un veselības problēmas piesārņojuma dēļ (3 %, -1 procentpunkti).

Ir vērts atzīmēt ievērojamu samazinājumu atsauces par infekcijas slimību izplatīšanos (-13 pp), nokrītot no trešās līdz devītajai pozīcijai¹².

Kopumā vairāk nekā katrs piektais (22 %) respondents izvēlas vai nu klimata pārmaiņas, vai dabas

11 2022. gada 24. februārī starp šā apsekojuma 2021. un 2023. gada vilņiem Krievija iebruka Ukrainā, un turpinās tās agresijas karš.

12 Iepriekšējā aptauja tika veikta aptuveni gadu pēc Covid-19 pandēmijas.

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

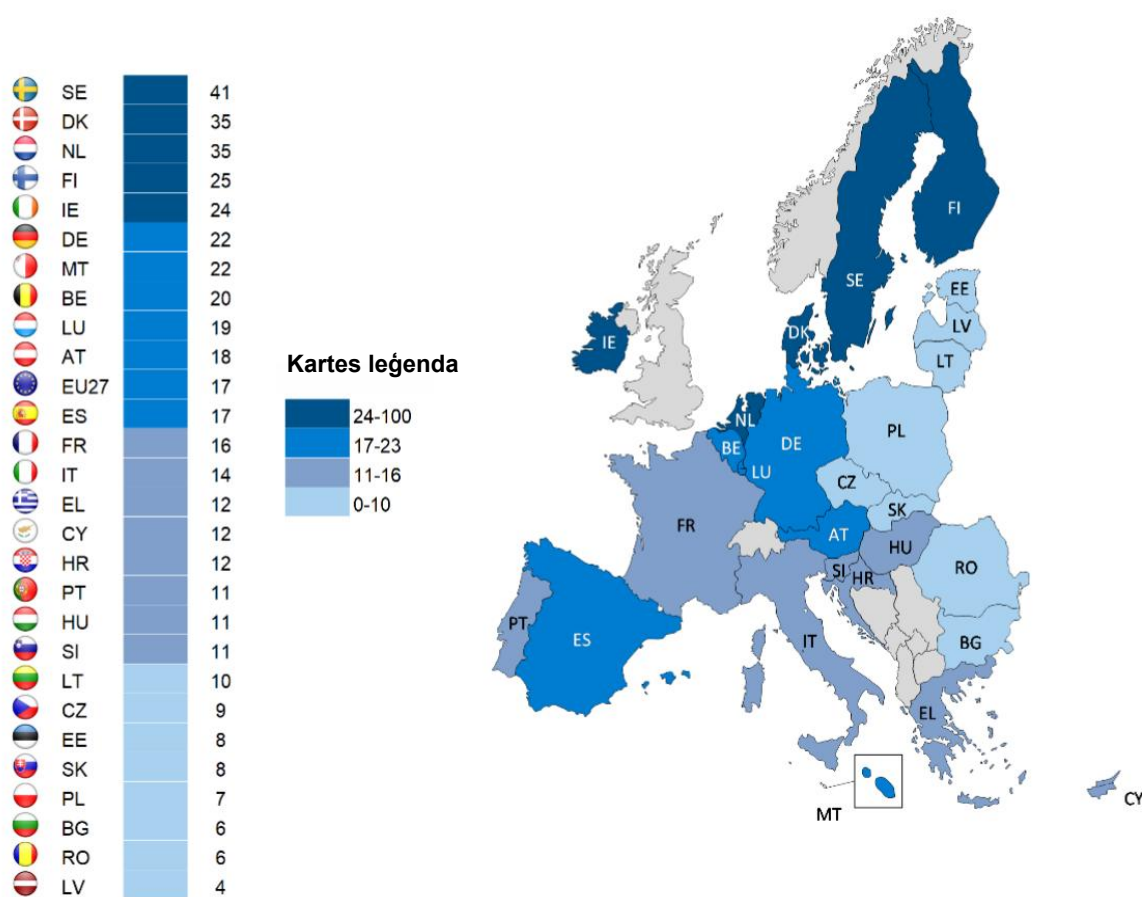
Klimata pārmaiņas

pasliktināšanos kā vienīgo visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā.

To respondentu īpatsvars, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākā problēma pasaulē, ir ļoti atšķirīgs ģeogrāfiskā ziņā. Šis atzinums ir izplatīts Zviedrijā (41%), Dānijā un Nīderlandē (35%), un vismazāk izplatīts Latvijā (4%), Rumānijā un Bulgārijā (6% katrā).

Kā redzams kartē, respondenti, kas dzīvo ES ziemeļu un rietumu daļā, parasti visdrīzāk uzskata klimata pārmaiņas par vienīgo visnopietnāko problēmu, savukārt iedzīvotāji austrumu reģionos parasti šādi domā vismazāk.

QC1a Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (% ES27)

Eiropas Komisijas speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Valstu rezultāti liecina, ka nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums tiek uzskatīts par visnopietnāko problēmu pasaulē astoņās valstīs, jo īpaši Luksemburgā (30 %), Grieķijā un Spānijā (29 %) un Francijā un Portugālē (abās 27 %). Turpretī to uzskata par visnopietnāko problēmu tikai 12 % Maltā un Latvijā un 13 % Polijā, Rumānijā un Itālijā. Nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums ierindojas trijās no 25 ES dalībvalstīm kopumā.

Nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums un klimata pārmaiņas ir pirmajā vietā Beļģijā (abās 20 %) un Austrijā (abās 18 %), savukārt Ungārijā nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums ir pirmajā vietā bruņotos konfliktos (abos 17 %).

Bruņoti konflikti ir arī visnopietnākā problēma respondentiem deviņās valstīs, tostarp Polijā (37 %) un Igaunijā (33 %), kā arī Latvijā un Čehijā (abās 28 %). Maz ticams, ka Grieķijā (6 %), Nīderlandē (8 %) un Zviedrijā (11 %) tās minēs kā nopietnu problēmu. Bruņoti konflikti ir viena no trim visbiežāk minētajām problēmām 23 dalībvalstīs.

Klimata pārmaiņas ir vienīgā cita problēma, kas ierindojas pirmajā vietā jebkurā valstī, un tā ir visvairāk pieminētā problēma septiņās valstīs, tostarp Zviedrijā (41 %), Nīderlandē un Dānijā (abās 35 %). Turpretī 4 % respondentu Latvijā, 6 % Bulgārijā un 7 % Polijā uzskata, ka tā ir visnopietnākā problēma. Klimata pārmaiņas kopumā ierindojas trīs pirmajās 16 valstīs.

Vēl sešas problēmas parādās trīs pirmajās vismaz vienā valstī:

- Ekonomiskā situācija tiek uzskatīta par otro vai trešo visnopietnāko problēmu 17 valstīs, tostarp Grieķijā

(26 %), Portugālē (24 %) un Itālijā (20 %). Maz ticams, ka tas tiks minēts kā nopietna problēma Zviedrijā (2 %), Nīderlandē (3 %) un Somijā (4 %).

- Iedzīvotāju skaita pieaugums pasaulē ierindojas trešajā vietā Nīderlandē (16 %). To minējis arī vismaz viens no desmit respondentiem Somijā (12 %), Vācijā (11 %) un Dānijā (10 %).
- Lietuvā kodolieroču izplatīšana ierindojas otrajā vietā (14 %).
- Dabas pasliktināšanās ir trešā visvairāk pieminētā problēma Slovēnijā (15 %) un Ungārijā (11 %).
- Demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās ir trešā visvairāk pieminētā problēma Zviedrijā (12 %).
- Starptautiskais terorisms ir trešā visvairāk pieminētā problēma Maltā (14 %).

QC1a Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (%)

	ES-27	BŪT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums	20	20	16	14	14	18	10	20	29	29	28	21	13	27	12	14	30	17	12	17	18	13	28	13	19	21	14	15	
Bruņoti konflikti	19							15	26	28	20	21	18	23	16	28	26	13	17	16	8	17	37	15	18	17	22	19	11
Klimata pārmaiņas	17	20	6	9	35	22	8	24	12	17	16	12	14	12	4	10	19	11	22	35	18	7	11	6	11	8	25	41	
Ekonomiskā situācija	11	9	17	10	6	8	16	10	26	16	6	12	20	17	15	13	5	12	9	3	11	9	24	16	7	13	4	2	
Pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums	7	8	3	9	10	11	5	6	4	3	6	3	3	1	4	4	9	9	4	16	7	5	3	6	6	5	12	6	
Kodolieroču izplatīšana	5	6	6	5	2	3	4	5	4	4	4	9	5	6	9	14	3	7	7	2	4	6	3	8	8	7	6	4	
Dabas pasliktināšanās	5	5	5	6	2	3	8	2	3	4	9	5	5	8	4	6	5	11	6	4	8	3	5	5	15	6	8	4	
Demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās	5	5	5	4	5	7	3	3	5	6	7	3	3	2	4	2	6	3	6	8	5	2	2	9	5	5	6	12	
Starptautiskais terorisms	4	6	4	5	2	4	5	5	3	2	8	5	3	4	6	2	4	2	14	3	3	7	2	5	5	5	2	2	
Infekcijas slimību izplatīšanās	4	3	6	5	2	1	5	3	6	2	2	5	6	4	8	4	3	7	1	1	4	7	2	8	3	5	2	2	
Veselības problēmas piesārņojuma dēļ	3	3	5	2	2	1	3	4	2	2	3	7	4	3	5	4	3	4	3	1	3	4	4	5	4	3	1	1	
Citādi (spontāni)	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	
Nav (spontāni)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nezinu	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	

Klimata pārmaiņas

Kopš 2021. gada marta-aprīļa visbūtiskākās izmaiņas ES līmenī ir tādas, ka respondenti, visticamāk, apgalvo, ka visnopietnākā problēma ir infekcijas slimību izplatība (-13 procentpunkti), un ievērojami lielāka iespēja pieminēt bruņotus konfliktus (+ 15 procentpunkti). Šīs izmaiņas ir atspoguļotas arī valsts līmeņa rezultātos¹³.

Katrā dalībvalstī respondenti tagad daudz mazāk uzskata infekcijas slimību izplatīšanos par vienīgo visnopietnāko problēmu pasaulē, un septiņās valstīs izmaiņas ir vismaz 20 procentpunkti: Bulgārija (6 %, -30 procentpunkti), Itālija (6 %, -28 procentpunkti), Malta (1 %, -28 procentpunkti), Ungārija (7 %, -27 procentpunkti), Horvātija un Igaunija (5 % katra, -24 procentpunkti katra) un Slovākija (5 %, -22 procentpunkti).

Tagad respondenti katrā valstī biežāk uzskata bruņotus konfliktus par visnopietnāko problēmu, un piecās valstīs pieaugums ir vismaz 20 procentpunkti: Polija (37 %, + 28 procentpunkti), Igaunija (33 %, + 28 procentpunkti), Bulgārija (26 %, + 23 procentpunkti), Čehija (28 %, + 21 procentpunkts) un Itālija (23 %, + 21 procentpunkts).

Lai gan pieaugums ir mazāks, ir vērts atzīmēt, ka katrā valstī respondenti tagad uzskata kodolieroču izplatīšanu par visnopietnāko problēmu, un tas jo īpaši attiecas uz Lietuvu (14 %, + 11 procentpunkti).

Citas būtiskas izmaiņas kopš 2021. gada marta-aprīļa ir šādas:

- Tagad Portugāles respondenti mazāk pieminēs klimata pārmaiņas (11 %, -11 procentpunkti) vai demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanos (2 %, -12 procentpunkti).
- Iedzīvotāji Portugālē (24 %, + 10 procentpunkti) tagad uzskata, ka ekonomiskā situācija ir visnopietnākā problēma, savukārt respondenti Itālijā (20 %, -11 procentpunkti) un Spānijā (16 %, -10 procentpunkti) tagad to dara mazāk.
- Respondenti Grieķijā (29 %, + 11 procentpunkti) tagad par visnopietnāko problēmu uzskata nabadzību, badu un dzeramā ūdens trūkumu.

13 2022. gada 24. februārī starp šā apsekojuma 2021. un 2023. gada viļņiem Krievija iebruka Ukrainā un turpinās tās agresijas karš. 2021. gada apsekojums tika veikts aptuveni gadu pēc Covid-19 pandēmijas.

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze par vienīgo visnopietnāko problēmu, ar ko saskaras pasaule, parāda:

- Sievietes biežāk nekā vīrieši min nabadzību, badu un dzeramā ūdens trūkumu (22 % salīdzinājumā ar 17 %).
- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņi pieminēs klimata pārmaiņas, un jo mazāka ir iespēja pieminēt bruņotus konfliktus. Piemēram, 24 % jauniešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākā problēma pasaulē salīdzinājumā ar 14 % cilvēku vecumā virs 55 gadiem.
- Jo ilgāk respondents turpina izglītību, jo lielāka ir iespēja pieminēt klimata pārmaiņas, un jo mazāka ir iespēja pieminēt nabadzību, badu un dzeramā ūdens trūkumu vai bruņotus konfliktus. Piemēram, 21 % no tiem, kas pabeiguši izglītību vecumā virs 20 gadiem, uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākā problēma salīdzinājumā ar 10 % no tiem, kuri pabeiguši izglītību vecumā no 15 gadiem.
- Studenti (30 %) biežāk nekā citās sociāli nodarbošanās grupās, jo īpaši mājsaimnieki (8 %), norāda uz klimata pārmaiņām. Pensionāri visbiežāk min bruņotus konfliktus, jo īpaši salīdzinājumā ar studentiem (22 % pret 14 %), savukārt mājsaimnieki un bezdarbnieki (24 % katrs) biežāk nekā citās grupās min nabadzību, badu un dzeramā ūdens trūkumu.
- Jo mazākas grūtības respondentam ir jāmaksā rēķini, jo lielāka ir iespēja pieminēt bruņotus konfliktus un klimata pārmaiņas, un jo mazāka ir iespēja pieminēt nabadzību, badu un dzeramā ūdens trūkumu, kā arī ekonomisko situāciju. Piemēram, 19 %, kuri nekad vai gandrīz nekad nav saskārušies ar grūtībām maksāt rēķinus, min klimata pārmaiņas, salīdzinot ar 10 % no tiem, kuriem ir grūtības lielāko daļu laika.
- Jo augstāka ir respondenta sociālās kāpnes, jo lielāka ir iespēja domāt, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākā problēma, un jo mazāka ir iespēja pieminēt nabadzību, badu un dzeramā ūdens trūkumu. Piemēram, 23 % no tiem, kas uzskata, ka viņi pieder pie augstākās klases, min klimata pārmaiņas, salīdzinot ar 12 % no tiem, kuri sevi uzskata par daļu no darba klases.

Visbeidzot, respondenti, kuri ir veikuši personiskus pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, biežāk apgalvo, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākā problēma nekā tie, kas nav rīkojušies (20 % pret 11 %)¹⁴.

14 Darbības rezultātu pilnīgu analīzi skatīt 2. nodaļas 2. iedaļā.

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC1a Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (% — ES)

	Klimata pārmaiņas	Starptautiskais terorisms	Nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums	Infekcijas slimību izplatīšanās	Ekonomiskā situācija	Veselības problēmas piesārņojuma dēļ	Kodolieroču izplatīšana	Bruņoti konflikti	Pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums	Dabas pasliktināšanās	Demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās
ES-27	17	4	20	4	11	3	5	19	7	5	5
Dzimums											
Vecīt	18	4	17	3	12	3	5	19	8	5	6
Sieviete	16	5	22	4	11	3	5	19	5	5	5
Vecums											
15–24	24	4	20	3	12	2	4	16	5	6	4
25–39	18	4	20	4	13	3	4	17	7	5	5
40–54	17	4	19	4	12	2	4	19	7	5	7
55+	14	5	20	4	11	3	5	21	7	4	5
Izglītība (sākums)											
—15	10	4	25	4	13	3	5	22	4	4	4
16–19	13	5	20	4	13	3	5	20	7	5	5
20+	21	4	18	3	10	2	4	18	8	5	7
Joprojām mācās	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Sociāli profesionālā kategorija											
Pašnodarbinātie	16	3	16	5	15	3	5	19	6	5	7
Vadītāji	23	3	19	2	10	2	4	17	9	4	6
Citas baltas apkakles	16	4	18	4	13	3	3	21	7	5	6
Strādnieki	14	5	21	4	11	3	5	18	8	5	6
Mājas personas	8	4	24	5	16	5	5	19	4	3	6
Bezdarbnieku	15	4	24	3	16	4	4	15	5	5	5
Atvaļināts	14	5	20	4	9	3	6	22	6	5	5
Studenti	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Grūtības apmaksāt rēķinus											
Lielāko daļu laika	10	6	24	4	15	4	5	15	6	6	5
Laiku pa laikam	13	4	19	4	16	3	5	17	6	6	6
Gandrīz nekad/nekad	19	4	19	3	10	2	5	20	7	5	6
Apsvērt piederību pie											
Darba klase	12	5	24	4	12	3	4	20	6	5	4
Zemākā vidusšķira	15	4	21	3	11	2	5	22	6	4	6
Vidusšķira	18	4	18	4	12	3	5	18	7	5	6
Augstākā vidusšķira	28	2	15	2	10	2	4	16	10	5	6
Augstākā klase	23	7	13	4	8	1	6	21	9	5	3
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām											
Jā	20	4	20	3	10	3	4	17	7	5	6
Nē	11	6	18	5	14	3	5	21	6	5	5

Klimata pārmaiņas

Nākamajā jautājumā respondenti varēja izvirzīt ne vairāk kā trīs nopietnas problēmas no tā paša saraksta¹⁵. Turpmāk izklāstītais rezultāts apvieno abu jautājumu rezultātus. Ņemot vērā visu respondentu atbildes, četras lielākās problēmas joprojām ir vienādas. Gandrīz seši no desmit respondentiem (58 %, + 4 procentpunkti) uzskata, ka nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums ir viena no visnopietnākajām problēmām, savukārt 52 % apgalvo, ka tas ir par 29 procentpunktiem vairāk nekā 2021. gada martā-aprīlī. Tās ir vienīgās problēmas, ko vismaz puse no visiem respondentiem uzskata par nopietnām.

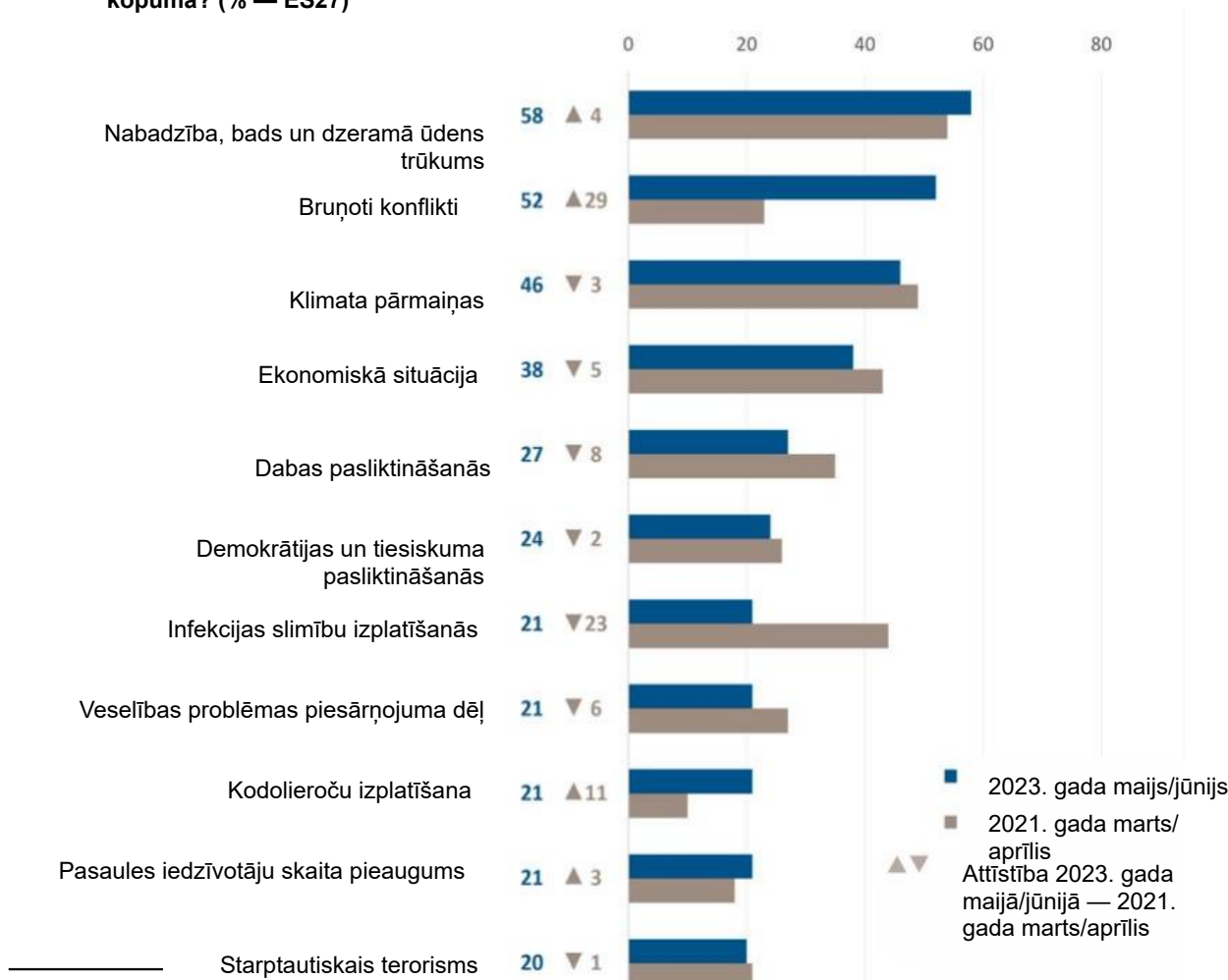
Vairāk nekā četri no desmit respondentiem (46 %, -3 procentpunkti) apgalvo, ka klimata pārmaiņas ir nopietna problēma, savukārt 38 % (-5 procentpunkti) norāda uz ekonomisko situāciju un 27 % (-8 procentpunkti) — dabas pasliktināšanos.

Visas pārējās problēmas min vismaz viena piektdaļa: demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās (24 %, -2 procentpunkti), infekcijas slimību izplatība (21 %, -23 procentpunkti), piesārņojuma izraisītās veselības

problēmas (21 %, -6 procentpunkti), kodolieroču izplatīšana (21 %, + 11 procentpunkti), pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums (21 %, 3 procentpunkti) un starptautiskais terorisms (20 %, -1 procentpunkti).

Salīdzinājumā ar 2021. gada martu un aprīli respondenti tagad daudz mazāk pieminēs infekcijas slimību izplatīšanos, bet daudz biežāk pieminēs bruņotus konfliktus un kodolieroču izplatīšanu.

QC1T Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (% — ES27)

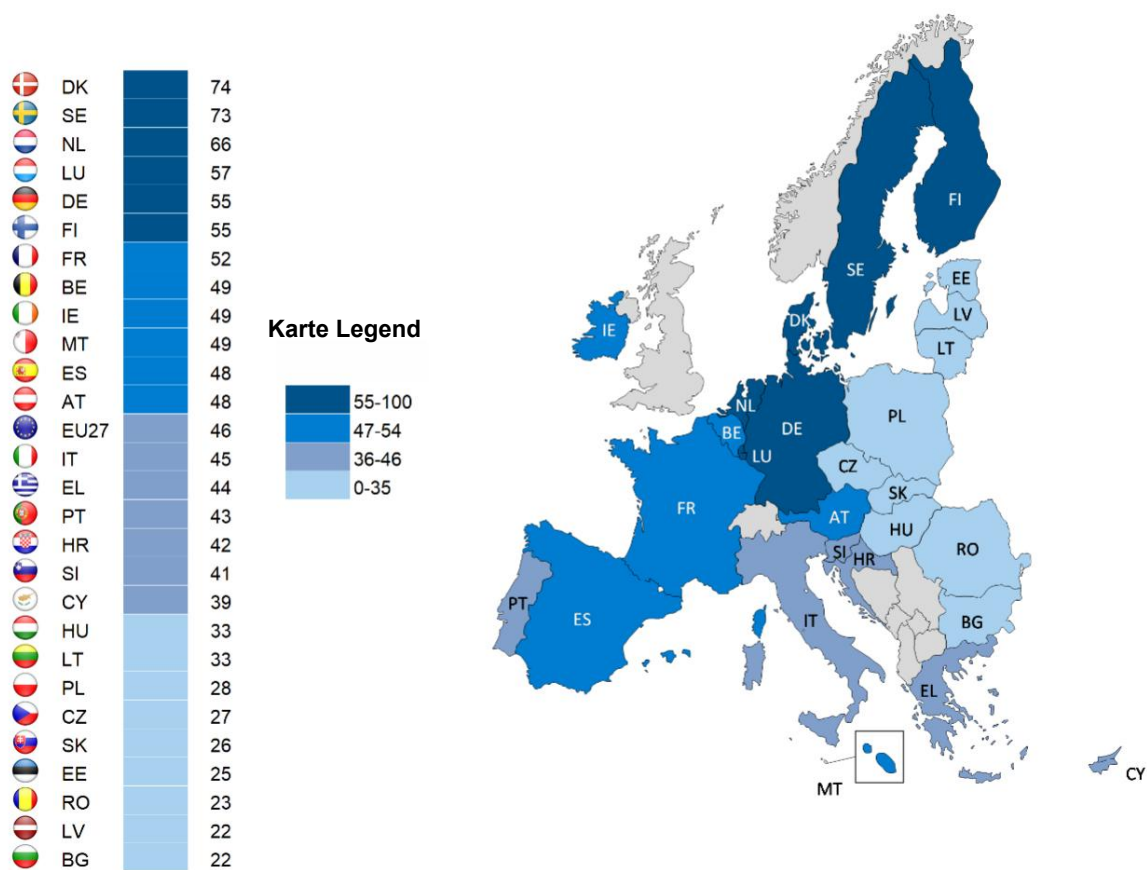
¹⁵ QC1T. Kura no turpmāk minētajām problēmām, jūsuprāt, ir visnopietnākā problēma, ar ko saskaras pasaule kopumā?

Klimata pārmaiņas

Valstu rezultāti liecina, ka vairāk nekā katrs piektais respondents katrā valstī uzskata, ka klimata pārmaiņas ir viena no visnopietnākajām problēmām pasaulē. Proporcija svārstās no 74 % Dānijā, 73 % Zviedrijā un 66 % Nīderlandē līdz 22 % respondentu Latvijā un Bulgārijā un 23 % Rumānijā.

Kartē redzams, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir viena no visnopietnākajām problēmām, ir biežāk sastopami ES ziemeļu un rietumu apgabalos.

QC1T Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (% No klimata pārmaiņām)

Klimata pārmaiņas

Trīs problēmas ierindojas pirmajā vietā valsts līmenī. 16 valstīs visbiežāk pieminētā problēma ir nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums — no 70 % respondentu Grieķijā un 69 % Spānijā un Luksemburgā līdz 51 % Īrijā un Maltā. Bruņots konflikts ir visvairāk minēts astoņās valstīs, tostarp Igaunijā (66 %). Somijā nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums un bruņoti konflikti ierindojas pirmajā vietā (abās 56 %). Klimata pārmaiņas ir visvairāk pieminētā problēma Dānijā (74 %) un Zviedrijā (73 %).

Valstu rezultāti par apvienotajiem risinājumiem liecina, ka nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums katrā valstī tiek uzskatīts par nopietnu problēmu vairāk nekā vienā trešdaļā. Proporcijas svārstās no 71 % Zviedrijā, 70 % Grieķijā un 69 % Spānijā un Luksemburgā līdz 35 % Latvijā un 41 % Igaunijā un Rumānijā. Nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums ierindojas trīs pirmajās 26 dalībvalstīs.

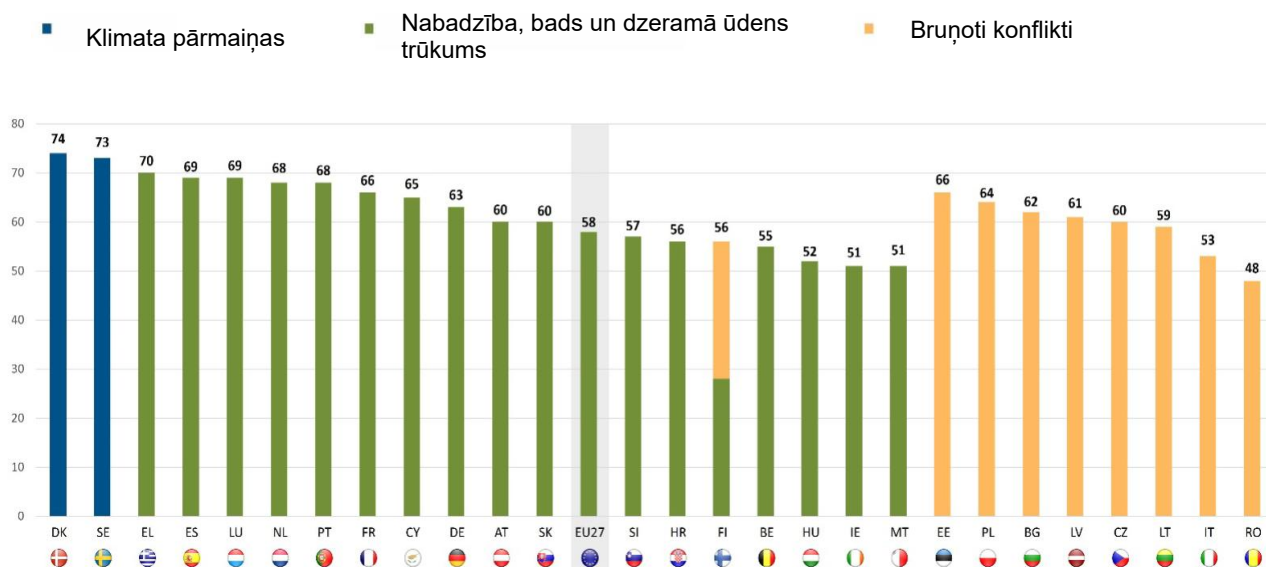
Bruņoti konflikti ir viena no trim visbiežāk minētajām problēmām 25 dalībvalstīs. Proporcija svārstās no 66 % Igaunijā, 64 % Polijā un 62 % Bulgārijā līdz 38 % respondentu Grieķijā, 40 % Maltā un 41 % Portugālē.

Klimata pārmaiņas ir vienīgā problēma, kas ierindojas pirmajā vietā jebkurā valstī. To min vairāk nekā katrs piektais respondents katrā dalībvalstī. Dānijas (74 %), Zviedrijas (73 %) un Nīderlandes (66 %) iedzīvotāji visdrīzāk domā, ka klimata pārmaiņas ir viena no visnopietnākajām problēmām salīdzinājumā ar 22 % Latvijā un Bulgārijā un 23 % Rumānijā, kas domā vienādi. Klimata pārmaiņas ir viena no trim visbiežāk minētajām problēmām 15 valstīs.

Vēl četras problēmas parādās trīs pirmajās vismaz vienā valstī:

- Ekonomiskā situācija 13 valstīs ierindojas otrajā vai trešajā vietā. Visās dalībvalstīs īpatsvars, kas uzskata šo nopietno problēmu, svārstās no 64 % Grieķijā, 59 % Portugālē un 56 % Kiprā līdz 14 % Nīderlandē, 17 % Zviedrijā un 20 % Somijā.
- Dabas pasliktināšanās ir otrā visvairāk pieminētā problēma Slovēnijā (49 %) un trešā visvairāk minēta Ungārijā (41 %) un Somijā (38 %). Tas ir plaši minēts arī Austrijā (39 %), bet maz ticams, ka to pieminēs Īrijas (14 %), Polijas (18 %) un Latvijas (19 %).
- Demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās ir trešais visvairāk pieminētais jautājums Zviedrijā (56 %, kas ir kopīgs bruņotiem konfliktiem). Zviedrija ir vienīgā valsts, kurā vismaz četras no desmit valstīm to min kā nopietnu problēmu pasaulē, kam seko 37 % Nīderlandē un 34 % Vācijā. Turpretī to min 11 % Lietuvā un 12 % Kiprā.
- Kodolieroču izplatīšana ir trešā visvairāk pieminētā prece Lietuvā (41 %), un Lietuva ir vienīgā valsts, kurā vairāk nekā viena trešdaļa min šo jautājumu.

QC1T Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (% — visvairāk minētā atbilde pa valstīm)

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC1T Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (%)																												
	ES-27	BÜ T	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Nabadzība, bads un dzēramā ūdens trūkums	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
Bruņoti konflikti	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
Klimata pārmaiņas	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
Ekonomiskā situācija	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
Dabas pasliktināšanās	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23
Demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56
Kodolieroču izplatīšana	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
Pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23
Veselības problēmas piesāņojuma dēļ	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
Infekcijas slimību izplatīšanās	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
Starptautiskais terorisms	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
Citādi (spontāni)	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0
Nav (spontāni)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Nezinu	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0

Klimata pārmaiņas

ES līmenī kopš 2021. gada marta līdz aprīlim ir mainījušās trīs problēmas: bruņots konflikts (+ 29 procentpunkti), kodolieroču izplatīšana (+ 11 procentpunkti) un infekcijas slimību izplatība (-23 procentpunkti). Šīs izmaiņas atspoguļojas arī valstu līmenī¹⁶.

Katrā dalībvalstī ir ievērojami palielinājies to, ka bruņots konflikts ir minēta kā nopietna problēma. Faktiski 13 dalībvalstīs pieaugums ir vismaz 30 procentpunkti, un lielākais ir Bulgārijā (62 %, + 43 procentpunkti), Itālijā (53 %, + 38 procentpunkti) un Somijā (56 %, + 36 procentpunkti).

Ir arī palielinājies pieminējumu skaits par kodolieroču izplatīšanu katrā valstī, un lielākais respondentu skaits konstatēts Maltā (33 %, + 26 procentpunkti), Lietuvā (41 %, + 23 procentpunkti), Horvātijā (31 %, + 18 procentpunkti) un Slovēnijā (27 %, + 18 procentpunkti).

Turpretī pieminējumi par infekcijas slimību izplatību ir samazinājušies visās 27 dalībvalstīs, un lielākie respondenti ir Maltā (18 %, -46 procentpunkti), Itālijā (32 %, -38 procentpunkti), Bulgārijā (34 %, -32 procentpunkti) un Austrijā (16 %, -32 procentpunkti).

Lai gan klimata pārmaiņu pieminējumos ES līmenī ir notikušas salīdzinoši nelielas izmaiņas, tas slēpj ievērojamas atšķirības valstu līmenī. Pieminējumi ir samazinājušies 19 valstīs, un deviņās valstīs samazinājums ir vismaz desmit procentpunkti, un lielākais vērojams Portugālē (43 %, -20 procentpunkti), Igaunijā (25 %, -19 procentpunkti) un Īrijā (49 %, -17 procentpunkti). Turpretī pieminējumi par klimata pārmaiņām ir nedaudz palielinājušies septiņās valstīs (1–4 procentpunkti), un Spānijā izmaiņas nav notikušas (48 %).

Ir vēl sešas citas problēmas, kurās kopš 2021. gada marta līdz aprīlim ir notikušas izmaiņas valsts līmenī par vismaz desmit procentpunktiem.

- To respondentu īpatsvars, kuri minēja nabadzību, badu un dzeramā ūdens trūkumu, ir palielinājies 22 valstīs, tostarp Zviedrijā (71 %, + 14 procentpunkti), Dānijā (61 %, + 12 procentpunkti), Slovākijā (60 %, + 11 procentpunkti), Somijā (56 %, + 11 procentpunkti) un Austrijā (60 %, + 10 procentpunkti). Trīs valstīs, tostarp Rumānijā (41 %, -12 procentpunkti), minētās valstīs ir samazinājušās un nav mainījušās Kiprā (65 %) un Latvijā (35 %).
- Ekonomikas situācija ir palielinājusies astoņās valstīs, tostarp Portugālē (59 %, + 16 procentpunkti), bet ir samazinājusies 17 valstīs, jo īpaši Itālijā (52 %, -19 procentpunkti), Horvātijā (37 %, -17 procentpunkti), Spānijā (53 %, -12 procentpunkti) un Slovēnijā (26 %, -10 procentpunkti). Slovākijā (43 %) un Somijā (20 %).

- Piesārņojuma izraisīto veselības problēmu īpatsvars ir samazinājies 19 valstīs, tostarp Maltā (27 %, -16 procentpunkti), Rumānijā (21 %, -16 procentpunkti), Polijā (17 %, -13 procentpunkti), Itālijā (25 %, -12 procentpunkti) un Vācijā (15 %, -10 procentpunkti). Turpretī pieminējumi ir palielinājušies četrās valstīs, tostarp Īrijā (27 %, + 10 procentpunkti), un četrās valstīs tie ir saglabājušies stabili.
- Respondenti 18 valstīs, tostarp Zviedrijā (15 %, -20 procentpunkti), Dānijā (17 %, -18 procentpunkti), Čehijā (22 %, -16) un Somijā (19 %, -15 procentpunkti), tagad mazāk min starptautisko terorismu. Atlikušajās deviņās valstīs, tostarp Maltā (39 %, + 21 procentpunkts) un Īrijā (27 %, + 10 procentpunkti), ir palielinājies atlikušajās deviņās valstīs.
- Pieminējumi par dabas pasliktināšanos ir mazinājušies 25 dalībvalstīs. Deviņās valstīs samazinājums ir vismaz 10 procentu punkti, un divās valstīs samazinājums ir vismaz 20 punkti: Čehija (28 %, -21 procentpunkts) un Īrija (14 %, -20 pp). Turpretī pieminējumi ir palielinājušies Austrijā (39 %, + 4 procentpunkti) un Ungārijā (41 %, + 1 procentpunkts).
- 20 valstīs demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās, visticamāk, netiks pieminēta mazāk nekā 2021. gadā. 11 valstīs samazinājums ir vismaz desmit procentpunkti, lielākais rādītājs vērojams Portugālē (17 %, -22 procentpunkti) un Īrijā (20 %, -21 procentpunkti). Šis rādītājs ir palielinājies sešās valstīs, tostarp Zviedrijā (56 %, + 5 procentpunkti), un Francijā tas nav mainījies (21 %).

16 2022. gada 24. februārī starp šā apsekojuma 2021. un 2023. gada viļņiem Krievija iebruka Ukrainā un turpinās tās agresijas karš. 2021. gada apsekojums tika veikts aptuveni gadu pēc Covid-19 pandēmijas.

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC1T Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (%)		ES-27	BÜT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Klimata pārmaiņas	2023. gada maijs/jūnijs	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼3	▼12	▼6	▼11	4	▼3	▼19	▼17	3	=	1	1	4	▼3	▼9	▼11	▼1	▼4	▼13	▼4	1	▼13	▼20	▼3	▼6	▼13	4	▼1
Starptautiskais terorisms	2023. gada maijs/jūnijs	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	▼3	7	▼16	▼18	▼2	▼4	■10	▼1	4	▼4	7	3	▼5	▼2	▼3	▼6	▼1	■21	▼3	▼9	6	▼7	■8	4	▼1	▼15	▼20
Nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums	2023. gada maijs/jūnijs	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
	Δ2021. gada marts/Apr.	4	1	3	4	■12	3	2	▼7	7	7	3	1	5	=	=	■8	7	1	7	5	■10	3	▼2	▼12	■	11	11	14
Infekcijas slimību izplatīšanās	2023. gada maijs/jūnijs	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼23	▼6	▼32	▼17	▼23	▼21	▼26	▼24	▼8	▼24	▼14	▼31	▼38	▼1	▼14	▼21	▼13	▼30	▼46	▼15	▼32	▼24	▼15	▼24	▼19	▼28	▼19	▼11
Ekonomiskā situācija	2023. gada maijs/jūnijs	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼5	▼3	▼8	7	2	5	9	5	▼6	▼12	▼4	▼17	▼19	▼8	1	▼2	▼1	▼5	▼3	▼4	▼6	▼9	■16	▼7	▼10	=	=	2
Veselības problēmas piesārņojuma dēļ	2023. gada maijs/jūnijs	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼6	=	▼8	▼3	5	▼10	▼5	■10	=	▼1	=	1	▼12	▼7	▼4	▼1	▼1	▼8	▼16	▼8	▼7	▼13	9	▼16	▼6	▼6	▼6	=
Kodolieroču izplatīšana	2023. gada maijs/jūnijs	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
	Δ2021. gada marts/Apr.	11	14	17	■13	11	9	6	■10	11	■13	6	18	15	■8	■10	■23	11	■16	26	7	■8	■13	9	15	18	17	■13	■10
Bruņoti konflikti	2023. gada maijs/jūnijs	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
	Δ2021. gada marts/Apr.	29	24	43	25	■30	26	34	■23	■13	34	■23	■30	38	■16	■16	22	22	34	■30	15	■30	34	17	35	■31	29	■36	■23
Pasaulē iedzīvotāju skaita pieaugums	2023. gada maijs/jūnijs	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23
	Δ2021. gada marts/Apr.	3	▼5	2	▼3	▼4	7	▼8	▼2	3	1	4	6	2	3	▼7	1	▼6	7	■8	5	9	4	▼2	2	2	3	▼8	▼8
Dabas pasliktināšanās	2023. gada maijs/jūnijs	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼8	▼9	▼6	▼21	▼3	▼15	▼7	▼20	▼10	▼4	▼6	▼5	▼4	▼12	▼15	▼9	▼10	1	▼18	▼5	4	▼6	▼7	▼8	▼1	▼10	▼8	▼7
Demokrātija un tiesiskuma pasliktināšanās	2023. gada maijs/jūnijs	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼2	▼14	1	▼14	▼9	4	▼16	▼21	▼5	▼1	=	▼4	3	▼12	▼13	▼14	▼15	▼4	▼2	2	▼1	▼14	▼22	3	▼17	▼1	▼8	5
Citādi (spontāni)	2023. gada maijs/jūnijs	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	=	=	=	=	=	1	1	1	1	=	=	=	=	1	1	=	=	=	=	1	=	=	1	=	▼1	1	=
Nav (spontāni)	2023. gada maijs/jūnijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	▼1	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	=	=	3	=	▼1	1	=	=	▼1	▼1	=	1	=	=	1	=	=	=	1	=	=	1	▼1	▼1	=	▼1	=

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze par apvienotajiem rezultātiem liecina, ka vairāk nekā vienā trešdaļā katrā grupā ir minētas klimata pārmaiņas, kā arī uzsvērtas šādas atšķirības:

- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja pieminēt klimata pārmaiņas: 52 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem to dara, salīdzinot ar 43 % cilvēku vecumā virs 55 gadiem.
- Jo ilgāk respondents turpina izglītību, jo lielāka ir iespēja pieminēt klimata pārmaiņas: 53 % respondentu, kuri pabeiguši izglītību vecumā virs 20 gadiem, to dara salīdzinājumā ar 38 % to respondentu, kuri pametuši izglītību vecumā no 15 gadiem vai jaunāki.
- Studenti (59 %) un vadītāji (57 %) visdrīzāk min klimata pārmaiņas, īpaši salīdzinājumā ar mājsaimniekiem (38 %).
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības maksāt rēķinus (49 %), biežāk min klimata pārmaiņas nekā tie, kuri saskaras ar lielākām grūtībām.
- Respondenti, kas sevi uzskata par daļu no vidējās klases (60 %) vai augstākās klases (57 %), biežāk pieminēs klimata pārmaiņas nekā tie, kuri uzskata, ka pieder vidusšķīrai vai darba klasei (40 %).

Visbeidzot, respondenti, kas ir veikuši pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, uzskata, ka tās ir viena no visnopietnākajām problēmām nekā tie, kas nav veikuši nekādus pasākumus (53 % pret 35 %).

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

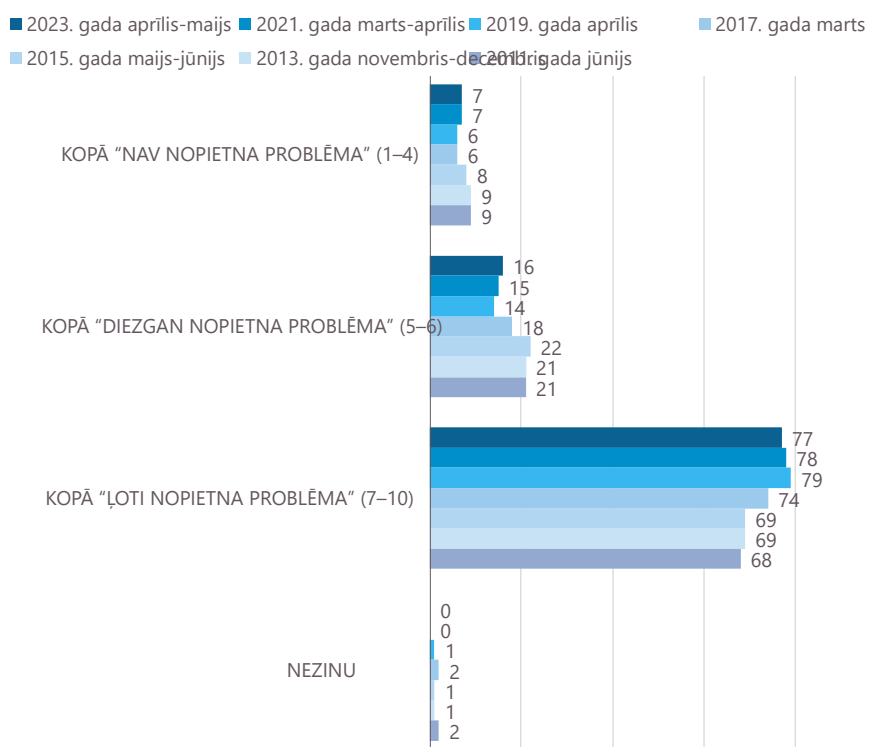
QC1T Kura no turpmāk minētajām jūs uzskatāt par vienu visnopietnāko problēmu pasaulē kopumā? (% — ES)											
	Klimata pārmaiņas	Starptautiskais terorisms	Nabadzība, bads un dzīvības trūkums	Infekcijas slimību izplatīšanās	Ekonomiskā situācija	Veselības problēmas piesārņojuma dēļ	Kodolieroču izplatīšana	Bruņoti konflikti	Pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums	Dabas pasliktināšanās	Demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās
ES-27	46	20	58	21	38	21	21	52	21	27	24
Dzimums											
Vecīt	46	19	56	20	39	20	21	52	24	28	24
Sieviete	47	21	59	22	37	21	21	53	19	27	23
Vecums											
15–24	52	18	59	19	38	21	20	49	20	32	23
25–39	48	18	58	19	39	22	20	50	22	28	25
40–54	47	20	56	20	39	20	21	53	23	27	24
55+	43	22	58	23	37	20	23	54	21	25	23
Izglītība (sākums)											
—15	38	20	60	26	45	21	22	55	17	23	17
16–19	42	22	55	22	41	21	22	52	21	26	22
20+	53	20	59	17	33	20	20	53	25	30	28
Joprojām mācās	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Sociāli profesionālā kategorija											
Pašnodarbinātie	44	18	53	22	44	20	24	52	22	29	27
Vadītāji	57	16	58	14	33	20	19	55	26	30	29
Citas baltas apkakles	45	20	55	22	39	20	20	52	23	27	25
Strādnieki	43	22	57	21	40	21	21	51	22	26	22
Mājas personas	38	21	58	28	43	26	19	51	15	22	22
Bezdarbnieku	48	21	62	24	48	21	17	50	19	25	21
Atvaļināts	42	24	58	22	35	20	24	55	20	25	21
Studenti	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Grūtības apmaksāt rēķinus											
Lielāko daļu laika	39	24	58	23	44	23	21	46	19	31	22
Laiku pa laikam	41	21	54	24	44	23	22	48	19	26	21
Gandrīz nekad/ nekad	49	20	59	19	35	19	21	55	22	27	25
Apsvērt piederību pie											
Darba klase	40	21	62	24	43	23	20	53	19	27	19
Zemākā vidusšķira	42	22	59	22	39	19	22	53	18	26	23
Vidusšķira	49	20	55	20	37	20	22	52	22	28	25
Augstākā vidusšķira	60	15	57	15	32	20	21	51	30	28	33
Augstākā klase	57	22	50	21	28	16	22	50	27	29	24
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām											
Jā	53	18	62	19	35	21	20	52	22	29	26
Nē	35	24	49	25	43	20	23	53	20	23	20

2. Uztvertā klimata pārmaiņu nopietnība

Gandrīz astoņi no desmit eiropiešiem uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma. Atbildētājiem tika lūgts pateikt, cik nopietna problēma, viņuprāt, šobrīd ir klimata pārmaiņas, izmantojot skalu no 1 līdz 10. "1" nozīmē, ka tā ir "nevis nopietna problēma" un "10", kas nozīmē, ka tā ir "ļoti nopietna problēma"¹⁷. Viņu atbildes ir iedalītas trīs grupās: respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir "ļoti nopietna problēma" (7.–10. atbilde), tie, kuri uzskata, ka tā ir "diezgan nopietna problēma" (5. un 6. atbilde), un tie, kuri uzskata, ka tā nav nopietna problēma (1.–4. atbilde).

Vairāk nekā trīs ceturtdaļas respondentu (77 %, -1 procentpunkts kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) uzskata, ka klimata pārmaiņas šobrīd ir ļoti nopietna problēma. Faktiski, pat apsverot tikai 8.–10. atbildi, vairāk nekā seši no desmit respondentiem to uzskata par nopietnu problēmu. Vēl vairāk, 31 % dod tam maksimālo punktu skaitu 10, norādot, ka tā ir ļoti nopietna problēma.

QC2R Un cik nopietna problēma, jūsuprāt, šobrīd ir klimata pārmaiņas? Lūdzu, izmantojiet skalu no 1 līdz 10, ar "1" nozīmē, ka tā ir "nevis nopietna problēma" un "10", kas nozīmē, ka tā ir "ļoti nopietna problēma". (% — ES27)

17 QC2R. Un cik nopietna problēma, jūsuprāt, šobrīd ir klimata pārmaiņas? Lūdzu, izmantojiet skalu no 1 līdz 10, ar "1" nozīmē, ka tā ir "nevis nopietna problēma" un "10", kas nozīmē, ka tā ir "ļoti nopietna problēma".

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

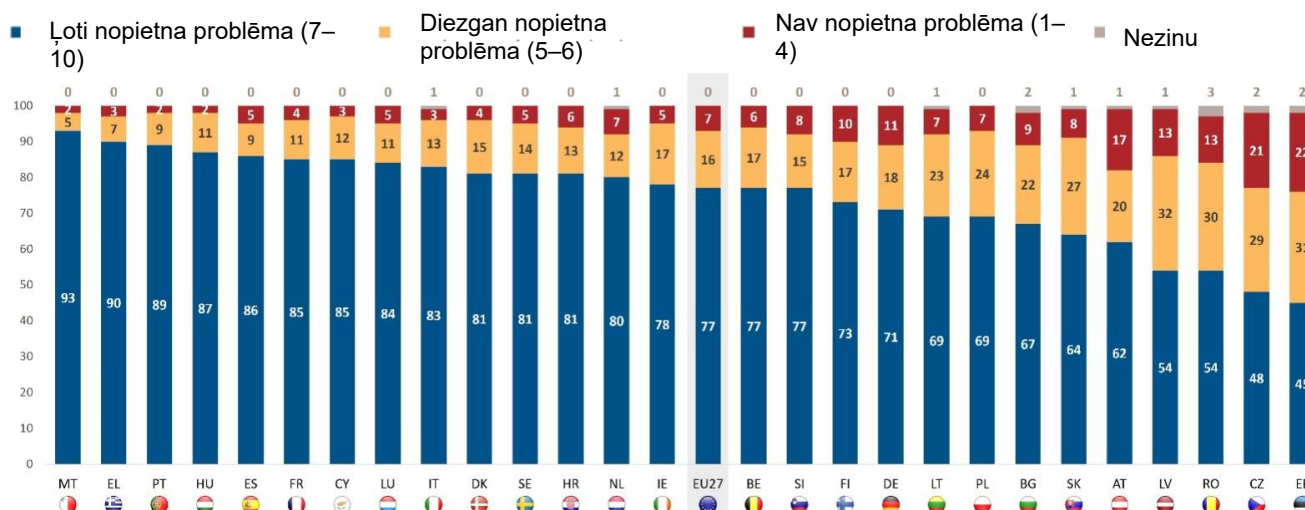
Klimata pārmaiņas

Katrā ES dalībvalstī respondenti, visticamāk, domā, ka klimata pārmaiņas pašlaik ir ļoti nopietna problēma. Proporcijas svārstās no 93 % Maltā, 90 % Grieķijā un 89 % Portugālē līdz 45 % Igaunijā, 48 % Čehijā un 54 % Rumānijā un Latvijā.

To īpatsvars, kas uzskata, ka klimata pārmaiņas ir diezgan nopietna problēma, svārstās no 32 % Latvijā, 31 % Igaunijā un 30 % Rumānijā, līdz 5 % Maltā, 7 % Grieķijā un 9 % Portugālē un Spānijā.

Visbeidzot, septiņās valstīs vismaz viens no desmit respondentiem uzskata, ka klimata pārmaiņas nav nopietna problēma: Igaunija (22 %), Čehija (21 %), Austrija (17 %), Latvija, Rumānija (abās 13 %), Vācija (11 %) un Somija (10 %). Turpretī tikai 2 % Maltā, Portugālē un Ungārijā arī sniedz šādu atbildi.

QC2R Un cik nopietna problēma, jūsuprāt, šobrīd ir klimata pārmaiņas? Lūdzu, izmantojiet skalu no 1 līdz 10, ar "1" nozīmē, ka tā ir "nevis nopietna problēma" un "10", kas nozīmē, ka tā ir "ļoti nopietna problēma". (%)

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Izmaiņas kopš 2021. gada marta-aprīļa¹⁸ ir dažādas. Desmit valstīs respondenti tagad uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma, un lielākais pieaugums vērojams Maltā (93 %, +7 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu +1 procentpunkts salīdzinājumā ar 2019. gadu) un Somijā (73 %, +7 procentpunkti kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada). Turpretī 14 valstīs šis viedoklis ir samazinājies, un četrās valstīs samazinājums ir bijis vismaz 10 procentu punkti: Igaunija (45 %, -18 procentpunkti kopš 2021. gada, -14 procentpunkti kopš 2019. gada), Čehija (48 %, -16 procentpunkti kopš 2021. gada, 23 procentpunkti kopš 2019. gada), Slovākija (64 %, -13 procentpunkti) un Rumānija (54 %, -12 procentpunkti). Nīderlandē (80 %), Slovēnijā (77 %) un Polijā (69 %).

QC2R Un cik nopietna problēma, jūsu prāt, šobrīd ir klimata pārmaiņas? Lūdzu, izmantojiet skalu no 1 līdz 10, ar "1" nozīmē, ka tā ir "nevis nopietna problēma" un "10", kas nozīmē, ka tā ir "ļoti nopietna problēma". (%)

	ES-27	MT	FI	EL	LU	HU	DK	ES	FR	HR	SE	NL	PL	SI	IT	PT	IE	LT	CY	BŪT	LV	AT	BG	DE	RO	SK	CZ	EE	
Nav nopietna problēma (1-4)																													
2023. gada maijs/jūnijs	7	2	10	3	5	2	4	5	4	6	5	7	7	8	3	2	5	7	3	6	13	17	9	11	13	8	21	22	
Δ2021. gada marts/Apr.	=	▼3	▼8	▼2	=	▼3	▼5	1	▼1	1	▼3	1	=	=	▼1	=	▼3	▼2	▼1	=	▼4	5	5	3	2	4	6	6	
Diezgan nopietna problēma (5-6)																													
2023. gada maijs/jūnijs	16	5	17	7	11	11	15	9	11	13	14	12	24	15	13	9	17	23	12	17	32	20	22	18	30	27	29	31	
Δ2021. gada marts/Apr.	1	▼3	1	▼4	▼6	▼3	=	▼5	▼2	▼3	1	▼2	=	=	1	2	6	4	5	5	■8	1	2	5	9	9	■8	■10	
Ļoti nopietna problēma (7-10)																													
2023. gada maijs/jūnijs	77	93	73	90	84	87	81	86	85	81	81	80	69	77	83	89	78	69	85	77	54	62	67	71	54	64	48	45	
Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	7	7	6	6	6	5	5	4	2	2	=	=	=	▼1	▼2	▼3	▼3	▼4	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼13	▼16	▼18	
Nezinu																													
2023. gada maijs/jūnijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	2	0	3	1	2	2	
Δ2021. gada marts/Apr.	=	▼1	=	=	=	=	=	▼1	▼1	=	=	1	=	=	1	=	=	1	=	=	1	1	1	=	1	=	2	2	

18 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķīrās BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka katrā grupā vairāk nekā septiņi no desmit respondentiem uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma. Tomēr pastāv dažas būtiskas atšķirības:

- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņi šādi domā: 81 % jauniešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma, salīdzinot ar 75 % iedzīvotāju vecumā virs 55 gadiem.
- Jo ilgāk respondents ir palicis izglītībā, jo lielāka ir varbūtība, ka tā ir ļoti nopietna problēma: 81 % no tiem, kas pabeiguši izglītību vecumā līdz 20 gadiem, to dara, salīdzinot ar 74 % no tiem, kuri pabeiguši izglītību vecumā no 15 gadiem.
- Studenti (86 %) un vadītāji (82 %) visdrīzāk domā, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma, jo īpaši salīdzinājumā ar mājsaimniekiem (73 %).
- Tie, kas ierindojas augstākajā vidusšķirā (83 %), visdrīzāk domā, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma, jo īpaši salīdzinājumā ar tiem, kuri sevi ierindo viduslāņa zemākajā klasē (72 %).

Analīze arī liecina — iespējams, nepārsteidzoši — ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (94 %) vai viena no nopietnākajām (89 %) problēmām, ar ko saskaras pasaule, daudz biežāk apgalvo, ka tā ir ļoti nopietna problēma nekā tie, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas nav viena no pasaules visnopietnākajām problēmām (64 %).

Visbeidzot, respondenti, kuri ir veikuši personiskus pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma nekā tie, kas nav veikuši nekādus pasākumus (84 % pret 64 %).

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

	Nav nopietna problēma (1–4)	Diezgan nopietna problēma (5–6)	Ļoti nopietna problēma (7–10)	Nezini
ES-27	7	16	77	0
Dzimums				
Vecīt	8	16	76	0
Sieviete	6	16	77	1
Vecums				
15–24	4	15	81	0
25–39	7	14	79	0
40–54	8	15	77	0
55+	7	17	75	1
Izglītība (sākums)				
—15	6	19	74	1
16–19	8	19	73	0
20+	7	12	81	0
Joprojām mācās	3	11	86	0
Sociāli profesionālā kategorija				
Pašnodarbinātie	10	15	75	0
Vadītāji	6	12	82	0
Citas baltas apkakles	6	17	77	0
Strādnieki	9	16	75	0
Mājas personas	6	20	73	1
Bezdarbnieku	8	16	76	0
Atvaļināts	7	18	74	1
Studenti	3	11	86	0
Grūtības apmaksāt rēķinus				
Lielāko daļu laika	8	16	75	1
Laiku pa laikam	8	18	74	0
Gandrīz nekad/nekad	7	15	78	0
Apsvērt piederību pie				
Darba klase	7	18	74	1
Zemākā vidusšķira	9	18	72	1
Vidusšķira	6	15	79	0
Augstākā vidusšķira	5	12	83	0
Augstākā klase	6	14	80	0
Klimata pārmaiņas				
Lielākā problēma	1	5	94	0
Viena no problēmām	2	9	89	0
Nav problēma	12	23	64	1
Klimata pārmaiņu uztvere				
Nav nopietna problēma	100	0	0	0
Diezgan nopietna problēma	0	100	0	0
Ļoti nopietna problēma	0	0	100	0
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimatu				
Jā	5	11	84	0
Nē	11	24	64	1

II. RĪCĪBA, LAI RISINĀTU KLIMATA PĀRMAIŅU PROBLĒMU

Klimata pārmaiņas

Šajā nodaļā galvenā uzmanība pievērsta pasākumiem cīņai pret klimata pārmaiņām. Tajā tiek apspriesti tie dalībnieki, kas, pēc eiropiešu domām, ir atbildīgi par cīņu pret klimata pārmaiņām, kā arī aplūkotas darbības, ko eiropieši personīgi veic, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām.

1. Atbildība par cīņu pret klimata pārmaiņām

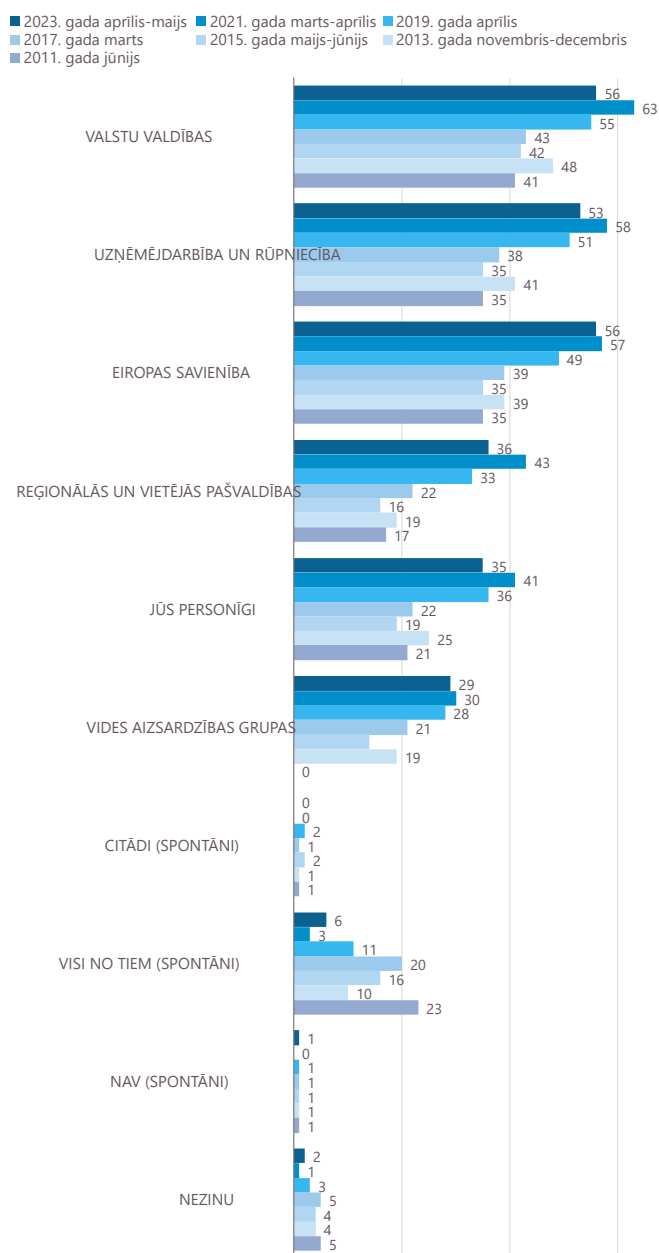
Lielākā daļa eiropiešu uzskata, ka Eiropas Savienībā par klimata pārmaiņu novēršanu atbild Eiropas Savienība, valstu valdības, uzņēmumi un rūpniecība.

Respondentiem tika jautāts, kuri dalībnieki ES (sešu sarakstā) ir atbildīgi par klimata pārmaiņu novēršanu. Bija iespējamās vairākas atbildes.¹⁹ Visvairāk minēta ir Eiropas Savienība (56 %, -1 procentpunkts kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) un valstu valdības (56 %, -6 procentpunkti), kam seko uzņēmējdarbība un rūpniecība (53 %, -5 procentpunkti). Tās visas, visticamāk, tiks minētas mazāk nekā 2021. gada martā-aprīlī, taču tās joprojām ir vienīgie dalībnieki, kurus minējuši vismaz četri no desmit respondentiem. Ņemot vērā garāku viedokli, respondenti tagad daudz biežāk nekā laikposmā no 2013. līdz 2017. gadam uzņemas atbildību par klimata pārmaiņu novēršanu.

Vairāk nekā trešdaļa respondentu apgalvo, ka atbildīgas ir reģionālās un vietējās pašvaldības (36 %, -7 procentpunkti) vai pašas (35 %, -6 procentpunkti), savukārt 29 % (-1 procentpunkti) uzskata, ka atbildīgas ir vides grupas.

Nedaudz vairāk nekā katrs divdesmitais (6 %, +3 procentpunkti) spontāni saka, ka visi sarakstā iekļautie dalībnieki Eiropas Savienībā ir atbildīgi par klimata pārmaiņu novēršanu.

QC3 Jūsaprāt, kurš ES ir atbildīgs par klimata pārmaiņu novēršanu? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES) (% — ES27)

19 QC3. Kurš, jūsaprāt, ES ir atbildīgs par klimata pārmaiņu novēršanu?

Eiropas Komisijas speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

14 dalībvalstīs respondenti visdrīzāk apgalvo, ka valstu valdības ir atbildīgas par klimata pārmaiņu novēršanu, un vislielākais respondentu īpatsvars konstatēts Maltā (84 %), Zviedrijā (80 %) un Dānijā (77 %). Turpretī Slovēnijā (35 %), Rumānijā (40 %) un Latvijā (43 %) šādi domā mazāk cilvēku. Valstu valdības ierindojas pirmajās trijās visās 27 dalībvalstīs.

Spānijā valstu valdības un Eiropas Savienība ierindojas pirmajā vietā (abās 56 %), savukārt Bulgārijas (48 %) un Nīderlandes (68 %) valstu valdības ierindojas pirmajā vietā ar uzņēmumiem un rūpniecību.

27 dalībvalstīs Eiropas Savienība ierindojas starp trim galvenajiem dalībniekiem, kas tiek uzskatīti par atbildīgiem par cīņu pret klimata pārmaiņām. Tā ir visvairāk pieminētā dalībniiece sešās valstīs, tostarp Luksemburgā (76 %), Francijā un Beļģijā (65 %) un Spānijā (53 %). Eiropas Savienību plaši min arī respondenti Maltā (79 %) un Dānijā (75 %). Respondenti Rumānijā (37 %), Latvijā (38 %) un Bulgārijā (39 %) vismazāk uzskata, ka ES ir atbildīga par klimata pārmaiņu novēršanu.

Četrās valstīs respondenti visbiežāk uzskata, ka uzņēmumi un rūpniecība ir atbildīgi par klimata pārmaiņu novēršanu: Vācija (66 %), Ungārija (60 %), Austrija (59 %) un Slovēnija (58 %). Bulgārijā (48 %) un Nīderlandē (68 %) uzņēmējdarbība un rūpniecība ierindojas pirmajā vietā ar valstu valdībām. Uzņēmumi un rūpniecība ir plaši pieminēti arī Grieķijā (73 %) un Maltā (68 %). Zviedrija ir vienīgā valsts, kurā uzņēmumi un rūpniecība nav ierindoti pirmajās trijās valstīs.

(46 %). Vismazāk tās min Čehijā (19 %) un Polijā, Latvijā un Itālijā (visas 26 %).

Ir piecas valstis, kurās vismaz puse no visiem respondentiem uzskata, ka viņi ir personīgi atbildīgi: Malta (63 %), Luksemburga (62 %), Zviedrija (60 %), Dānija (54 %) un Nīderlande (53 %). Turpretī 16 % Čehijā un 17 % Bulgārijā un Polijā domā vienādi. Šis ir trešais visvairāk minētais postenis Zviedrijā un Nīderlandē (53 %).

Vides aizsardzības grupas ir trešais visvairāk pieminētais dalībnieks Austrijā (kopā ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām — 43 %). Tos plaši min arī Maltā (61 %), Luksemburgā (53 %) un Lietuvā (43 %), bet respondenti Bulgārijā (16 %), Čehijā (17 %) un Itālijā (18 %).

Ir vērts atzīmēt, ka ir piecas valstis, kurās vismaz viena no desmit valstīm spontāni saka, ka visi šie dalībnieki ir atbildīgi par klimata pārmaiņu novēršanu: Portugāle (32 %), Spānija (13 %), Austrija (11 %), Lietuva un Bulgārija (10 % katrā).

QC3 Jūsaprāt, kurš ES ir atbildīgs par klimata pārmaiņu novēršanu? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES) (%)

	ES-27	BŪ	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Valstu valdības	56	49	48	54	77	61	55	56	74	56	61	50	46	69	43	57	63	48	84	68	52	46	47	40	35	64	62	80
Eiropas Savienība	56	65	39	41	75	63	45	51	73	56	65	53	51	63	38	50	76	41	79	67	52	43	52	37	43	50	55	74
Uzņēmējdarbība un rūpniecība	53	52	48	46	65	66	44	42	73	54	56	47	43	67	39	56	66	60	68	68	59	34	41	33	58	63	60	55
Reģionālās un vietējās pašvaldības	36	35	33	19	44	44	30	34	45	38	40	41	26	38	26	37	53	29	67	35	43	26	35	31	28	34	29	46
Jūs personīgi	35	40	17	16	54	48	22	39	32	36	46	26	20	41	24	37	62	18	63	53	40	17	28	18	22	26	42	60
Vides aizsardzības grupas	29	29	16	17	33	31	23	30	32	29	42	42	18	39	26	43	53	24	61	19	43	22	31	21	23	28	24	28
Citādi (spontāni)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0
Visi no tiem (spontānveida)	6	3	10	4	4	4	5	9	5	13	4	3	9	4	4	10	2	8	2	2	11	3	32	5	8	3	1	1
Nav (spontāni)	1	1	1	2	0	2	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	3	1	0	1	1	1	0	0
Nezinu	2	1	6	4	0	1	3	1	0	2	3	0	3	0	3	2	1	1	2	0	2	2	2	4	1	1	2	0

Reģionālās un vietējās pašvaldības ir trešā visvairāk pieminētā dalībniiece Grieķijā (45 %), Austrijā (43 %), Spānijā (38 %) un Bulgārijā (33 %), bet tās visbiežāk minētas Maltā (67 %), Luksemburgā (53 %) un Zviedrijā

Klimata pārmaiņas

Valstu līmenī kopš 2021. gada aprīļa līdz maijam viedokļi par to, kas ir atbildīgs par klimata pārmaiņu novēršanu, ir atšķirīgi²⁰.

Kopumā ES līmenī ir samazinājies to iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka valstu valdības ir atbildīgas par septiņiem procentpunktiem, un 18 dalībvalstīs šī tendence atkārtojas. Faktiski 13 valstīs samazinājums ir vismaz par desmit procentpunktiem, un lielākais ir Īrijā (56 %, -18 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu + 8 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu), Slovēnijā (35 %, 17 procentpunkti kopš 2019. gada, -2 procentpunkti kopš 2021. gada) un Itālijā (46 %, -17 procentpunkti). Valsts valdības pieminējumi ir palielinājušies sešās valstīs, tostarp Maltā (84 %, + 9 procentpunkti kopš 2021. gada + 18 procentpunkti kopš 2019. gada), un Grieķijā (74 %), Slovēnijā (64 %) un Francijā (61 %).

Eiropas Savienība ir palielinājusies 15 valstīs, tostarp Lietuvā (50 %, + 17 procentpunkti), Dānijā (75 %, + 15 procentpunkti) un Maltā (79 %, + 10 procentpunkti kopš 2021. gada + 20 procentpunkti kopš 2019. gada). Atlikušajās 12 valstīs respondenti tagad mazāk domā, ka ES ir atbildīga, un lielākais samazinājums ir vērojams Rumānijā (37 %, -15 procentpunkti), Īrijā (51 %, -14 procentpunkti kopš 2021. gada + 6 procentpunkti kopš 2019. gada), Portugālē (52 %, -12 procentpunkti kopš 2021. gada, -4 procentpunkti kopš 2019. gada) un Slovēnijā (43 %, -10 procentpunkti kopš 2021. gada + 4 procentpunkti kopš 2019. gada).

13 valstīs respondenti tagad mazāk domā, ka reģionālās un vietējās pašvaldības ir atbildīgas, un piecās valstīs samazinājums ir vismaz par desmit procentpunktiem: Polija (26 %, -20 procentpunkti), Itālija (26 %, -20 procentpunkti), Rumānija (31 %, -15 procentpunkti), Īrija (34 %, -11 procentpunkti kopš 2021. gada + 1 procentpunkti kopš 2019. gada) un Spānija (38 %, -10 procentpunkti). Turpretī 11 valstīs respondenti tagad biežāk min reģionālās un vietējās pašvaldības, un tas ir īpaši izteikts Luksemburgā (53 %, + 18 procentpunkti kopš 2021. gada + 23 procentpunkti kopš 2019. gada), Maltā (67 %, + 14 procentpunkti kopš 2021. gada + 26 procentpunkti kopš 2019. gada) un Lietuvā (37 %, + 10 procentpunkti). Francijā (40 %) un Beļģijā vai Portugālē (abās 35 %) nav mainīts viedoklis.

ES līmenī ir vērojams uzņēmējdarbības un rūpniecības samazinājums par pieciem punktiem, un šī tendence ir līdzīga 16 dalībvalstīs, tostarp Rumānijā (33 %, -16 procentpunkti), Īrijā (42 %, -14 procentpunkti kopš 2021. gada + 3 procentpunkti kopš 2019. gada), Bulgārijā (48 %, -10 procentpunkti) un Itālijā (43 %, -10 procentpunkti). Pārējās 11 minētās valstīs ir palielinājušās, jo īpaši Grieķijā (73 %, + 11 procentpunkti), Maltā (68 %, + 11

procentpunkti kopš 2021. gada + 25 procentpunkti kopš 2019. gada) un Lietuvā (56 %, + 10 procentpunkti).

18 valstīs respondenti tagad mazāk domā, ka personīgi ir atbildīgi par klimata pārmaiņu novēršanu, un lielākais samazinājums novērots Portugālē (28 %, -15 procentpunkti kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada), Īrijā (39 %, -13 procentpunkti kopš 2021. gada, -4 procentpunkti kopš 2019. gada) un Polijā (17 %, -13 procentpunkti). Pieminējumi ir palielinājušies sešās valstīs, tostarp Dānijā (54 %, + 13 procentpunkti kopš 2021. gada + 2 procentpunkti kopš 2019. gada) un Maltā (63 %, + 11 procentpunkti kopš 2021. gada + 23 procentpunkti kopš 2019. gada), bet Francijā (46 %), Horvātijā un Slovēnijā (abās 26 %).

Vides grupu pieminēšana ir palielinājusies 15 valstīs, un piecās valstīs pieaugums ir vismaz desmit procentpunkti: Luksemburga (53 %, + 28 procentpunkti kopš 2021. gada + 22 procentpunkti kopš 2019. gada), Lietuva (43 %, + 16 procentpunkti kopš 2021. gada + 5 procentpunkti kopš 2019. gada), Dānija (33 %, + 15 procentpunkti kopš 2021. gada + 10 procentpunkti kopš 2019. gada), Malta (61 %, + 13 procentpunkti) un Latvija (26 %, + 10 procentpunkti kopš 2021. gada, -7 procentpunkti kopš 2019. gada). Turpretī pieminējumi ir samazinājušies desmit valstīs, tostarp Itālijā (18 %, -14 procentpunkti), Rumānijā (21 %, -13 procentpunkti) un Kiprā (39 %, -10 procentpunkti).

20 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķiras BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata nārmains

QC3 Jūsaprāt, kurš ES ir atbildīgs par klimata pārmaiņu novēršanu? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES) (%)

	ES-27	MT	DK	LT	SE	LU	FI	EL	FR	SK	DE	CY	HR	NL	AT	PT	BŪT	ES	RO	EE	HU	BG	LV	CZ	PL	IT	SI	IE	
Valstu valdības	2023. gada maijs/jūnijs	56	84	77	57	80	63	62	74	61	64	61	69	50	68	52	47	49	56	40	55	48	48	43	54	46	46	35	56
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼7	9	5	■5	4	3	1	=	=	=	▼1	▼1	▼2	▼5	▼8	▼10	▼11	▼11	▼11	▼12	▼12	▼13	▼13	▼16	▼16	▼17	▼17	▼18
Eiropas Savienība	2023. gada maijs/jūnijs	56	79	75	50	74	76	55	73	65	50	63	63	53	67	52	52	65	56	37	45	41	39	38	41	43	51	43	51
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	■10	15	17	5	■10	2	■8	3	3	1	▼6	2	▼3	▼5	▼12	▼4	▼2	▼15	6	▼2	▼7	3	4	2	▼5	▼10	▼14
Reģionālās un vietējās pašvaldības	2023. gada maijs/jūnijs	36	67	44	37	46	53	29	45	40	34	44	38	41	35	43	35	35	38	31	30	29	33	26	19	26	26	28	34
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼7	14	7	■10	2	18	2	2	=	2	▼2	▼8	5	▼5	▼3	=	=	▼10	▼15	▼2	▼8	▼7	1	2	▼20	▼20	▼7	▼11
Uzņēmējdarbība un rūpniecība	2023. gada maijs/jūnijs	53	68	65	56	55	66	60	73	56	63	66	67	47	68	59	41	52	54	33	44	60	48	39	46	34	43	58	42
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼5	11	9	■10	4	■8	▼2	11	4	3	▼8	6	▼3	▼4	▼7	▼7	▼5	▼6	▼16	▼5	▼5	▼10	1	5	▼9	▼10	▼4	▼14
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	35	63	54	37	60	62	42	32	46	26	48	41	26	53	40	28	40	36	18	22	18	17	24	16	17	20	22	39
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼6	11	■13	9	4	■8	▼4	▼1	=	=	▼7	▼5	=	▼4	▼8	▼15	▼1	▼6	▼8	▼4	▼5	▼4	4	▼6	▼13	▼8	▼2	▼13
Jūs personīgi	2023. gada maijs/jūnijs	29	61	33	43	28	53	24	32	42	28	31	39	42	19	43	31	29	29	21	23	24	16	26	17	22	18	23	30
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	■13	15	■16	6	28	5	7	5	2	=	▼10	2	▼4	=	■8	5	▼3	▼13	3	▼3	▼7	■10	7	▼9	▼14	▼2	▼6
Vides aizsardzības grupas	2023. gada maijs/jūnijs	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	=	=	1	=	=	=	=	1	1	=	=	=	1	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
Citādi (spontāni)	2023. gada maijs/jūnijs	6	2	4	10	1	2	1	5	4	3	4	4	3	2	11	32	3	13	5	5	8	10	4	4	3	9	8	9
	Δ2021. gada marts/Apr.	3	▼3	4	■10	1	2	1	3	3	=	1	1	2	2	6	■32	3	6	3	5	5	3	4	4	2	5	5	9
Visi no tiem (spontānveida)	2023. gada maijs/jūnijs	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	2	0	0	1	3	0	1	1	1	1	0	1	1	2	1	1	1	0
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	=	=	1	=	1	▼1	=	=	1	1	▼1	=	1	3	=	1	1	=	1	=	=	1	2	1	1	1	=
Nav (spontāni)	2023. gada maijs/jūnijs	2	2	0	2	0	1	2	0	3	1	1	0	0	0	2	2	1	2	4	3	1	6	3	4	2	3	1	1
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	1	▼1	2	=	=	2	▼1	=	=	1	=	=	=	1	2	1	=	1	3	▼1	4	3	4	1	1	1	1

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfisko rezultātu analīzē ir uzsvērts:

- Jo ilgāk respondents palika izglītībā, jo lielāka iespēja ir uzticēt atbildību katram dalībniekam. Piemēram, 60 % no tiem, kas pabeiguši izglītību 20 gadu vecumā vai vecāki, domā, ka ES ir atbildīga, salīdzinot ar 52 % no tiem, kuri pabeiguši 15 gadu vecumu vai jaunāku.
- Izņemot vides grupas, vadītāji, visticamāk, teiks, ka katrs dalībnieks ir atbildīgs. Studenti un vadītāji visdrīzāk atbildību uzticēs ES (62 % katrs).
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības maksāt rēķinus, visticamāk, domā, ka katrs dalībnieks ir atbildīgs. Piemēram, 59 % apgalvo, ka tas attiecas uz valstu valdībām, salīdzinot ar 52 % no tiem, kuriem ir grūtības maksāt rēķinus lielāko daļu laika.
- Tie, kas sevi uzskata par daļu no augstākās vidusšķiras, visdrīzāk saka, ka katrs dalībnieks ir atbildīgs, lai gan vides grupu gadījumā vienāda daļa no tiem, kas sevi uzskata par vidusšķiras daļu, arī domā šādi (abās 30 %).

Analīze arī liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās problēmas vai viena no visnopietnākajām problēmām, biežāk uzskata katru atbildīgo dalībnieku, salīdzinot ar tiem, kuri neuzskata, ka klimata pārmaiņas ir nopietna problēma. Piemēram, 70 % cilvēku, kas uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākā problēma, un 64 % cilvēku, kuri uzskata, ka tās ir viena no visnopietnākajām problēmām, arī uzskata, ka ES ir atbildīga, salīdzinājumā ar 48 % no tiem, kuri neuzskata, ka klimata pārmaiņas ir nopietna problēma pasaulē.

Jo nopietnāk respondents uztver klimata pārmaiņas, jo lielāka ir iespēja uzskatīt, ka katrs dalībnieks ir atbildīgs par šo problēmu risināšanu. Piemēram, 58 % cilvēku, kas uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma, domā, ka uzņēmumi un rūpniecība ir atbildīgi, salīdzinājumā ar 35 %, kuri uzskata, ka tā nav nopietna problēma. Tas pats ir spēkā, ja salīdzina tos, kuri ir veikuši un nav veikuši personīgus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām.

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC3 Jūsaprāt, kurš ES ir atbildīgs par klimata pārmaiņu novēršanu? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES) (% — ES)								
	Valstu valdības	Eiropas Savienība	Reģionālās un vietējās pašvaldības	Uzņēmējdarbība un rūpniecība	Jūs personīgi	Vides aizsardzības grupas	Citādi (spontāni)	Visi no tiem (spontānveida)
ES-27	56	56	36	53	35	29	0	6
Dzimums								
Vecīt	56	57	35	53	35	27	0	6
Sieviete	56	56	37	53	36	30	0	7
Vecums								
15–24	56	59	34	53	34	30	0	6
25–39	56	58	38	56	37	31	0	6
40–54	57	57	36	54	37	28	0	7
55+	55	54	35	52	33	27	0	7
Izglītība (sākums)								
—15	51	52	32	49	28	24	0	10
16–19	53	54	35	53	33	29	0	6
20+	61	60	39	56	41	31	0	5
Joprojām mācās	59	62	37	58	37	29	0	6
Sociāli profesionālā kategorija								
Pašnodarbinātie	53	56	35	52	32	28	0	8
Vadītāji	63	62	42	59	44	31	0	5
Citas Baltas apkalnes	56	58	34	53	34	28	0	6
Strādnieki	52	54	35	52	35	29	0	7
Mājas personas	52	52	30	45	27	23	0	11
Bezdarbnieku	55	58	37	55	37	37	0	6
Atvaļināts	55	53	35	52	33	28	0	6
Studenti	59	62	37	58	37	29	0	6
Grūtības apmaksāt rēķinus								
Lielāko daļu laika	52	55	35	50	27	27	0	9
Laiku pa laikam	49	51	34	48	28	27	0	7
Gandrīz nekad/nekad	59	59	37	56	39	30	0	6
Apsvērt piederību pie								
Darba klase	55	54	37	53	32	28	0	9
Zemākā vidusšķira	52	53	31	50	31	26	1	8
Vidusšķira	56	57	37	54	36	30	0	5
Augstākā vidusšķira	63	65	40	60	46	30	1	4
Augstākā klase	57	62	35	46	35	24	0	6
Klimata pārmaiņas								
Lielākā problēma	66	70	45	61	47	35	0	5
Viena no problēmām	62	64	42	60	44	34	0	6
Nav problēma	49	48	30	47	27	24	0	7
Klimata pārmaiņu uztvere								
Nav nopietna problēma	34	30	20	35	16	15	1	5
Diezgan nopietna problēma	44	44	27	41	23	23	0	6
Ļoti nopietna problēma	60	62	39	58	40	31	0	7
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimatu								
Jā	62	62	42	60	43	32	0	7
Nē	46	46	26	42	21	22	0	6

Eiobarometra speciālaptauja Nr. 538
Klimata pārmaiņas

2. Personīga rīcība, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām

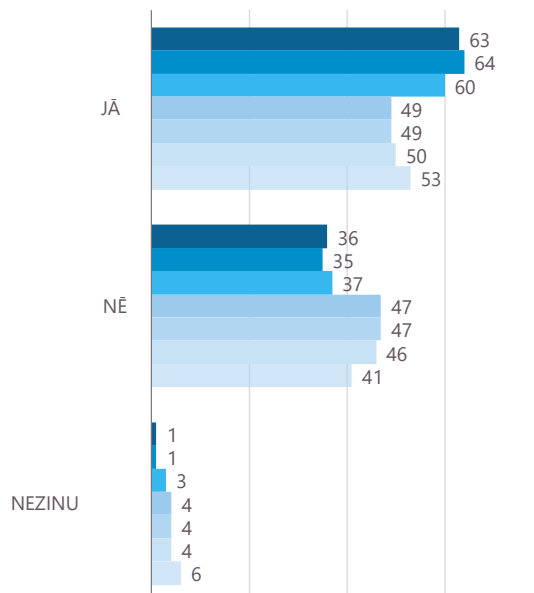
Vairāk nekā seši no desmit eiropiešiem ir personīgi veikuši pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām pēdējos sešos mēnešos

Kopš 2021. gada marta līdz aprīlim ir notikušas nelielas izmaiņas to respondentu proporcijā, kuri atbalsta, ka pēdējo sešu mēnešu laikā ir veikuši personiskus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām (63 %, -1 procentpunkts)²¹. Vairāk nekā viena trešdaļa (36 %, + 1 pp) atbalsta, ka nav rīkojušies, bet 1 % (bez izmaiņām) atbalsta, ka nezina.

Ilgākā termiņā rīcības īpatsvars kopš 2019. gada aprīļa ir saglabājies relatīvi stabils, bet ievērojami lielāks nekā laikposmā no 2011. līdz 2017. gadam.

QC5 Vai esat personīgi veicis kādus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām pēdējo sešu mēnešu laikā? (% — ES27)

■ 2023. gada aprīlis-maijs ■ 2021. gada marts-aprīlis ■ 2019. gada aprīlis
 ■ 2017. gada marts ■ 2015. gada maijs-jūnijs ■ 2013. gada novembris-decembris
 ■ 2011. gada jūnijs

21 QC5. Vai esat personīgi veicis kādus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām pēdējo sešu mēnešu laikā?

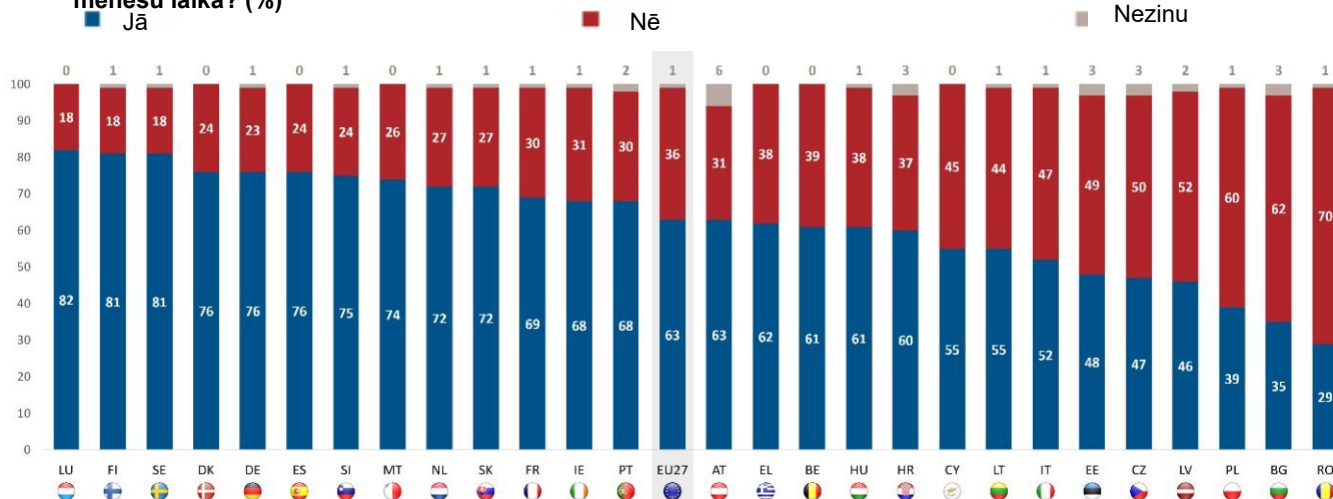
Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Valsts līmenī lielākā daļa respondentu 21 dalībvalstī apgalvo, ka ir personīgi rīkojušies, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām pēdējo sešu mēnešu laikā, un septiņās valstīs to ir darījušas vismaz trīs ceturtdaļas: Luksemburga (82%), Somija un Zviedrija (81% katrā), Dānija, Vācija un Spānija (76% katrā) un Slovēnija (75%).

pārmaiņām pēdējo sešu mēnešu laikā, un lielākais pieaugums ir novērots respondentu vidū Dānijā (76%, +14 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu +1 procentpunkts salīdzinājumā ar 2019. gadu), Nīderlandē (72%, +11 procentpunkti) un Luksemburgā (82%, +9 procentpunkti kopš 2021. gada +1 procentpunkts kopš

QC5 Vai esat personīgi veicis kādus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām pēdējo sešu mēnešu laikā? (%)

2019. gada.

Otrā skolas galā tikai 29% iedzīvotāju Rumānijā, 35% Bulgārijā un 39% Polijā apgalvo, ka šajā laikposmā ir veikuši personiskus pasākumus.

Turpretī respondenti vienpadsmit valstīs, tostarp Portugālē (68%, -15 procentpunkti kopš 2021. gada, -6 procentpunkti kopš 2019. gada), Polijā (39%, -13 procentpunkti) un Kiprā (55%, -10 procentpunkti), tagad apgalvo, ka ir rīkojušies.

Tendences kopš 2021. gada aprīļa līdz maijam²² ir dažādas. Desmit dalībvalstīs respondenti tagad biežāk apgalvo, ka ir personīgi iesaistījušies cīņā pret klimata

Pārējās sešas valstis nav mainījušās.

QC5 Vai esat personīgi veicis kādus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām pēdējo sešu mēnešu laikā? (%)

	ES-27	DK	NL	LU	FI	LT	SE	EL	IT	LV	EE	ES	FR	HR	MT	SI	SK	BUT	DE	RO	BG	CZ	IE	HU	AT	CY	PL	PT
2023. gada maijs/jūnijs	63	76	72	82	81	55	81	62	52	46	48	76	69	60	74	75	72	61	76	29	35	47	68	61	63	55	39	68
Jā																												
Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	14	11	9	■8	7	7	4	4	4	1	=	=	=	=	=	=	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼6	▼8	▼10	▼13	▼15
2023. gada maijs/jūnijs	36	24	27	18	18	44	18	38	47	52	49	24	30	37	26	24	27	39	23	70	62	50	31	38	31	45	60	30
Nē																												
Δ2021. gada marts/Apr.	1	▼14	▼12	▼9	▼9	▼8	▼8	▼4	▼4	▼6	▼4	1	=	▼2	2	▼1	▼1	1	2	1	3	=	3	6	4	■1	■1	■1
2023. gada maijs/jūnijs	1	0	1	0	1	1	1	0	1	2	3	0	1	3	0	1	1	0	1	1	3	3	1	1	6	0	1	2
Nezinu																												
Δ2021. gada marts/Apr.	=	=	1	=	1	1	1	=	=	2	3	▼1	=	2	▼2	1	1	=	=	1	=	3	1	=	4	=	=	2

Izmantota metodika pilnībā atšķiras BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Vairāk nekā puse no visiem respondentiem katrā sociāldemogrāfiskajā grupā apgalvo, ka ir personīgi rīkojušies, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, taču pastāv dažas būtiskas atšķirības:

- Respondenti vecumā no 25 līdz 54 gadiem (66 %) biežāk apgalvo, ka ir rīkojušies salīdzinājumā ar jaunākiem (61 %) vai vecākiem (60 %) respondentiem.
- Jo ilgāk respondents ir palicis izglītībā, jo lielāka ir iespēja, ka ir rīkojies: 71 % no tiem, kas ieguvuši izglītību vecumā no 20 gadiem, to ir izdarījuši, salīdzinot ar 55 %, kuri pametuši izglītību 15 gadu vecumā vai jaunāki.
- Vadītāji (74 %) biežāk nekā citu sociāli profesionālo grupu vadītāji apgalvo, ka ir rīkojušies, jo īpaši salīdzinājumā ar bezdarbniekiem (57 %).
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības apmaksāt rēķinus (67 %), biežāk apgalvo, ka ir rīkojušies nekā tie, kas saskaras ar lielākām grūtībām.
- Tie, kas sevi uzskata par daļu no augstākās vidusšķiras (75 %), biežāk apgalvo, ka ir rīkojušies nekā tie, kas uzskata, ka viņi pieder pie citām sociālo kāpņu kategorijām, jo īpaši darba klasē (59 %).

Analīze arī liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (76 %) problēmas vai viena no visnopietnākajām (71 %) problēmām, ar ko saskaras pasaule, biežāk ir rīkojušās salīdzinājumā ar tiem, kuri klimata pārmaiņas neuzskata par visnopietnākajām problēmām (55 %).

QC5 Vai esat personīgi veicis kādus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām pēdējo sešu mēnešu laikā? (% — ES)

	Jā	Nē	Nezinu
ES-27	63	36	1
Dzimums			
Vecīt	61	38	1
Sieviete	65	34	1
Vecums			
15–24	61	38	1
25–39	66	33	1
40–54	66	33	1
55+	60	38	2
Izglītība (sākums)			
—15	55	44	1
16–19	60	39	1
20+	71	28	1
Joprojām mācās	67	32	1
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	65	34	1
Vadītāji	74	25	1
Citas baltas apkakles	63	35	2
Strādnieki	63	36	1
Mājas personas	58	41	1
Bezdarbnieku	57	42	1
Atvaļināts	59	40	1
Studenti	67	32	1
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	58	41	1
Laiku pa laikam	55	44	1
Gandrīz nekad/nekad	67	32	1
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	59	40	1
Zemākā vidusšķira	60	39	1
Vidusšķira	64	35	1
Augstākā vidusšķira	75	25	0
Augstākā klase	65	35	0
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	76	23	1
Viena no problēmām	71	28	1
Nav problēma	55	44	1
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	41	57	2
Diezgan nopietna problēma	44	54	2
Ļoti nopietna problēma	69	30	1

3. Atsevišķu darbību veidi

Vairāk nekā deviņi no desmit eiropiešiem ir veikuši vismaz vienu pasākumu, lai palīdzētu risināt klimata pārmaiņu problēmu

Respondentiem tika dots saraksts ar 15 darbībām un jautāja, kādus pasākumus viņi personīgi veikuši, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām²³. Vairāk nekā deviņi no desmit (93 %, -3 procentpunkti kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) ir veikuši vismaz vienu darbību.

Visbiežāk minētie pasākumi ir centieni samazināt atkritumu daudzumu un regulāri atdalīt tos pārstrādei (70 %, -5 procentpunkti). Tas un centieni samazināt vienreizlietojamo preču patēriņu (53 %, -6 procentpunkti) ir vienīgās darbības, ko minējusi vismaz puse no visiem respondentiem. Tomēr abos gadījumos respondenti tagad mazāk apgalvo, ka veic katru darbību nekā 2021. gadā.

Gandrīz četri no desmit (37 %) apgalvo, ka, pērkot jaunu sadzīves tehniku, mazāks enerģijas patēriņš ir svarīgs faktors viņu izvēlē — samazinājums par pieciem procentpunktiem kopš 2021. gada un otrs samazinājums pēc kārtas kopš 2019. gada.

Nedaudz vairāk nekā trīs no desmit (31 %, bez izmaiņām) pirk un ēst mazāk gaļas.

Vairāk nekā ceturtdaļa respondentu apgalvo, ka viņi regulāri izmanto videi draudzīgas alternatīvas savam privātajam automobilim, piemēram, iešana kājām, riteņbraukšana, sabiedriskā transporta izmantošana vai automobiļu koplietošana (28 %, -2 procentpunkti), vai ka viņi pērk un ēd vairāk bioloģiskās pārtikas (28 %, -4 procentpunkti).

Citas darbības ir veikušas mazāk nekā katrs piektais respondents, un kopš 2021. gada ir notikušas nelielas izmaiņas.

Vairāk nekā katrs desmitais saka, ka viņi ir labāk izolējuši savas mājas, lai samazinātu enerģijas patēriņu (17 %, -1 procentpunkti), viņi ņem vērā pārtikas pirkumu oglekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgo iepirkšanās (15 %, -1 procentpunkti),

Aptuveni katrs desmitais ir uzstādījis iekārtas savās mājās, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu (11 %, +1 procentpunkts), plānojot brīvdienas un citus garākus attālumus, ņem vērā transporta radīto oglekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgo savus plānus (11 %, bez izmaiņām) vai ir pārgājuši pie enerģijas piegādātāja, kas piedāvā lielāku enerģijas daļu no atjaunojamiem energoresursiem nekā iepriekšējā (10 %, bez izmaiņām).

Mazāk nekā katrs desmitais ir uzstādījis saules enerģijas paneļus mājās (9 %, +1 pp), ir iegādājušies jaunu automašīnu, un tā zems degvielas patēriņš bija svarīgs faktors viņu izvēlē (7 %, -1 pp), ir iegādājušies zemas

enerģijas mājas (4 %, bez izmaiņām) vai ir iegādājušies elektrisko automašīnu (3 %, +1 procentpunkts).

Aplūkojot ilgāka termiņa tendences, redzams, ka to cilvēku skaits, kuri cenšas samazināt atkritumus vai samazināt vienreizlietojamo preču patēriņu, ir zemākajā līmenī kopš 2013. gada.

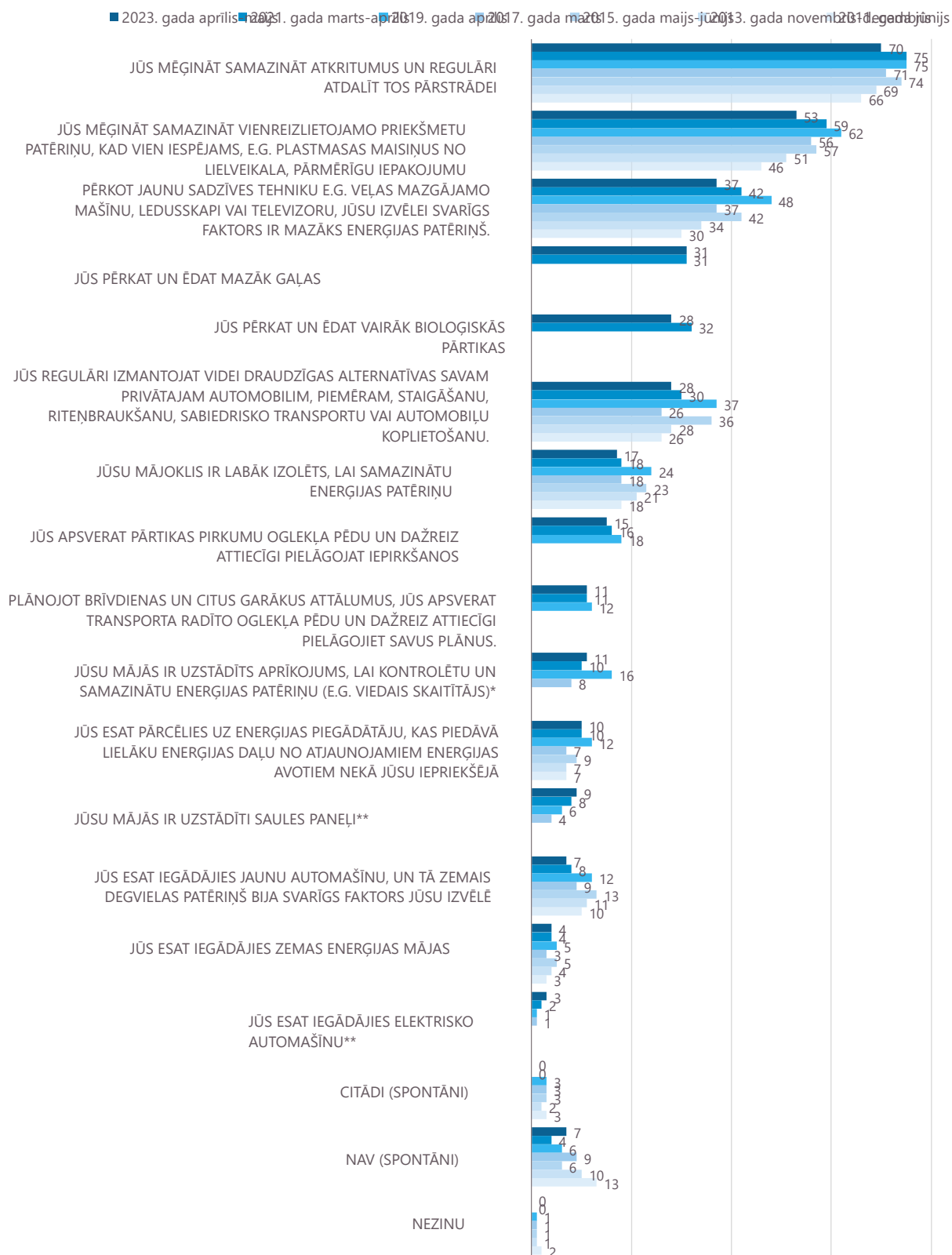
To respondentu īpatsvars, kuri apgalvo, ka mazāks enerģijas patēriņš ir svarīgs faktors, pērkot jaunu sadzīves tehniku, ir samazinājies līdz tādām pašām līmenim kā 2017. gadā, savukārt to respondentu īpatsvars, kuri ir labāk izolēti mājās vai iegādājušies jaunus automobiļus ar zemu degvielas patēriņu, tagad ir viszemākais jebkad.

23 QC6. Kuras no turpmāk minētajām darbībām, ja tādas ir, attiecas uz jums? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES)

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC6 Kuras no turpmāk minētajām darbībām, ja tādas ir, attiecas uz jums? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES) (% — ES 27)

Klimata pārmaiņas

Valsts līmenī vismaz astoņi no desmit respondentiem katrā dalībvalstī apgalvo, ka pēdējo sešu mēnešu laikā ir veikuši vismaz vienu pasākumu, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām. To apgalvo visi respondenti Maltā (100 %), kā arī 99 % Zviedrijā un 98 % Luksemburgā, Slovēnijā un Nīderlandē. Salīdzinājumā ar 80 % Bulgārijā, 83 % Kiprā un 85 % Rumānijā.

Salīdzinājumā ar 2021. gada martu-aprīli²⁴ respondenti 21 valstī tagad mazāk apgalvo, ka ir veikuši vismaz vienu darbību, un lielākais samazinājums ir vērojams Portugālē (87 %, -13 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu, -2 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu), Polijā (87 %, -10 procentpunkti), Čehijā (91 %, -8 procentpunkti kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada) un Latvijā (89 %, -8 procentpunkti). Malta (100 %, +3 procentpunkti) un Rumānija (85 %, +2 procentpunkti) ir vienīgās valstis, kurās respondenti tagad biežāk ir veikuši vismaz vienu darbību, savukārt Zviedrijā (99 %), Luksemburgā (98 %), Francijā (96 %) un Somijā (95 %) izmaiņas nav notikušas.

Visās valstīs, izņemot vienu, respondenti visbiežāk apgalvo, ka cenšas samazināt atkritumus un regulāri tos atdalīt pārstrādei, lai gan īpatsvars svārstās no 91 % respondentu Maltā un Zviedrijā un 82 % Francijā un Luksemburgā līdz 36 % Rumānijā un 49 % Polijā. Tomēr šī darbība ir ierindota trīs pirmajās trijās dalībvalstīs, jo tā ir trešā visvairāk minēta Bulgārijā (26 %).

“Iegādājoties jaunu sadzīves tehniku, svarīgs jūsu izvēles faktors ir mazāks enerģijas patēriņš” ir vienīgā iespēja, kas ierindojas pirmajā vietā valsts līmenī, un tas ir visvairāk pieminētais pasākums Bulgārijā (39 %). Šo darbību minēja arī vismaz puse no visiem respondentiem Maltā (67 %), Nīderlandē (54 %), Zviedrijā (52 %) un Slovēnijā (51 %). Šī ir trešā visvairāk pieminētā darbība 16 valstīs.

26 dalībvalstīs, kuras cenšas samazināt vienreizlietojamo preču patēriņu, kad vien iespējams, tas ir otrais visvairāk minētais pasākums, un proporcijas svārstās no 81 % respondentu Zviedrijā, 78 % Maltā un 71 % Nīderlandē līdz 31 % Rumānijā, 32 % Bulgārijā un 36 % Polijā. Šī darbība katrā dalībvalstī ierindojas trīs pirmajās rindās, un Bulgārijā tai ir otrā pozīcija ar labāku mājokļu izolēšanu, lai samazinātu enerģijas patēriņu.

Ģaļas iepirkšana un ēdināšana ir trešā visvairāk pieminētā darbība Nīderlandē (58 %), Vācijā (47 %) un Francijā (41 %), un to minējusi arī vismaz puse no visiem respondentiem Zviedrijā un Luksemburgā (abās 53 %). Turpretī tikai 11 % Polijā un 13 % Portugālē un Lietuvā apgalvo, ka tās veic šo darbību.

Videi draudzīgu alternatīvu regulāra izmantošana privātam automobilim ir trešā visvairāk pieminētā darbība Zviedrijā (63 %), Somijā (45 %) un Īrijā (29 %), un tā ir plaši minēta arī Nīderlandē (56 %) un Luksemburgā (47 %). Vismazāk to min respondenti Polijā (12 %), Itālijā un Horvātijā (abās 14 %).

²⁴ Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķīrās BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

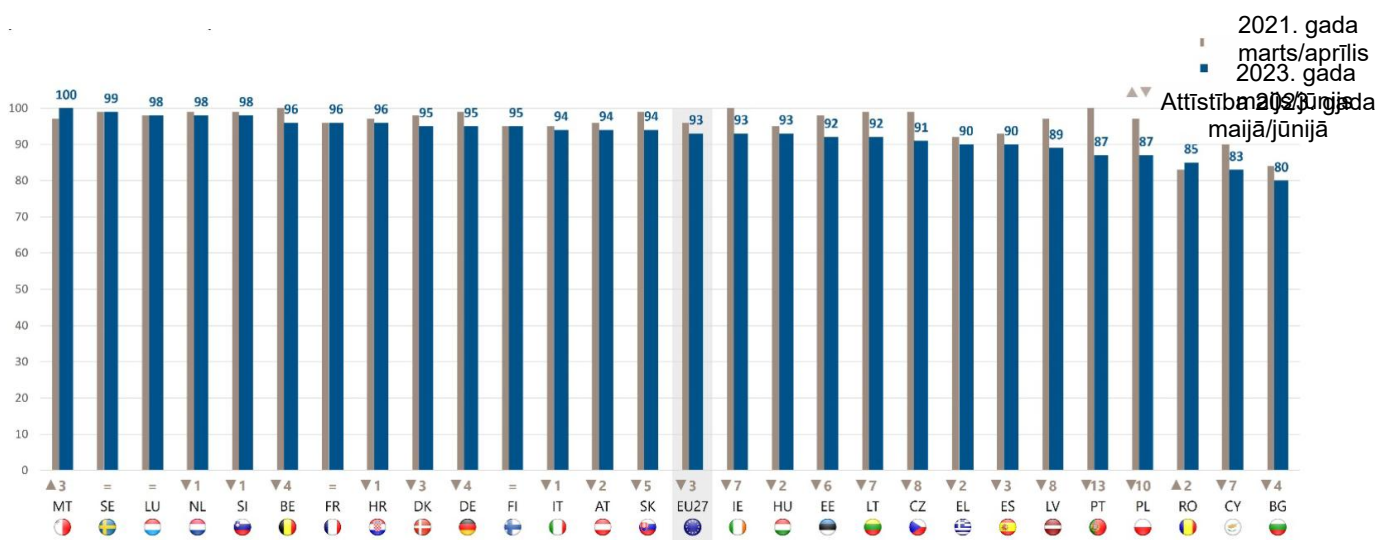
Četrās valstīs bioloģiskās pārtikas iepirkšana un ēšana ir trešā visvairāk pieminētā darbība: Luksemburgā (60 %), Slovēnijā (56 %), Dānijā (47 %) un Austrijā (41 %). To minējusi arī vismaz puse Zviedrijā (52 %). Turpretī 11 % Ungārijā, 12 % Polijā un 14 % Bulgārijā apgalvo, ka viņi veic šo darbību.

Bulgārijā labāka mājokļu izolēšana, lai samazinātu enerģijas patēriņu, ierindojas otrajā vietā, vienlaikus cenšoties samazināt vienreizlietojamo preču patēriņu (abās 32 %). 43 % respondentu Nīderlandē un 32 % Slovēnijā min arī labāku mājokļa izolāciju.

Nevienas citas darbības pirmajās trijās valstīs neparādās. Ievērtības cienīgi rezultāti no atlikušajām darbībām ir šādi:

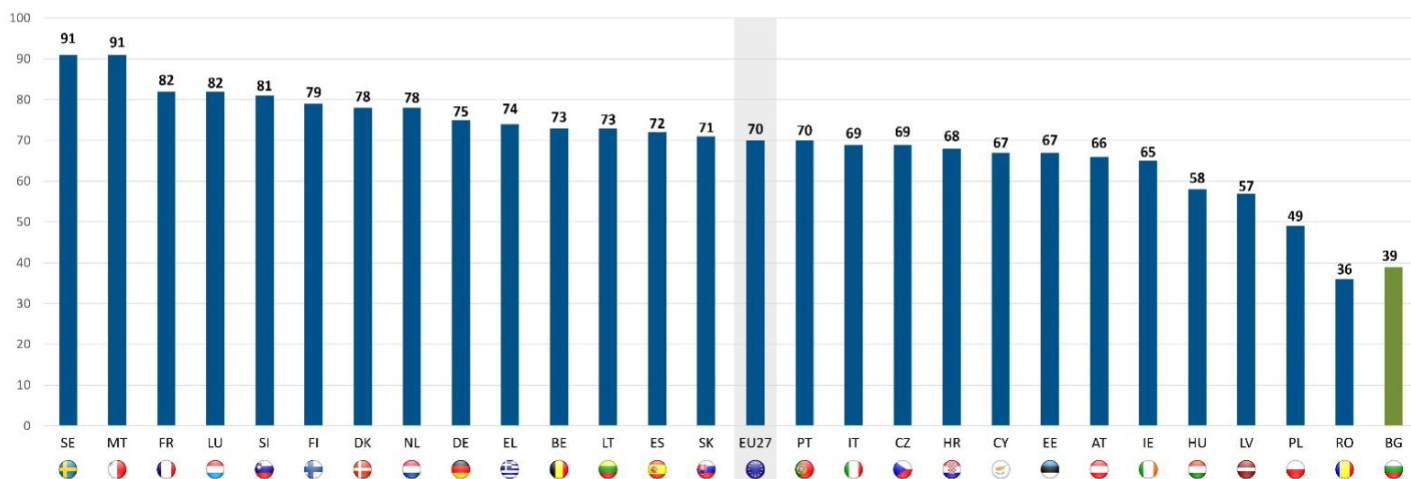
- Respondenti Zviedrijā (46 %) un Nīderlandē (41 %) biežāk nekā citās valstīs apgalvo, ka uzskata, ka viņu pārtikas iepirkumi rada oglekļa dioksīda pēdu, un dažkārt pielāgo iepirkšanās iespējas.
- Respondenti Nīderlandē (44 %) biežāk nekā citās valstīs apgalvo, ka savās mājās ir uzstādījuši iekārtas, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu. Malta (33 %) un Luksemburgā (20 %) ir vienīgās pārējās valstis, kurās vismaz viena piektdaļa apgalvo, ka to ir izdarījušas.
- Respondenti Zviedrijā (43 %) biežāk nekā citās valstīs apgalvo, ka, plānojot brīvdienas vai garākus braucienus, apsver transporta oglekļa pēdu.
- Zviedrija (25 %) ir arī vienīgā valsts, kurā vismaz viena piektā valsts ir pārorientējusies uz enerģijas piegādātāju, kas piedāvā lielāku enerģijas daļu no atjaunojamiem enerģijas avotiem.
- Nīderlande (43 %), Kipra (25 %) un Malta (21 %) ir vienīgās valstis, kurās vismaz viena no piecām valstīm savās mājās ir uzstādījusi saules enerģijas paneļus.
- Gandrīz katrs piektais respondents Luksemburgā (19 %) apgalvo, ka ir iegādājies zemas enerģijas mājas, un vismaz viens no desmit respondentiem Nīderlandē (12 %) un Kiprā (10 %) arī apgalvo, ka to ir izdarījuši.

QC6 Kuras no turpmāk minētajām darbībām, ja tādas ir, attiecas uz jums? (Vairāku ANSWERS POSSIBLE) (% kopā "Vismaz viena darbība")

QC6. Kura no turpmāk minētajām darbībām, ja tāda ir, attiecas uz jums? (Iespējamās vairākas atbildes) (% — visvairāk minētā atbilde pa valstīm)

- Jūs mēģināt samazināt atkritumus un regulāri atdalīt tos pārstrādei
- Pārkot jaunu sadzīves tehniku (piemēram, veļas mazgājamo mašīnu, ledusskapi vai televizoru), jūsu izvēlei svarīgs faktors ir mazāks enerģijas patēriņš.

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC6 Kuras no turpmāk minētajām darbībām, ja tādas ir, attiecas uz jums? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES) (%)

	ES-27	BÜ T	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Jūs mēģināt samazināt atkritumus un regulāri atdalīt tos pārstrādei	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91	
Kad vien iespējams, mēģināt samazināt vienreizlietojamo priekšmetu (piemēram, lielveikala plastmasas maisiņu, liekā iepakojuma) patēriņu.	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81	
Pērkot jaunu sadzīves tehniku (piemēram, veļas mazgājamo mašīnu, ledusskapī vai televizoru), jūsu izvēlei svarīgs faktors ir mazāks enerģijas patēriņš.	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52	
Jūs pērkāt un ēdat mazāk gaļas	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53	
Jūs regulāri izmantojat videi draudzīgas alternatīvas savam privātajam automobīlim, piemēram, staigāšanu, riteņbraukšanu, sabiedrisko transportu vai automobiļu koplietošanu.	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63	
Jūs pērkāt un ēdat vairāk bioloģiskās pārtikas	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52	
Jūsu mājoklis ir labāk izolēts, lai samazinātu enerģijas patēriņu	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17	
Jūs apsverat pārtikas pirkumu oglekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgojat iepirkšanos	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46	
Jūsu mājās ir uzstādīts aprīkojums, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu (piemēram, viedais skaitītājs)	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17	
Plānojot brīvdienas un citus garākus attālumus, jūs apsverat transporta radīto oglekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgojiet savus plānus.	11	15	3	6	21	16	4	12	2	4	16	3	4	7	5	3	25	8	10	32	19	3	5	6	10	6	30	43	
Jūs esat pārcēlies uz enerģijas piegādātāju, kas piedāvā lielāku enerģijas daļu no atjaunojamiem enerģijas avotiem nekā jūsu iepriekšējā	10	14	1	4	15	15	8	13	6	5	9	5	9	3	6	8	16	4	1	19	11	4	7	6	16	4	17	25	
Jūs esat uzstādījis saules paneļus jūsu mājās	9	19	3	8	7	9	4	6	17	6	5	5	6	25	3	3	13	4	21	43	14	5	5	4	12	6	6	9	
Jūs esat iegādājies jaunu automašīnu, un tā zemais degvielas patēriņš bija svarīgs faktors jūsu izvēlē	7	10	7	11	15	6	11	9	2	5	11	4	6	12	8	8	16	4	14	12	9	4	4	4	4	16	6	13	17
Jūs esat iegādājies zemas enerģijas mājas	4	6	3	2	8	2	5	6	1	3	6	1	3	10	2	2	19	6	9	12	4	3	2	4	6	2	4	4	
Jūs esat nopircis elektrisko automašīnu	3	3	1	2	9	3	2	5	1	2	2	3	5	1	2	1	8	2	6	9	7	1	2	2	3	1	7	9	
Citādi (spontāni)	0	0	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	
Nav (spontāni)	7	4	18	9	5	5	8	5	9	10	4	3	6	16	9	8	2	7	0	2	6	12	12	15	2	6	4	1	
Nezinu	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	
Kopā "vismaz viena darbība"	93	96	80	91	95	95	92	93	90	90	96	96	94	83	89	92	98	93	100	98	94	87	87	85	98	94	95	99	

Klimata pārmaiņas

Kopumā ES līmenī kopš 2021. gada aprīļa līdz maijam kopumā ir notikušas tikai nelielas izmaiņas²⁵. Tomēr tās slēpj lielākas izmaiņas valsts līmenī par vismaz desmit procentpunktiem 13 no 15 pieprasītajiem pasākumiem.

20 valstīs respondenti tagad mazāk apgalvo, ka cenšas samazināt atkritumus un atdala tos pārstrādei, un piecās valstīs samazinājums ir vismaz desmit procentpunkti: Īrija (65 %, -24 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu, -5 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu), Čehija (69 %, -19 procentpunkti kopš 2021. gada, -7 procentpunkti kopš 2019. gada), Beļģija (73 %, -13 procentpunkti kopš 2021. gada, -5 procentpunkti kopš 2019. gada), Portugāle (70 %, -12 procentpunkti kopš 2021. gada, -6 procentpunkti kopš 2019. gada) un Polija (49 %, -11 procentpunkti). Sešās valstīs, tostarp Maltā (91 %, +9 procentpunkti), respondenti, visticamāk, veiks šo darbību, savukārt Slovēnijā izmaiņas nav notikušas (81 %).

21 valstī to respondentu īpatsvars, kuri apgalvo, ka cenšas samazināt vienreizlietojamo preču patēriņu, ja iespējams, ir samazinājies, bet trīs valstīs — par vairāk nekā 20 procentu punktiem: Portugāle (49 %, -26 procentpunkti kopš 2021. gada, -4 procentpunkti kopš 2019. gada), Īrija (52 %, -25 procentpunkti kopš 2021. gada, -8 procentpunkti kopš 2019. gada) un Čehija (49 %, -22 procentpunkti kopš 2021. gada, -5 procentpunkti kopš 2019. gada). Ievērojami samazinājies arī respondentu skaits Igaunijā (61 %, -15 procentpunkti kopš 2021. gada, -7 procentpunkti kopš 2019. gada), Itālijā (40 %, -11 procentpunkti), Latvijā (48 %, -10 procentpunkti) un Polijā (36 %, -10 procentpunkti). Turpretī pieminējumi par šo darbību ir palielinājušies piecās valstīs, tostarp Maltā (78 %, +7 procentpunkti kopš 2021. gada +17 procentpunkti kopš 2019. gada), savukārt Ungārijā izmaiņas nav notikušas (55 %).

Valstīs ir notikušas vēl lielākas izmaiņas to respondentu proporcijā, kuri apgalvo, ka, pērkot jaunu sadzīves tehniku, svarīgs faktors viņu izvēlē ir mazāks enerģijas patēriņš, un ievērojams samazinājums vērojams Portugālē (31 %, -42 procentpunkti kopš 2021. gada, -11 procentpunkti kopš 2019. gada), Īrijā (28 %, -28 procentpunkti kopš 2021. gada, -10 procentpunkti kopš 2019. gada), Čehijā (46 %, -22 procentpunkti kopš 2021. gada, -5 procentpunkti kopš 2019. gada) un Igaunijā (40 %, -22 procentpunkti kopš 2021. gada, -18 procentpunkti kopš 2019. gada). Pieminēšanas gadījumu skaits kopumā ir reģistrēts 19 valstīs. Ir piecas valstis, tostarp Zviedrijā (52 %, +11 procentpunkti kopš 2021. gada, -9 procentpunkti kopš 2019. gada) un Somijā (42 %, +12 procentpunkti kopš 2021. gada, -9 procentpunkti kopš 2019. gada), kur respondenti tagad biežāk apgalvo, ka ir veikuši šo darbību. Luksemburgā (48 %) un Austrijā (38 %) izmaiņas nav novērotas.

Izmaiņas pērkot un ēdot mazāk gaļas, tiek sajauktas. Respondenti 15 valstīs tagad biežāk apgalvo, ka to dara, un lielākais pieaugums vērojams Luksemburgā (53 %, +7

procentpunkti) un Zviedrijā (53 %, +7 procentpunkti). Turpretī deviņās valstīs, jo īpaši Portugālē (13 %, -26 procentpunkti) un Īrijā (26 %, -12 procentpunkti), minējumi ir samazinājušies. Francijā (41 %), Latvijā (17 %) un Spānijā (15 %).

Salīdzinājumā ar 2021. gadu respondenti 19 valstīs tagad mazāk apgalvo, ka pērk un ēd vairāk bioloģiskās pārtikas, un tas jo īpaši attiecas uz Portugāli (17 %, -18 procentpunkti), Franciju (28 %, -13 procentpunkti) un Īriju (21 %, -12 procentpunkti). Atlikušajās astoņās dalībvalstīs respondenti, visticamāk, veiks šo darbību, un lielākais pieaugums vērojams Luksemburgā (60 %, +12 procentpunkti). Itālijā izmaiņas nav notikušas (29 %).

Norādes par videi draudzīgu alternatīvu regulāru izmantošanu privātam automobilim ir samazinājušās 15 valstīs, tostarp Portugālē (16 %, -22 procentpunkti kopš 2021. gada +2 procentpunkti kopš 2019. gada), Īrijā (29 %, -11 procentpunkti kopš 2021. gada, -7 procentpunkti kopš 2019. gada) un Čehijā (24 %, -11 procentpunkti kopš 2021. gada, -5 procentpunkti kopš 2019. gada) un ir palielinājušies desmit valstīs, tostarp Zviedrijā (63 %, +21 procentpunkti kopš 2021. gada, -2 procentpunkti kopš 2019. gada), Maltā (42 %, +16 procentpunkti kopš 2021. gada +11 procentpunkti kopš 2019. gada) un Somijā (45 %, +14 pp kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada). Latvijā nav izmaiņu (26 %).

To respondentu īpatsvars, kuri labāk izolē mājokli, lai samazinātu enerģijas patēriņu, ir samazinājies 13 valstīs, tostarp Īrijā (22 %, -15 procentpunkti kopš 2021. gada, -10 procentpunkti kopš 2019. gada) un Portugālē (11 %, -18 procentpunkti kopš 2021. gada, -7 procentpunkti kopš 2019. gada). Turpretī pieminējumi ir palielinājušies 12 valstīs, jo īpaši Luksemburgā (28 %, +13 procentpunkti kopš 2021. gada, -2 procentpunkti kopš 2019. gada) un Somijā (19 %, +11 procentpunkti kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada). Slovēnijā (32 %) vai Latvijā (16 %) nav notikušas izmaiņas.

16 valstīs ir samazinājies to respondentu īpatsvars, kuri apgalvo, ka uzskata, ka pārtikas iepirkumi rada oglekļa pēdu, un dažkārt attiecīgi pielāgo iepirkšanos, un lielākais rādītājs ir Portugālē (8 %, -21 procentpunkti kopš 2021. gada +3 procentpunkti kopš 2019. gada), Īrijā (22 %, -18 procentpunkti kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada), Čehijā (10 %, -14 procentpunkti kopš 2021. gada +1 procentpunkti kopš 2019. gada) un Beļģijā (22 %, -11 procentpunkti kopš 2021. gada, -7 procentpunkti kopš 2019. gada). Šī uzvedība ir palielinājusies deviņās valstīs, tostarp Zviedrijā (46 %, +12 procentpunkti kopš 2021. gada, -1 procentpunkti kopš 2019. gada), un četrās valstīs tā nav mainījies.

To respondentu īpatsvars, kuri savās mājās ir uzstādījuši iekārtas, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu, ir palielinājies 18 valstīs, tostarp Somijā (17 %, +10 procentpunkti kopš 2021. gada, -4 procentpunkti kopš 2019. gada). Tas ir samazinājies sešās valstīs, tostarp Portugālē (7 %, -9 procentpunkti kopš 2021. gada +1

25 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķīrās BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Klimata pārmaiņas

procentpunkts kopš 2019. gada), un Austrijā (20 %), Horvātijā (7 %) un Bulgārijā (3 %).

Respondenti Zviedrijā (43 %, +16 procentpunkti kopš 2021. gada +1 procentpunkts kopš 2019. gada) tagad daudz biežāk ņems vērā transporta oglekļa pēdu, plānojot brīvdienas un citus garākus attālumus, un dažreiz attiecīgi pielāgos savus plānus. Kopumā to respondentu īpatsvars, kuri veica šos pasākumus, ir palielinājies 14 valstīs, samazinājies 12 valstīs un Slovēnijā nav mainījies (10 %).

Salīdzinājumā ar 2021. gadu respondenti desmit valstīs, tostarp Beļģijā (14 %, -11 procentpunkti) un Īrijā (13 %, -10 procentpunkti kopš 2021. gada, -1 procentpunkti kopš 2019. gada) tagad ir mazāk pārgājuši pie enerģijas piegādātāja, kas piedāvā lielāku atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru. 13 valstīs respondenti, visticamāk, veiks šādus pasākumus, savukārt pārējās četrās valstīs izmaiņas nav notikušas.

Saules paneļu uzstādīšana mājās ir samazinājusies septiņās valstīs, tostarp Portugālē (5 %, -12 procentpunkti kopš 2021. gada +1 procentpunkts kopš 2019. gada), palielinājies 16 valstīs, ieskaitot Nīderlandi (43 %, +7 procentpunkti kopš 2021. gada +20 procentpunkti kopš 2019. gada), un četrās valstīs tas nav mainījies.

Visbeidzot, respondenti Luksemburgā (19 %, +10 procentpunkti) tagad biežāk apgalvo, ka ir iegādājušies mājokļus ar zemu enerģijas patēriņu. Kipra (10 %, +6 procentpunkti) ir vienīgā cita valsts, kurā attīstība abos virzienos pārsniedz četrus procentpunktus.

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC6 Kuras no turpmāk minētajām darbībām, ja tādas ir, attiecas uz jums? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES) (%)		ES-27	BŪT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Jūs mēģināt samazināt atkritumus un regulāri atdalīt tos pārstrādei	2023. gada maijs/jūnijs	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91	
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼5	▼13	▼5	▼19	▼2	▼6	▼6	▼24	5	▼6	▼1	1	▼5	▼8	▼2	4	▼1	▼5	9	▼9	▼1	▼11	▼12	▼2	=	▼5	4	5	
Kad vien iespējams, mēģināt samazināt vienreizlietojamo priekšmetu (piemēram, lielveikala plastmasas maisiņu, liekā iepakojuma) patēriņu.	2023. gada maijs/jūnijs	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81	
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼6	▼5	▼7	▼22	▼6	▼9	▼15	▼25	▼2	▼4	3	▼1	▼11	1	▼10	▼9	▼4	=	7	▼2	▼3	▼10	▼26	▼3	▼1	▼9	1	1	
Pērkot jaunu sadzīves tehniku (piemēram, velas mazgājamo mašīnu, ledusskapi vai televizoru), jūsu izvēlei svarīgs faktors ir mazāks enerģijas patēriņš.	2023. gada maijs/jūnijs	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52	
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼5	▼14	▼2	▼22	▼3	▼8	▼22	▼28	▼11	5	▼3	1	▼5	1	▼13	▼14	=	▼4	9	▼11	=	▼4	▼42	▼3	▼6	▼4	▲12	11	
Jūs pērkat un ēdat mazāk gaļas	2023. gada maijs/jūnijs	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53	
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	▼5	4	▼8	2	▼2	2	▼12	▼7	=	=	4	3	3	=	▼6	7	4	5	3	6	▼3	▼26	2	1	▼5	5	7	
Jūs pērkat un ēdat vairāk bioloģiskās pārtikas	2023. gada maijs/jūnijs	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52	
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼4	▼6	2	▼5	▼4	▼6	▼5	▼12	▼6	3	▼13	4	=	▼6	▼1	▼5	▲12	▼1	9	▼2	▼7	▼7	▼18	▼7	7	▼1	2	▲8	
Jūs regulāri izmantojat videi draudzīgas alternatīvas savam privātajam automobilim, piemēram, staigāšanu, ritenbraukšanu, sabiedrisko transportu vai automobiļu koplietošanu.	2023. gada maijs/jūnijs	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63	
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼2	3	▼3	▼11	7	▼7	▼3	▼11	▼9	▼3	4	▼3	▼3	1	=	▼6	▲8	3	▲16	=	▼1	▼2	▼22	▼1	2	▼5	14	▲21	
Jūsu mājoklis ir labāk izolēts, lai samazinātu enerģijas patēriņu	2023. gada maijs/jūnijs	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17	
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	▼3	1	▼9	5	▼6	▼9	▼15	▼5	2	▼1	▼2	3	4	=	▼5	▲13	4	2	6	▼1	▼1	▼18	▼3	=	5	11	7	
Jūs apsverat pārtikas pirkumu ogļekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgojat iepirkšanos	2023. gada maijs/jūnijs	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46	
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	▼11	=	▼14	2	▼1	▼4	▼18	▼3	2	2	=	▼1	3	3	▼3	▼2	▼3	=	6	=	▼2	▼21	▼1	▼3	▼1	▼1	▲12	
Jūsu mājās ir uzstādīts aprīkojums, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu (piemēram, viedais skaitlītājs)	2023. gada maijs/jūnijs	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17	
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	5	=	▼2	▲8	=	4	▼6	▼2	2	4	1	▼2	3	=	3	▲8	1	4	1	5	1	▼9	3	4	▼3	▲10	▲8	
Plānojot brīvdienas un citus garākus atpūtas, jūs apsverat transporta radīto ogļekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgojat savus plānus.	2023. gada maijs/jūnijs	11	15	3	6	21	16	4	12	2	4	16	3	4	7	5	3	25	8	10	32	19	3	5	6	10	6	30	43	
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	▼2	1	▼6	4	▼4	▼2	▼3	▼2	1	4	▼1	2	4	3	▼3	9	▼1	6	6	3	▼1	▼3	1	=	▼3	▲8	▲16	
Jūs esat pārcēlies uz enerģijas piegādātāju, kas piedāvā lielāku enerģijas daļu no atjaunojamiem enerģijas avotiem nekā jūsu iepriekšējā	2023. gada maijs/jūnijs	10	14	1	4	15	15	8	13	6	5	9	5	9	3	6	8	16	4	1	19	11	4	7	6	16	4	17	25	
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	▼11	=	▼1	2	▼2	4	▼10	▼3	3	▼1	2	1	1	2	=	9	1	=	▼2	▼2	▼1	▼4	2	=	1	6	▲8	
Jūs esat uzstādījis saules paneļus jūsu mājās	2023. gada maijs/jūnijs	9	19	3	8	7	9	4	6	17	6	5	5	6	25	3	3	13	4	21	43	14	5	5	4	12	6	6	9	
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	▼7	=	2	▼1	1	=	▼5	▼3	3	2	2	1	6	2	▼1	=	=	2	7	5	▼2	▼12	2	4	3	3	4	
Jūs esat iegādājies jaunu automašīnu, un tā zems degvielas patēriņš bija svarīgs faktors jūsu izvēlē	2023. gada maijs/jūnijs	7	10	7	11	15	6	11	9	2	5	11	4	6	12	8	8	16	4	14	12	9	4	4	4	4	16	6	13	17
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	=	2	▼1	4	▼6	▼6	▼4	▼5	3	2	▼2	▼1	▼1	▼1	▼1	6	▼1	3	1	▼1	▼2	▼6	=	2	▼1	3	4	
Jūs esat iegādājies zemas enerģijas mājas	2023. gada maijs/jūnijs	4	6	3	2	8	2	5	6	1	3	6	1	3	10	2	2	19	6	9	12	4	3	2	4	6	2	4	4	
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	▼2	▼1	▼2	4	▼1	▼2	1	▼3	2	2	▼1	=	6	=	=	▲10	1	2	2	1	▼3	▼4	2	1	1	3	2	
Jūs esat nopircis elektrisko automašīnu	2023. gada maijs/jūnijs	3	3	1	2	9	3	2	5	1	2	2	3	5	1	2	1	8	2	6	9	7	1	2	2	3	1	7	9	
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	=	1	1	6	=	1	1	=	1	1	2	1	1	2	=	2	1	5	4	4	▼1	▼2	=	1	▼1	4	5	
Citādi (spontāni)	2023. gada maijs/jūnijs	0	0	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	=	=	=	2	1	1	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1	=	=	▼1	=
Nav (spontāni)	2023. gada maijs/jūnijs	7	4	18	9	5	5	8	5	9	10	4	3	6	16	9	8	2	7	0	2	6	12	12	15	2	6	4	1	
	Δ2021. gada marts/Apr.	3	4	2	▲8	3	4	6	5	1	3	1	=	2	6	6	7	=	2	▼1	1	3	9	▲12	▼1	1	5	▼1	=	
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	=	1	1	=	=	=	1	=	=	▼1	=	▼1	=	1	1	▼1	▼1	▼1	=	▼1	=	1	▼1	=	1	1	=	
Kopā "vismaz viena darbība"	2023. gada maijs/jūnijs	93	96	80	91	95	95	92	93	90	90	96	96	94	83	89	92	98	93	100	98	94	87	87	85	98	94	95	99	
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼3	▼4	▼4	▼8	▼3	▼4	▼6	▼7	▼2	▼3	=	▼1	▼1	▼7	▼8	▼7	=	▼2	3	▼1	▼2	▼10	▼13	2	▼1	▼5	=	=	

Klimata pārmaiņas

No sociāldemogrāfiskās analīzes izriet, ka:

- Sievietes biežāk nekā vīrieši apgalvo, ka cenšas samazināt vienreizlietojamo preču patēriņu (56 % pret 50 %), ka viņas pērk un ēd mazāk gaļas (35 % salīdzinājumā ar 26 %) vai ka viņas pērk un ēd vairāk bioloģiskās pārtikas (31 % pret 24 %).
- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņi regulāri izmantos videi draudzīgas alternatīvas savam privātajam automobilim: 33 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem to apgalvo, salīdzinot ar 26 % cilvēku vecumā no 55 gadiem.
- Respondenti, kas pabeiguši izglītību, pārsniedzot 20 gadu vecumu, visticamāk ir veikuši katru no darbībām nekā tie, kuri izglītību pabeiguši jaunākajā vecumā. Piemēram, 34 % pērk un ēd vairāk bioloģiskās pārtikas, salīdzinot ar 20 %, kuri pabeiguši izglītību vecumā no 15 gadiem.
- Vadītāji pastāvīgi ir starp sociāli profesionālajām grupām, kas, visticamāk, ir veikušas katru no darbībām. Piemēram, 61 % apgalvo, ka viņi cenšas samazināt vienreizlietojamo priekšmetu izmantošanu, salīdzinot ar 50 % strādnieku.
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības maksāt rēķinus, biežāk veic katru darbību nekā tie, kuri saskaras ar lielākām grūtībām. Piemēram, 73 % cenšas samazināt savus atkritumus un pārstrādāt, salīdzinot ar 65 %, kuriem ir grūtības samaksāt rēķinus lielāko daļu laika.
- Katrā no 15 darbībām respondenti, kuri sevi uzskata par daļu no vidējās vai augstākās klases, biežāk tos ir veikuši salīdzinājumā ar respondentiem, kuri sevi uzskata par daļu no citām sociālo kāpņu kategorijām.

Analīze arī liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās vai viena no visnopietnākajām problēmām pasaulē, visticamāk ir veikuši katru no darbībām nekā tie, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas nav nopietna problēma. Turklāt respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma, visticamāk, ir veikuši katru no darbībām, nekā tie, kas uzskata, ka tās ir mazāk nopietnas.

Visbeidzot, ir interesanti atzīmēt, ka daļa respondentu, kuri apgalvo, ka nav veikuši pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, faktiski ziņo par katru no šiem pasākumiem. Piemēram, 50 % respondentu, kuri apgalvo, ka nav rīkojušies, arī apgalvo, ka cenšas samazināt savus atkritumus un atdalīt tos pārstrādei.

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC6 Kuras no turpmāk minētajām darbībām, ja tādas ir, attiecas uz jums? (IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES) (% — ES)

	Jūs esat iegādājies jaunu automašīnu, un tā zemais degvielas patēriņš bija svarīgs faktors jūsu izvēlē	Jūs esat nopircis elektrisko automašīnu	Jūs regulāri izmantojat videi draudzīgas alternatīvas automobiliem, piemēram, staigāšanu, riteņbraukšanu, sabiedrisko transportu vai automobiļu koplietošanu.	Jūsu mājoklis ir labāk izolēts, lai samazinātu enerģijas patēriņu	Jūs esat iegādājies zemas enerģijas mājas	Pārkot jaunu sadzīves tehniku (piemēram, veļas mazgājamo mašīnu, ledusskapī vai televizoru), jūsu izvēlei svarīgs faktors ir mazāks enerģijas patēriņš.	Jūs esat pārcēlies uz enerģijas piegādātāju, kas piedāvā lielāku enerģijas daļu no atjaunojamiem enerģijas avotiem nekā jūsu iepriekšējā	Jūsu mājās ir uzstādīts aprīkojums, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu (piemēram, viedais skaitītājs)	Jūs esat uzstādījis saules panelus jūsu mājās	Jūs apsverat pārkāptu oglekļa pēdu un dažreiz attiecīgi ietilpšanos	Plānojat brīvdienas un citus garākus atpūtas periodus, jūs apsverat transporta rādītāju oglekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgojat savus plānus.	Jūs pārkaat un ēdat mazākas gaļas	Jūs pārkaat un ēdat vairāk bioloģiskās pārtikas	Jūs mēģināt atkārtot regulāri atkārtot pārstrādi	Kad vien iespējams, mēģināt samazināt vienreizlietojamo priekšmetu (piemēram, lielveikala plastmasas maisiņu, liekā iepakojuma) patēriņu.	Citādi (spontāni)	Nav (spontāni)	Nezina	Kopā "vismaz viena darbība"
ES-27	7	3	28	17	4	37	10	11	9	15	11	31	28	70	53	0	7	0	93
Dzimums																			
Vecit	8	4	28	18	4	37	10	12	9	14	11	26	24	68	50	0	8	0	92
Sieviete	6	3	29	16	3	37	10	10	8	17	12	35	31	72	56	0	6	0	94
Vecums																			
15–24	4	3	33	9	2	24	8	8	6	17	14	32	28	68	50	0	7	0	92
25–39	7	4	31	17	5	41	12	11	7	17	12	32	31	68	55	0	5	0	94
40–54	9	5	27	20	5	41	11	13	10	16	13	29	28	70	53	0	6	0	94
55+	7	2	26	17	3	36	8	11	9	13	10	31	25	71	53	0	8	1	91
Izglītība (sākums)																			
—15	3	1	20	10	2	30	6	5	4	6	3	24	20	70	47	0	11	0	88
16–19	6	3	23	16	4	37	8	10	7	12	8	26	24	67	50	0	7	0	93
20+	11	5	35	23	5	44	14	17	13	22	18	38	34	74	60	0	4	0	96
Joprojām mācās	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Sociāli profesionālā kategorija																			
Pašnodarbinātie	9	7	27	24	5	46	16	15	16	14	12	30	32	71	55	1	4	0	95
Vadītāji	12	7	35	22	6	46	15	17	13	23	19	39	37	72	61	0	3	0	97
Citas baltas apkakles	7	4	28	19	6	40	12	13	8	16	12	30	28	68	51	0	7	0	93
Strādnieki	8	3	26	16	4	36	8	10	7	13	10	25	24	67	50	0	7	0	93
Mājas personas	4	3	20	13	4	33	7	9	7	9	5	24	23	64	51	1	9	0	91
Bezdarbnieku	3	1	22	9	1	31	8	6	5	13	9	27	18	69	51	0	11	1	89
Atvaļināts	7	2	26	17	3	35	7	11	8	13	9	31	24	72	53	0	9	1	91
Studenti	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Grūtības apmaksāt rēķinus																			
Lielāko daļu laika	4	3	23	10	2	30	6	8	5	11	8	27	20	65	48	0	11	1	89
Laiku pa laikam	5	2	23	14	3	33	9	8	6	12	8	25	23	62	46	1	9	0	90
Gandrīz nekad/nekad	8	4	31	19	4	39	10	13	10	17	13	34	31	73	57	0	5	0	94
Apsvērt piederību pie																			
Darba klase	5	1	23	12	2	30	5	8	4	11	6	22	18	69	50	0	9	1	90
Zemākā vidusskīra	6	1	24	14	3	36	9	9	6	13	9	29	22	68	53	1	9	0	91
Vidusskīra	8	4	30	18	4	39	11	12	9	16	12	33	31	70	54	0	6	0	94
Augstākā vidusskīra	12	9	42	27	7	42	16	22	19	27	24	45	44	74	60	0	3	0	97
Augstākā klase	11	11	35	25	13	49	15	23	21	25	19	35	34	72	63	0	2	2	96
Klimata pārmaiņas																			
Lielāka problēma	9	5	43	19	4	43	13	14	11	26	23	46	39	77	63	0	4	0	96
Viena no problēmām	8	4	32	19	4	41	11	13	9	19	13	36	32	78	61	0	3	0	96
Nav problēma	6	3	22	15	4	33	8	10	7	10	7	23	22	63	46	1	10	1	90
Klimata pārmaiņu uztvere																			
Nav nopietna problēma	7	3	18	14	4	29	5	10	7	7	5	15	16	55	38	1	14	0	85
Diezgan nopietna problēma	7	3	21	13	4	29	7	10	8	10	6	22	19	54	41	1	12	1	87
Ļoti nopietna problēma	7	4	31	18	4	39	11	12	9	17	13	34	31	74	57	0	5	0	95
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām																			
Jā	9	4	36	20	4	44	12	15	11	21	15	39	35	81	64	0	0	0	99
Nē	5	2	14	11	3	24	6	6	5	6	5	17	15	50	33	0	18	1	81

III. ATTIEKSME PRET KLIMATA PĀRMAINĀM UN PĀREJU UZ TĪRU ENERĢIJU

Klimata pārmaiņas

Šajā nodaļā aplūkota eiropiešu attieksme pret klimata pārmaiņām, kā arī pāreja uz tīru enerģiju. Tas ietver iespējamo pozitīvo ietekmi, ko varētu radīt fosilā kurināmā importa samazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, lielāks publiskais finansiālais atbalsts pārejai uz tīru enerģiju un klimata pārmaiņu ietekme uz veselību.

ka pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var dot labumu ES iedzīvotājiem, tostarp 23 % respondentu, kuri "pilnībā piekrīt".

ES pilsoņiem, tostarp 23 % iedzīvotāju, kuri "pilnībā piekrīt". (**piezīme*: kļūda kopijā/ielīmē?*)

Vairāk nekā astoņi no desmit eiropiešiem uzskata, ka klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību

Respondentiem tika jautāts, cik lielā mērā viņi piekrīt vai nepiekrīt sešiem paziņojumiem par cīņu pret klimata pārmaiņām un pāreju uz tīru enerģiju²⁶. Vairāk nekā seši no desmit piekrīt katram apgalvojumam.

Vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem (84 %, -3 procentpunkti kopš 2021. gada marta-aprīļa) piekrīt, ka klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei sabiedrības veselības uzlabošanai, 41 % apgalvojot, ka viņi "pilnībā piekrīt".

Gandrīz astoņi no desmit respondentiem (78 %, -3 procentpunkti) piekrīt, ka pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks publiskais finansiālais atbalsts, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina, un 36 % pilnībā piekrīt šim apgalvojumam.

Trīs ceturtdaļas (75 %, -3 procentpunkti) piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā veicinās inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus, tostarp 29 % respondentu, kuri "pilnībā piekrīt". Gandrīz tikpat daudz (73 %, -1 procentpunkti) piekrīt, ka klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas, tostarp 33 %, kuri "pilnībā piekrīt".

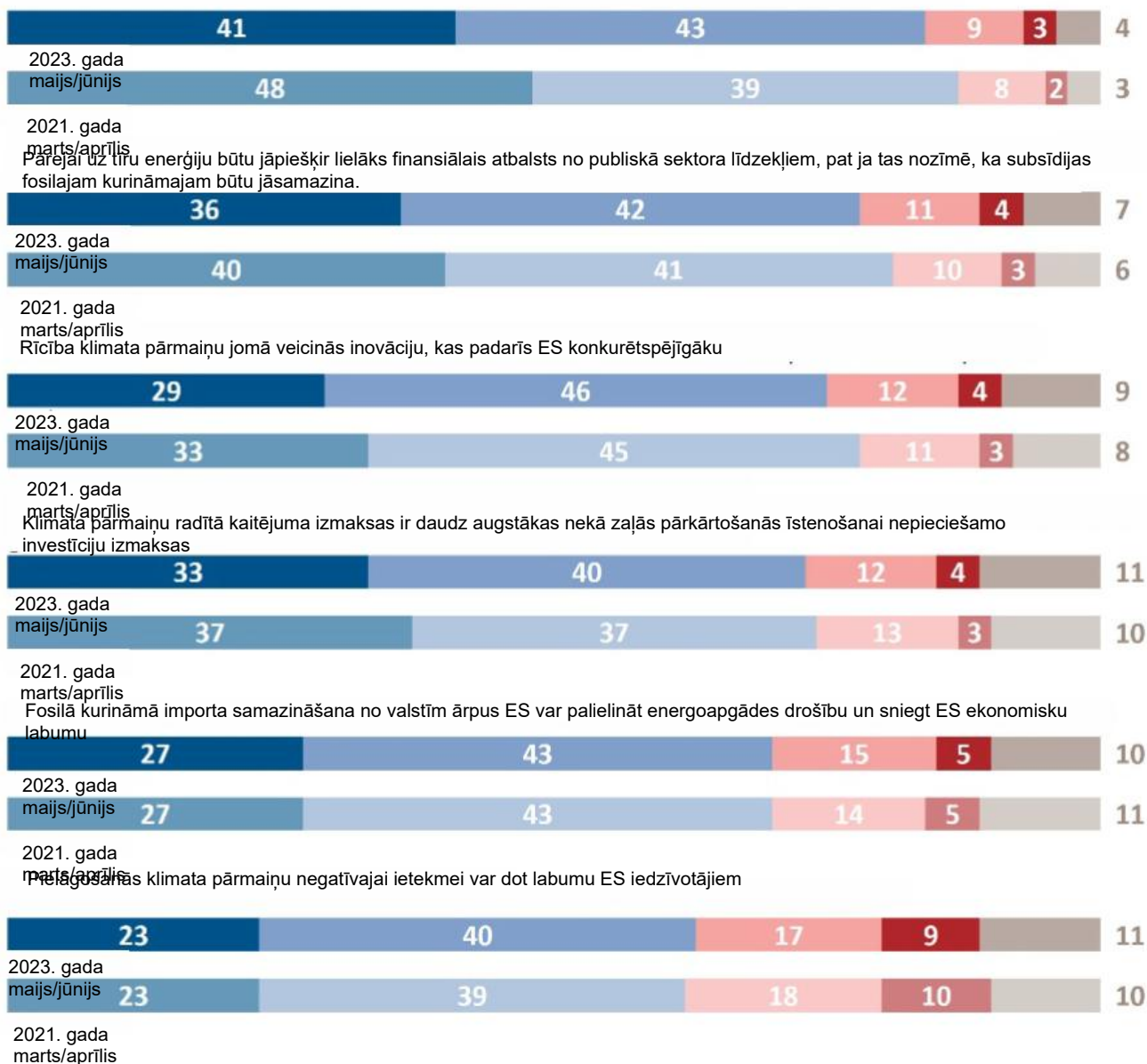
Septiņi no desmit respondentiem (70 %, bez izmaiņām) piekrīt, ka fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un dot labumu ES ekonomikai, un 27 % tam piekrīt. Visbeidzot, 63 % (-1 procentpunkti) respondentu piekrīt,

26 QC4. Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? QC4.1 Lai uzlabotu sabiedrības veselību, prioritātei vajadzētu būt klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai; QC4.2. Klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas; QC4.3. fosilo kurināmo importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un sniegt ekonomisku labumu ES; QC 4.4. Rīcības klimata pārmaiņu jomā rezultātā tiks radīta inovācija, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus; QC4.5 būtu jāsniedz lielāks publiskais finansiālais atbalsts pārejai uz tīru enerģiju, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina; QC4.6. Pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var būt ieguvums ES iedzīvotājiem.

Klimata pārmaiņas

QC4. Cik lielā mērā piekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? (% — ES27)

Klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību

1. Attieksme pret rīcību klimata pārmaiņu jomā

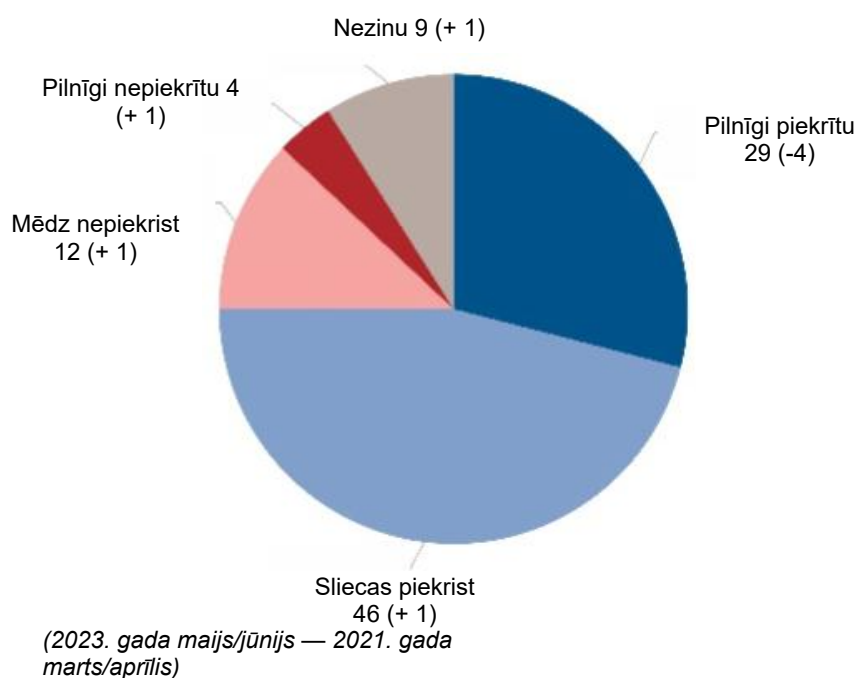
Trīs ceturtdaļas eiropiešu piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā veicinās inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus.

Trīs ceturtdaļas respondentu (75 %, -3 procentpunkti) piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā radīs inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus, tostarp 29 % (-4 procentpunkti), kuri "pilnībā piekrīt". Nedaudz vairāk nekā katrs desmitais (16 %, -2 pp) nepiekrīt, bet 9 % (+ 1 pp) apgalvo, ka viņi nezina.

Katrā dalībvalstī vairāk nekā puse no visiem respondentiem piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā radīs inovācijas, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus, proti, no 89 % Maltā, 88 % Kiprā un 87 % Grieķijā un Itālijā līdz 51 % Igaunijā, 53 % Čehijā un 56 % Latvijā.

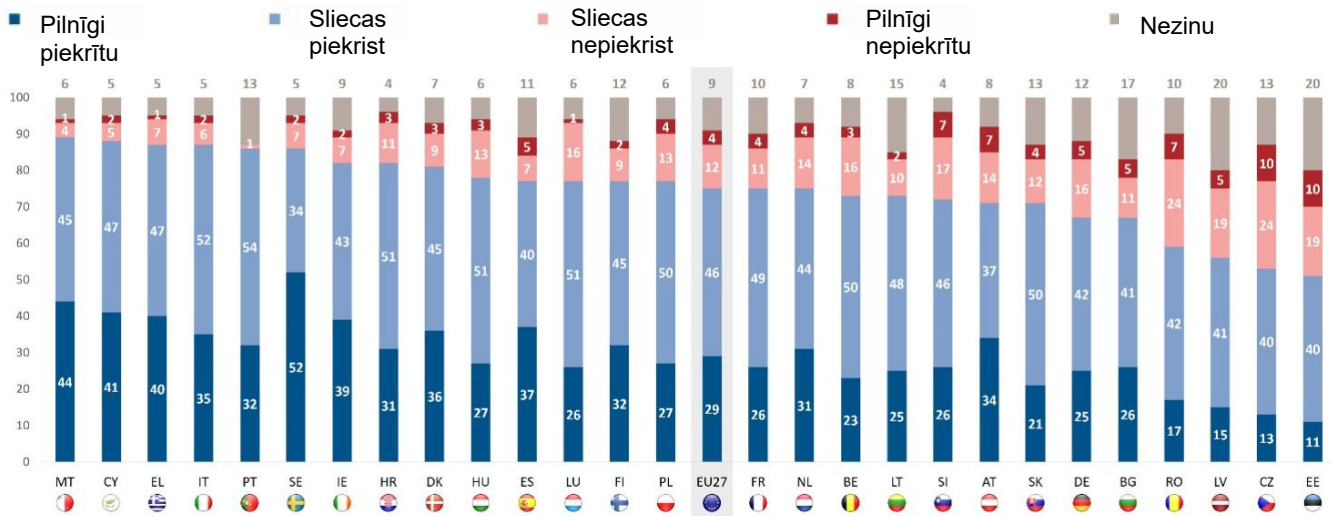
23 valstīs vismaz viena no piecām valstīm "pilnībā piekrīt" šim apgalvojumam, un vislielākais īpatsvars ir Zviedrijā (52 %), Maltā (44 %) un Kiprā (41 %). Turpretī 11 % Igaunijā, 13 % Čehijā un 15 % Latvijā arī "pilnībā piekrīt".

QC4.4 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? Rīcība klimata pārmaiņu jomā veicinās inovāciju, kas padarīs ES konkurētspējīgāku (% — ES 27)

To respondentu īpatsvars, kuri apgalvo, ka viņi "nezina", ir īpaši augsts Latvijā un Igaunijā (20 % katrs).

QC4.4 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? (% — rīcība klimata pārmaiņu jomā veicinās inovāciju, kas padarīs ES konkurētspējīgāku)

Klimata pārmaiņas

Salīdzinājumā ar 2021. gada martu²⁷ un aprīli respondenti 21 valstī tagad mazāk piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā radīs inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus. Samazinājums Igaunijā (51 %, -26 procentpunkti) ir ievērojami lielāks nekā jebkurā citā valstī (tomēr, salīdzinot ar 2019. gada rezultātiem, samazinājums ir -5 procentpunkti), lai gan ir piecas citas valstis, kurās samazinājums ir vismaz desmit procentpunkti: Latvija (56 %, -13 procentpunkti), Čehija (53 %, -13 procentpunkti), Beļģija (73 %, -13 procentpunkti kopš 2021. gada, -9 procentpunkti kopš 2019. gada), Slovākija (71 %, -12 pp) un Luksemburga (77 %, -10 procentpunkti kopš 2021. gada + 4 procentpunkti kopš 2019. gada). Turpretī vienošanās ir palielinājusies piecās valstīs, tostarp Itālijā (87 %, +5 procentpunkti), un Ungārijā izmaiņas nav notikušas (78 %).

Jāpiemin, ka sešās valstīs "nezinu" līmenis ir palielinājies par vairāk nekā desmit procentpunktiem, un lielākais pieaugums vērojams Igaunijā (20 %, +20 procentpunkti kopš 2021. gada, -9 procentpunkti kopš 2019. gada), Latvijā (20 %, +20 procentpunkti kopš 2021. gada +2 procentpunkti kopš 2019. gada).

QC4.4 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Rīcība klimata pārmaiņu jomā veicinās inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus (%)

		ES-27	IT	MT	CY	EL	PL	HU	FR	BG	HR	SE	DE	AT	IE	FI	DK	ES	NL	LT	PT	RO	SI	LU	SK	BŪT	CZ	LV	EE
Kopā "Piekrītu"	2023. gada maijs/Jūnijs	75	87	89	88	87	77	78	75	67	82	86	67	71	82	77	81	77	75	73	86	59	72	77	71	73	53	56	51
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼3	5	3	2	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼2	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼6	▼8	▼8	▼8	▼8	▼10	▼12	▼13	▼13	▼13	▼26
Kopā "Disagrēe"	2023. gada maijs/Jūnijs	16	8	5	7	8	17	16	15	16	14	9	21	21	9	11	12	12	18	12	1	31	24	17	16	19	34	24	29
	Δ2021. gada marts/Apr.	2	▼4	=	1	=	4	4	1	7	2	▼3	2	4	▼4	▼7	=	6	4	▼7	▼4	■10	6	4	7	6	1	▼7	6
Nezinu	2023. gada maijs/Jūnijs	9	5	6	5	5	6	6	10	17	4	5	12	8	9	12	7	11	7	15	13	10	4	6	13	8	13	20	20
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	▼1	▼3	▼3	▼1	▼5	▼4	=	▼5	=	5	2	=	9	■12	6	=	2	15	■12	▼2	2	6	5	7	■12	■20	■20

27 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķiras BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā divas trešdaļas respondentu katrā grupā piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā radīs inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus. Tas ilustrē arī šādus elementus:

- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņi piekrīt: 83 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem to dara, salīdzinot ar 71 % no 55 gadu vecuma.
- Respondenti, kuri pabeiguši izglītību vecumā no 20 gadiem (79 %), biežāk piekrīt tiem, kas pabeiguši izglītību jaunā vecumā.
- Studentiem (84 %) ir lielāka iespēja vienoties nekā citām sociāli profesionālajām grupām, jo īpaši pensionāriem (69 %).
- Respondenti, kuri uzskata sevi par daļu no vidējās klases (82 %) vai augstākās klases (81 %), piekrīt vairāk nekā tie, kas sevi uzskata par daļu no sociālo kāpņu zemākajām kategorijām.

Analīze arī liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (86 %) vai viena no visnopietnākajām problēmām (81 %), piekrīt vairāk nekā tie, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas nav viena no visnopietnākajām problēmām (69 %). Turklāt respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma (81 %), biežāk piekrīt nekā tie, kuri uzskata, ka tās ir mazāk nopietnas. Visbeidzot, respondenti, kas ir veikuši pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, drīzāk piekrīt nekā tiem, kuri to nav darījuši (80 % pret 68 %).

QC4_4 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Rīcība klimata pārmaiņu jomā veicinās inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus

(% — ES)

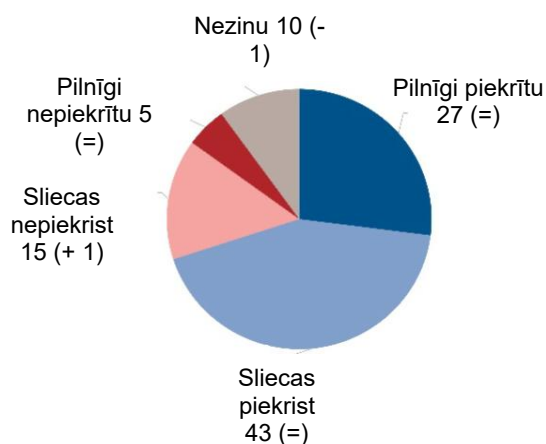
	Kopā "Piekrītu"	Kopā "Disagree"	Nezinu
ES-27	75	16	9
Dzimums			
Vecīt	76	17	7
Sieviete	73	16	11
Vecums			
15–24	83	11	6
25–39	77	16	7
40–54	75	18	7
55+	71	16	13
Izglītība (sākums)			
—15	70	12	18
16–19	72	19	9
20+	79	15	6
Joprojām mācās	84	10	6
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	76	18	6
Vadītāji	79	16	5
Citas baltas apkakles	78	16	6
Strādnieki	74	18	8
Mājas personas	72	15	13
Bezdarbnieku	72	17	11
Atvaļināts	69	16	15
Studenti	84	10	6
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	72	17	11
Laiku pa laikam	71	19	10
Gandrīz nekad/nekad	76	15	9
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	70	15	15
Zemākā vidusšķira	72	18	10
Vidusšķira	77	16	7
Augstākā vidusšķira	82	15	3
Augstākā klase	81	17	2
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	86	10	4
Viena no problēmām	81	11	8
Nav problēma	69	20	11
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	42	47	11
Diezgan nopietna problēma	63	26	11
Ļoti nopietna problēma	81	11	8
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	80	13	7
Nē	68	21	11

2. Attieksme pret fosilā kurināmā importa samazināšanu

Lielākā daļa eiropiešu piekrīt, ka fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un dot labumu ES ekonomikai.

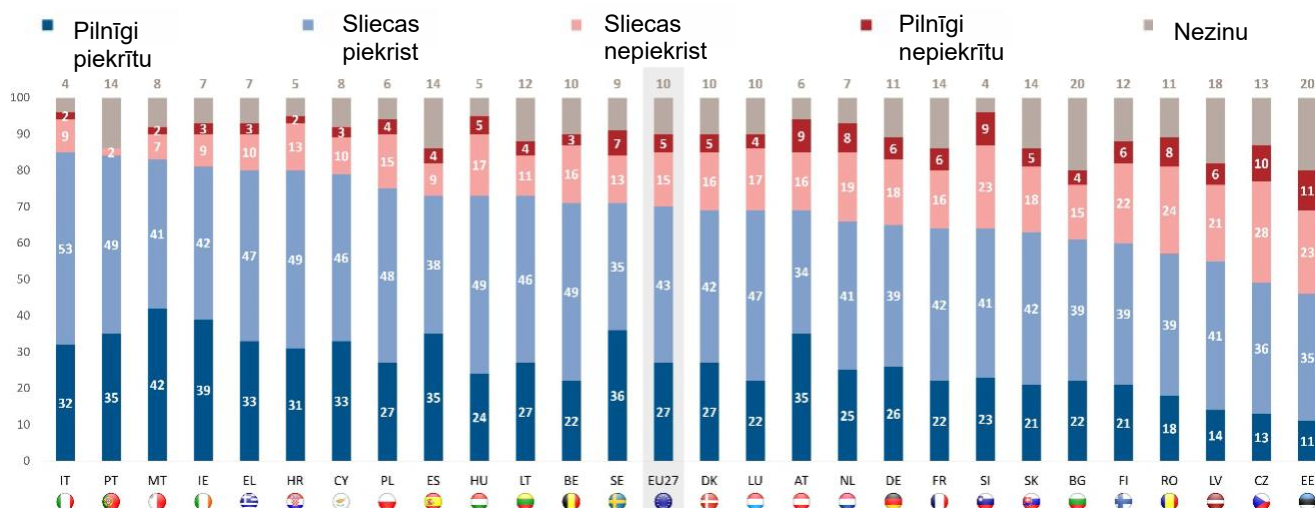
Septiņi no desmit respondentiem (70 %, bez izmaiņām kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) piekrīt, ka fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un dot labumu ES ekonomikai, un 27 % (bez izmaiņām) pilnībā piekrīt.

QC4.3 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? Fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un dot labumu ES ekonomikai (% — ES27).

(2023. gada maijs/jūnijs — 2021. gada marts/aprīlis)

QC4.3 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? (% — fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un sniegt ekonomisku labumu ES)

Salīdzinoši 20 % (+ 1 pp) apgalvo, ka nepiekrīt, un 10 % (- 1 pp) saka, ka viņi nezina.

Katrā dalībvalstī respondenti visdrīzāk piekrīt, ka fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un ekonomiski nākt par labu ES. Visaugstākais vienošanās līmenis ir Itālijā (85 %), Portugālē (84 %) un Maltā (83 %), bet zemākais — Igaunijā (46 % piekrīt salīdzinājumā ar 34 % nepiekrīt), Čehijā (49 % pret 38 %) un Latvijā (55 %).

Desmit valstīs vismaz trīs no desmit valstīm "pilnībā piekrīt" šim apgalvojumam, un augstākais līmenis vērojams Maltā (42 %), Īrijā (39 %) un Zviedrijā (36 %). Turpretī 11 % respondentu Igaunijā, 13 % Čehijā un 14 % Latvijā apgalvo, ka "pilnībā piekrīt". To respondentu īpatsvars, kuri apgalvo, ka nezina, ir īpaši augsts Bulgārijā, Igaunijā (20 % katrs) un Latvijā (18 %).

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

17 dalībvalstīs respondenti tagad ir mazāk ticami nekā 2021. gada martā-aprīlī²⁸ vienoties par fosilā kurināmā importa samazināšanu no valstīm ārpus ES var palielināt enerģētisko drošību un gūt labumu ES ekonomiski, lielākais samazinājums ir Igaunijā (46 %, 28 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu, -2 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu), Slovēnijā (63 %, -15 procentpunkti kopš 2021. gada, -11 procentpunkti kopš 2019. gada), Čehijā (49 %, -15 procentpunkti kopš 2021. gada, -8 procentpunkti kopš 2019. gada) un Dānijā (69 %, -10 procentpunkti kopš 2021. gada, -2 procentpunkti kopš 2019. gada).

Atlikušajās desmit valstīs vienošanās līmenis ir palielinājies — lielākais ir Kiprā (79 %, +9 procentpunkti), Itālijā (85 %, +7 procentpunkti) un Maltā (83 %, +6 procentpunkti kopš 2021. gada +1 procentpunkts kopš 2019. gada) un Grieķijā (80 %, +6 procentpunkti kopš 2021. gada, bez izmaiņām salīdzinājumā ar 2019. gadu).

“Nezinu” līmenis deviņās valstīs ir palielinājies vai samazinājies vismaz par desmit procentpunktiem, jo īpaši Igaunijā (20 %, +20 procentpunkti kopš 2021. gada, -13 procentpunkti kopš 2019. gada), Latvijā (18 %, +18 procentpunkti kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada) un Portugālē (14 %, +13 procentpunkti kopš 2021. gada +2 procentpunkti kopš 2019. gada).

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā seši no desmit respondentiem katrā grupā piekrīt, ka fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un sniegt ekonomisku labumu ES. Tajā arī uzsvērtas šādas atšķirības:

- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņi piekrīt: 76 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem to dara, salīdzinot ar 67 % cilvēku vecumā no 55 gadiem.
- Jo ilgāk respondents turpina izglītību, jo lielāka ir iespēja, ka viņi piekrīt: Tam piekrīt 72 % izglītību vecumā no 20 gadiem, salīdzinot ar 64 %, kuri pabeidza 15 gadu vecumu vai jaunāku.
- Studenti (76 %), vadītāji (75 %) un citi “baltās apkakles” darbinieki (74 %) visdrīzāk piekrīt, jo īpaši salīdzinājumā ar pensionāriem (65 %).
- Jo augstāks ir sociālais kāpnes, ko respondents uzskata par sevi, jo lielāka ir iespēja, ka viņi tam piekrīt.

Analīze arī parāda respondentus, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (78 %) vai arī viena no visnopietnākajām problēmām (76 %), ar ko saskaras pasaule, biežāk piekrīt nekā tie, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir viena no visnopietnākajām problēmām (64 %). Līdzīgā veidā respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma (76 %), drīzāk piekrīt

QC4.3 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un dot labumu ES ekonomikai (%)

	ES-27	CY	IT	EL	MT	FR	PL	BG	HR	HU	NL	BŪT	DE	LT	AT	PT	RO	IE	ES	SI	FI	LV	LU	SE	DK	CZ	SK	EE
2023. gada maijs /jūnijs	70	79	85	80	83	64	75	61	80	73	66	71	65	73	69	84	57	81	73	64	60	55	69	71	69	49	63	46
Nezinu																												
Δ2021. gada marts /Apr.	=	9	7	6	6	5	4	3	3	1	1	▼1	▼1	▼1	▼3	▼3	▼4	▼6	▼6	▼7	▼7	▼8	▼9	▼9	▼10	▼15	▼15	▼28
2023. gada maijs /jūnijs	20	13	11	13	9	22	19	19	15	22	27	19	24	15	25	2	32	12	13	32	28	27	21	20	21	38	23	34
Kopā "Piekrītu"																												
Δ2021. gada marts /Apr.	1	▼2	▼3	▼3	=	2	3	7	=	5	=	▼9	2	▼11	5	▼10	9	▼1	6	6	▼5	▼10	▼1	=	1	3	■10	■8
2023. gada maijs /jūnijs	10	8	4	7	8	14	6	20	5	5	7	10	11	12	6	14	11	7	14	4	12	18	10	9	10	13	14	20
Kopā "Disagree"																												
Δ2021. gada marts /Apr.	▼1	▼7	▼4	▼3	▼6	▼7	▼7	▼10	▼3	▼6	▼1	■10	▼1	■12	▼2	■13	▼5	7	=	1	■12	18	■10	9	9	■12	5	■20

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

nekā tie, kuri uzskata, ka tās ir mazāk nopietnas. Visbeidzot, respondenti, kuri ir veikuši pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, drīzāk piekrīt tiem, kas to nav izdarījuši (74 % pret 65 %).

QC4_3 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un dot labumu ES ekonomikai (% — ES).

	Kopā "Piekrītu"	Kopā "Disagree"	Nezinu
ES-27	70	20	10
Dzimums			
Vecīt	71	22	7
Sieviete	69	18	13
Vecums			
15–24	76	15	9
25–39	71	21	8
40–54	72	20	8
55+	67	20	13
Izglītība (sākums)			
—15	64	17	19
16–19	69	21	10
20+	72	21	7
Joprojām mācās	76	15	9
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	72	21	7
Vadītāji	75	19	6
Citas baltas apakšes	74	19	7
Strādnieki	69	22	9
Mājas personas	67	18	15
Bezdarbnieku	72	16	12
Atvaļināts	65	20	15
Studenti	76	15	9
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	67	20	13
Laiku pa laikam	69	20	11
Gandrīz nekad/nekad	71	19	10
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	65	19	16
Zemākā vidusšķira	69	21	10
Vidusšķira	72	20	8
Augstākā vidusšķira	76	20	4
Augstākā klase	79	16	5
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	78	15	7
Viena no problēmām	76	15	9
Nav problēma	64	24	12
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	40	49	11
Diezgan nopietna problēma	60	28	12
Ļoti nopietna problēma	76	15	9
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	74	17	9
Nē	65	23	12

3. Attieksme pret publisko finansiālo atbalstu tīrai enerģijai pretstatā fosilā kurināmā subsīdijām

Vairāk nekā trīs ceturtdaļas eiropiešu piekrīt, ka pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks publiskais finansiālais atbalsts, pat ja tas nozīmē, ka būtu jāsamazina subsīdijas fosilajam kurināmajam.

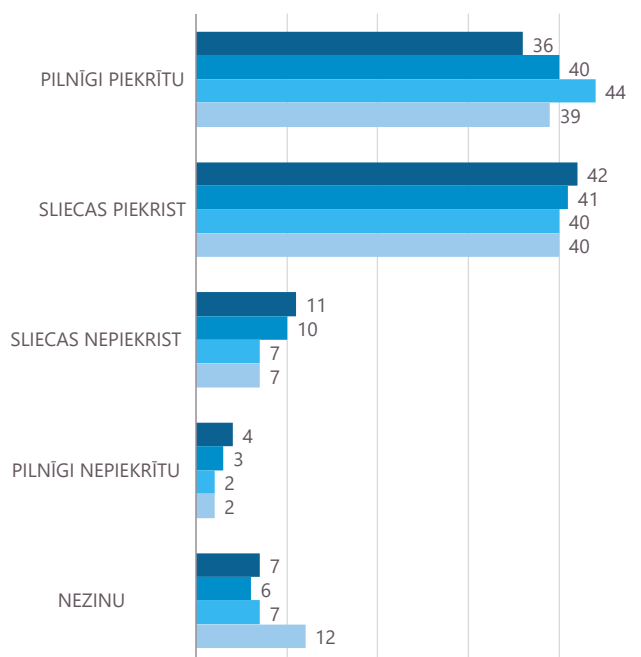
Gandrīz astoņi no desmit respondentiem (78 %, -3 procentpunkti) piekrīt, ka pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks finansiālais atbalsts, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina, 36 % (-4 procentpunkti) apgalvojot, ka viņi "pilnībā piekrīt" šim apgalvojumam. Vairāk nekā katrs desmitais (15 %, +2 procentpunkti) nepiekrīt, bet 7 % (+1 pp) apgalvo, ka viņi nezina.

Ilgtermiņa tendence liecina, ka tas ir viszemākais vispārējās vienošanās līmenis, jo šis jautājums pirmo reizi tika uzdots 2017. gadā, un to respondentu īpatsvars, kuri pilnībā piekrīt, ir arī zemākajā līmenī, kāds jebkad bijis.

QC4.5 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks publiskais finansiālais atbalsts, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina (% — ES-27).

■ 2023. gada aprīlis-maijs ■ 2021. gada marts-aprīlis ■ 2019. gada aprīlis ■ 2017. gada marts

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

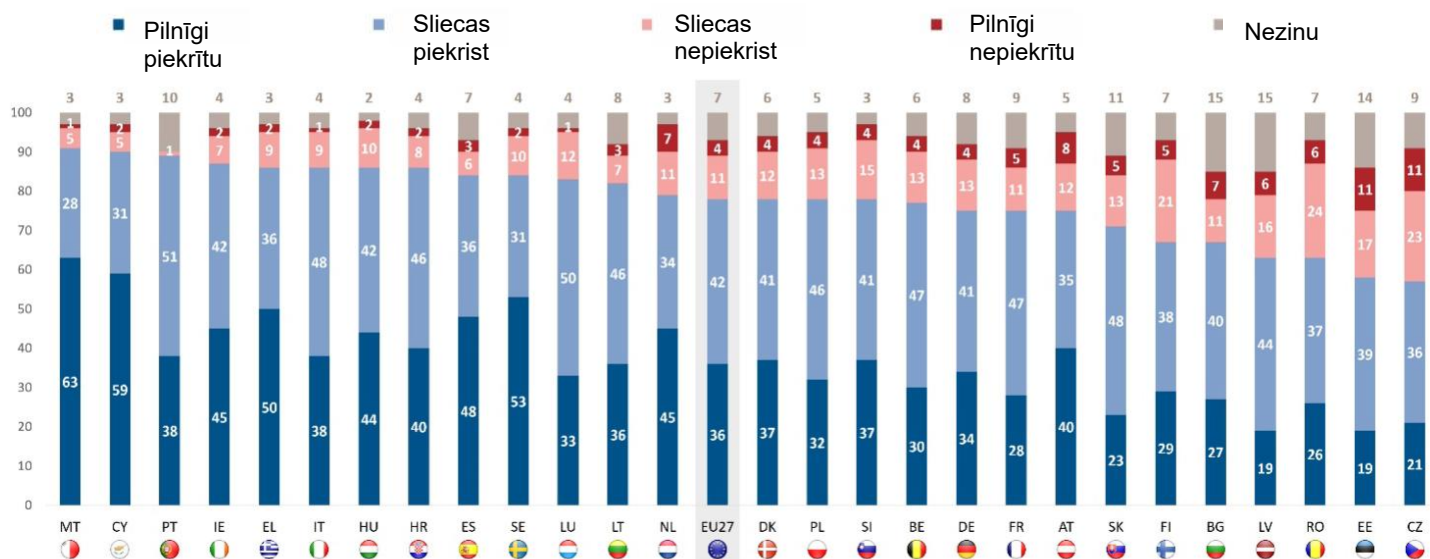
Klimata pārmaiņas

Valsts līmenī vairāk nekā puse respondentu katrā valstī piekrīt, ka pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks finansiālais atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina. Vislielākais atbalsts ir Maltā (91 %), Kiprā (90 %) un Portugālē (89 %), bet 57 % Čehijā, 58 % Igaunijā un 63 % Latvijā un Rumānijā.

Ir četras valstis, kurās vairākums pilnībā piekrīt šim apgalvojumam: Malta (63 %), Kipra (59 %), Zviedrija (53 %) un Grieķija (50 %). Otrā skolas galā pilnībā piekrīt tikai 19 % Latvijā un Igaunijā.

QC4.5 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

(% — pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks publiskais finansiālais atbalsts, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina)

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Vienošanās ar paziņojumu kopš 2021. gada marta līdz aprīlim ir samazinājusies 21 valstī, un²⁹ vislielākais samazinājums vērojams Igaunijā (58 %, -23 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu, -16 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu), Čehijā (57 %, -18 procentpunkti), Slovākijā (71 %, -13 procentpunkti) un Beļģijā (77 %, -13 procentpunkti kopš 2021. gada, -8 procentpunkti kopš 2019. gada). Trijās valstīs ir vērojams neliels pieaugums (1–2 procentpunkti), un trijās valstīs viedoklis nav mainījies.

“Nezinu” līmenis ir palielinājies vismaz par desmit procentu punktiem trīs valstīs: Latvija (15 %, + 15 procentpunkti kopš 2021. gada, bez izmaiņām salīdzinājumā ar 2019. gadu), Igaunija (14 %, + 14 procentpunkti kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada) un Portugāle (10 %, + 10 procentpunkti kopš 2021. gada, bez izmaiņām salīdzinājumā ar 2019. gadu).

QC4.5 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks finansiālais atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina (%)

	ES-27	IT	CY	MT	BG	PL	SE	DE	HU	ES	EL	HR	LU	AT	IE	LT	RO	FR	FI	DK	PT	SI	NL	LV	BŪT	SK	CZ	EE	
Kopā "Piekrītu"	2023. gada maijs/jūnij s	78	86	90	91	67	78	84	75	86	84	86	83	75	87	82	63	75	67	78	89	78	79	63	77	71	57	58	
	Δ2021. gada marts/Apr .	▼3	2	1	1	=	=	=	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼9	▼13	▼13	▼18	▼23	
Kopā "Disagre e"	2023. gada maijs/jūnij s	15	10	7	6	18	17	12	17	12	9	11	10	13	20	9	10	30	16	26	16	1	19	18	22	17	18	34	28
	Δ2021. gada marts/Apr .	2	=	3	2	■8	3	▼4	1	3	2	4	2	▼1	4	=	▼4	■8	5	▼2	1	▼4	5	6	▼6	7	9	9	9
Nezinu	2023. gada maijs/jūnij s	7	4	3	3	15	5	4	8	2	7	3	4	4	5	4	8	7	9	7	6	10	3	3	15	6	11	9	14
	Δ2021. gada marts/Apr .	1	▼2	▼4	▼3	▼8	▼3	4	=	▼2	=	▼1	1	4	▼1	4	■8	▼4	=	7	5	■10	2	2	15	6	4	9	14

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā septiņi no desmit respondentiem katrā grupā piekrīt, ka pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks publiskais finansiālais atbalsts, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina. Tajā ir arī uzsvērti šādi aspekti:

- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņi piekritīs: 84 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem to dara, salīdzinot ar 75 % cilvēku vecumā no 55 gadiem.
- Jo ilgāk respondents turpina izglītību, jo lielāka ir iespēja, ka viņi piekritīs: 81 % pabeidza izglītību vecumā no 20 gadiem, savukārt 73 % pabeidza 15 gadu vecumu vai jaunāku.
- Studentiem (87 %) ir lielāka iespēja vienoties nekā citām sociāli profesionālajām grupām, jo īpaši māsaiem un pensionāriem (abās 74 %).
- Jo mazākas grūtības, ar ko saskaras respondents, maksājot rēķinus, jo lielāka ir iespēja, ka viņi piekritīs: 80 % respondentu, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtību, piekrīt, salīdzinot ar 72 % no tiem, kuri lielāko daļu laika saskaras ar grūtībām.

Analīze arī parāda, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākā problēma (90 %), ar ko saskaras pasaule, biežāk piekrīt nekā tie, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir viena no visnopietnākajām problēmām (84 %) vai nav nopietna problēma (71 %). Turklāt respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma (84 %), biežāk piekrīt nekā tie, kuri uzskata, ka tās ir mazāk nopietnas. Visbeidzot, respondenti, kuri ir veikuši pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, drīzāk piekrīt tiem, kas to nav izdarījuši (83 % pret 70 %).

QC4_5 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Lielāks publiskais finansiālais atbalsts būtu jāpiešķir pārejai uz tīru enerģiju, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina (% – ES).

	Kopā "Piekrītu"	Kopā "Disagree"	Nezinu
ES-27	78	15	7
Dzimums			
Vecīt	79	16	5
Sieviete	78	14	8
Vecums			
15–24	84	12	4
25–39	80	16	4
40–54	79	16	5
55+	75	16	9
Izglītība (sākums)			
—15	73	13	14
16–19	76	17	7
20+	81	15	4
Joprojām mācās	87	9	4
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	80	16	4
Vadītāji	83	14	3
Citas baltas apkakles	79	16	5
Strādnieki	76	18	6
Mājas personas	74	17	9
Bezdarbnieku	75	16	9
Atvaļināts	74	15	11
Studenti	87	9	4
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	72	18	10
Laiku pa laikam	76	17	7
Gandrīz nekad/nekad	80	14	6
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	75	14	11
Zemākā vidusšķira	76	17	7
Vidusšķira	79	16	5
Augstākā vidusšķira	84	14	2
Augstākā klase	83	17	0
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	90	7	3
Viena no problēmām	84	10	6
Nav problēma	71	21	8
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	44	49	7
Diezgan nopietna problēma	62	28	10
Ļoti nopietna problēma	84	10	6
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	83	12	5
Nē	70	21	9

4. Attieksme pret pielāgošanos klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei

Vairāk nekā seši no desmit eiropiešiem piekrīt, ka pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var sniegt pozitīvus rezultātus ES iedzīvotājiem

Gandrīz divas trešdaļas respondentu (63 %, + 1 procentpunkts) piekrīt, ka pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var sniegt labumu ES iedzīvotājiem, tostarp 23 % (bez izmaiņām), kuri "pilnībā piekrīt". Savukārt vairāk nekā viena ceturtdaļa (26 %, -2 procentpunkti) nepiekrīt, bet 11 % (+ 1 procentpunkts) apgalvo, ka viņi nezina.

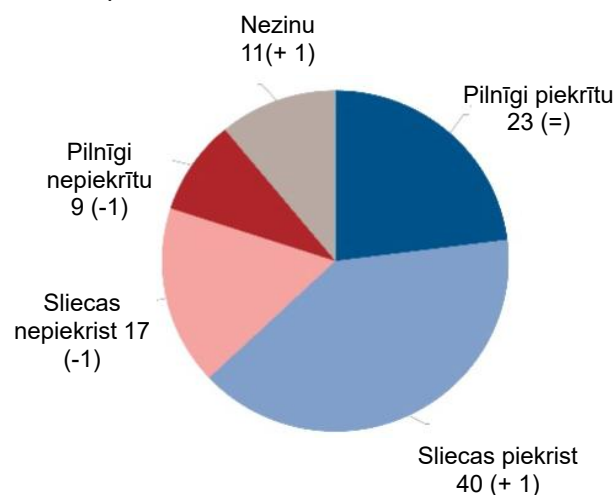
Visās dalībvalstīs, izņemot vienu, respondenti visdrīzāk piekrīt, ka pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var sniegt labumu ES iedzīvotājiem, lai gan proporcijas ievērojami atšķiras: no 87 % Īrijā, 86 % Maltā un 85 % Portugālē līdz 48 % Čehijā (salīdzinājumā ar 42 % nepiekrīt) un 53 % Somijā.

No otras puses, respondenti Igaunijā biežāk nepiekrīt nekā piekrīt (45 % pret 36 %).

Ir septiņas valstis, kurās vismaz trīs no desmit respondentiem pilnībā piekrīt, un lielākā daļa respondentu ir Maltā (54 %) un Īrijā (43 %). Turpretī 8 % Igaunijā pilnībā piekrīt.

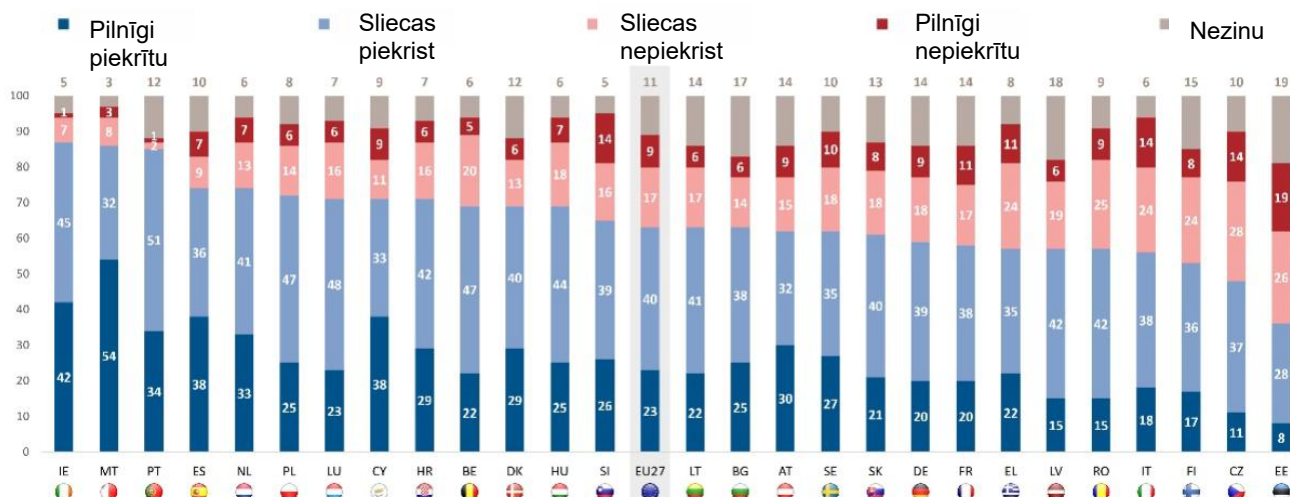
Ir arī vērts atzīmēt, ka ir 14 valstis, kurās vismaz viens no desmit respondentiem apgalvo, ka nezina, un augstākais līmenis ir Igaunijā (19 %).

QC4.6 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? Pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var sniegt labumu ES iedzīvotājiem (% — ES 27).

(2023. gada maijs/jūnijs — 2021. gada marts/aprīlis)

QC4.6 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? (% — pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var sniegt labumu ES iedzīvotājiem)

Klimata pārmaiņas

Attiecībā uz piekrišanu paziņojumam “pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var būt ieguvums ES iedzīvotājiem”, tendences kopš 2021. gada marta līdz aprīlim³⁰ ir atšķirīgas.

Vienošanās ir palielinājusies 13 valstīs, tostarp Portugālē (85 %, + 15 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu, -2 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu), Bulgārijā (63 %, + 9 procentpunkti) un Polijā (72 %, + 6 procentpunkti). Savukārt nolīgums ir samazinājies 13 valstīs, jo īpaši Dānijā (69 %, -13 procentpunkti), Igaunijā (36 %, -12 procentpunkti kopš 2021. gada, -3 procentpunkti kopš 2019. gada) un Slovākijā (61 %, -9 procentpunkti kopš 2021. gada, -14 procentpunkti kopš 2019. gada). Francijā viedoklis nav mainīts (58 %).

“Nezinu” līmenis astoņās valstīs ir palielinājies vismaz par desmit procentpunktiem, visvairāk Igaunijā (19 %, + 19 procentpunkti kopš 2021. gada, -4 procentpunkti kopš 2019. gada), Latvijā (18 %, + 18 procentpunkti kopš 2021. gada + 1 procentpunkts kopš 2019. gada) un Somijā (15 %, + 14 procentpunkti kopš 2021. gada + 4 procentpunkti kopš 2019. gada) un Lietuvā (14 %, + 14 procentpunkti kopš 2021. gada, -5 procentpunkti kopš 2019. gada).

QC4.6 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var dot labumu ES iedzīvotājiem (%)

		ES-27	PT	BG	PL	IT	LU	MT	DE	IE	BŪT	HU	AT	RO	SI	FR	CY	HR	FI	EL	LV	LT	CZ	ES	NL	SE	SK	EE	DK
Kopā “Piekrītu”	2023. gada maijs/jūnijs	63	85	63	72	56	71	86	59	87	69	69	62	57	65	58	71	71	53	57	57	63	48	74	74	62	61	36	69
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	15	9	6	5	5	5	2	2	1	1	1	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼5	▼5	▼5	▼8	▼9	▼12	▼13
Kopā “Disagree”	2023. gada maijs/jūnijs	26	3	20	20	38	22	11	27	8	25	25	24	34	30	28	20	22	32	35	25	23	42	16	20	28	26	45	19
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼2	▼26	=	=	▼5	▼12	=	▼1	▼7	▼6	3	▼3	5	▼4	3	4	1	▼12	4	▼15	▼11	▼5	5	3	▼2	5	▼7	2
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	11	12	17	8	6	7	3	14	5	6	6	14	9	5	14	9	7	15	8	18	14	10	10	6	10	13	19	12
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	11	▼9	▼6	=	7	▼5	▼1	5	5	▼4	2	▼6	3	▼3	▼3	1	14	▼1	18	14	▼10	=	2	▼10	4	19	11

30 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķīrās BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā divas trešdaļas respondentu katrā grupā piekrīt, ka pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var dot labumu ES iedzīvotājiem. Tajā arī parādīts:

- Respondentiem vecumā no 55 gadiem (58 %) ir mazāka iespēja piekrist nekā jaunākiem respondentiem, jo īpaši 25–39 gadus veciem (69 %).
- Jo ilgāk respondents turpina izglītību, jo lielāka ir iespēja, ka viņi piekritis: 66 % pabeidza izglītību vecumā no 20 gadiem, salīdzinot ar 57 %, kuri pabeidza 15 gadu vecumu vai jaunāku.
- Pensionāriem (56 %) ir mazāka iespēja piekrist nekā citās sociāli profesionālajās grupās.
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības samaksāt rēķinus (65 %), piekrīt vairāk nekā tie, kuri saskaras ar lielākām grūtībām.
- Respondenti, kuri uzskata sevi par augstāko šķiru (77 %), piekrīt vairāk nekā tie, kas sevi uzskata par daļu no zemākām sociālo kāpņu kategorijām, jo īpaši darba klasē (61 %).

Analīze arī parāda, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (70 %) vai viena no visnopietnākajām problēmām pasaulē (66 %), biežāk piekrīt tiem, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas nav viena no visnopietnākajām problēmām (59 %).

Turklāt, jo nopietnāk respondenti klimata pārmaiņas uzskata par problēmu, jo lielāka iespēja, ka viņi piekritis: 67 % respondentu uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma, savukārt 42 % respondentu uzskata, ka tā nav nopietna problēma. Visbeidzot, respondenti, kas ir veikuši pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, drīzāk piekrīt nekā tiem, kuri to nav darījuši (66 % pret 58 %).

QC4_6 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var dot labumu ES iedzīvotājiem (% — ES)

	Kopā "Piekrītu"	Kopā "Disagree"	Nezinu
ES-27	63	26	11
Dzimums			
Vecīt	64	27	9
Sieviete	62	26	12
Vecums			
15–24	66	27	7
25–39	69	23	8
40–54	65	27	8
55+	58	28	14
Izglītība (sākums)			
—15	57	25	18
16–19	62	28	10
20+	66	26	8
Joprojām mācās	67	26	7
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	66	28	6
Vadītāji	68	25	7
Citas baltas apakšes	66	27	7
Strādnieki	64	27	9
Mājas personas	61	23	16
Bezdarbnieku	64	23	13
Atvaļināts	56	28	16
Studenti	67	26	7
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	57	31	12
Laiku pa laikam	59	30	11
Gandrīz nekad/nekad	65	25	10
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	61	24	15
Zemākā vidusšķira	60	28	12
Vidusšķira	65	27	8
Augstākā vidusšķira	68	26	6
Augstākā klase	77	18	5
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	70	23	7
Viena no problēmām	66	25	9
Nav problēma	59	29	12
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	42	43	15
Diezgan nopietna problēma	54	33	13
Ļoti nopietna problēma	67	24	9
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	66	25	9
Nē	58	30	12

5. Attieksme pret klimata pārmaiņām un vides jautājumiem kā prioritāte sabiedrības veselības uzlabošanai

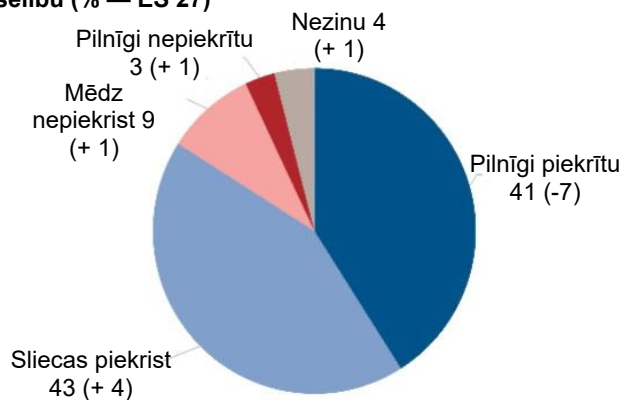
Vismaz seši no desmit katrā dalībvalstī ir vienisprātis, ka klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai jābūt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību.

Nedaudz vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem ES piekrīt, ka klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei sabiedrības veselības uzlabošanā (84 %, -3 procentpunkti kopš 2021. gada marta līdz aprīlim), 41 % (-7 procentpunkti) apgalvojot, ka viņi "pilnībā piekrīt". Nedaudz vairāk nekā katrs desmitais respondents (12 %, + 2 procentpunkti) nepiekrīt, bet 4 % (+ 1 procentpunkts) apgalvo, ka nezina.

Vismaz sešiem no desmit respondentiem katrā dalībvalstī ir jāvienojas par klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanu par prioritāti, lai uzlabotu sabiedrības veselību, un proporcija svārstās no 98 % Maltā un 94 % Grieķijā un Portugālē līdz 60 % Igaunijā, 64 % Rumānijā un 67 % Somijā.

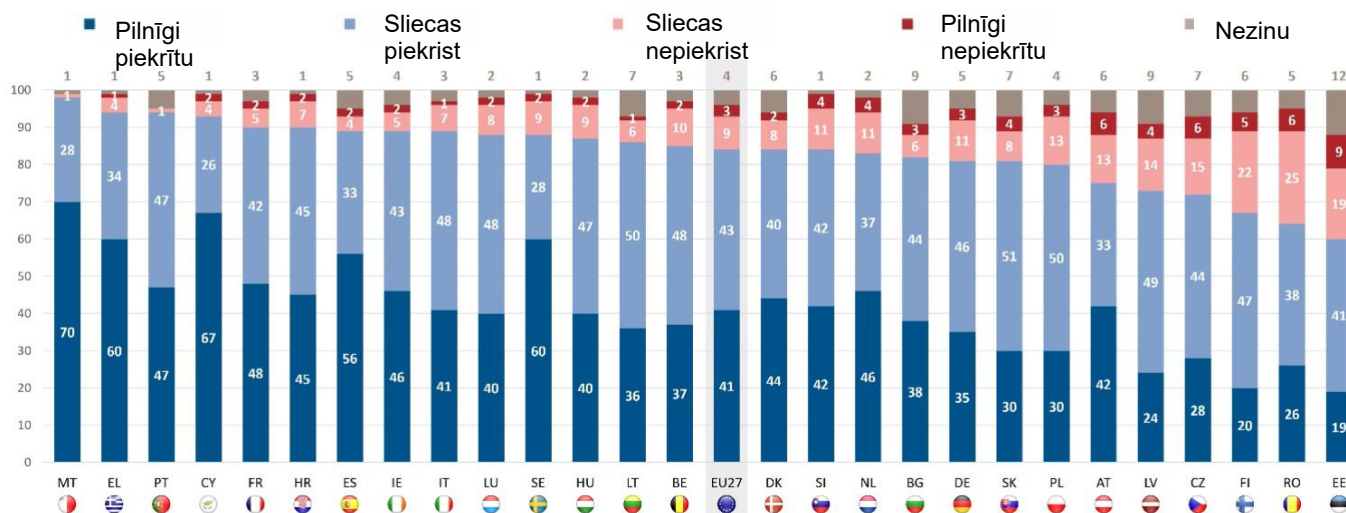
Ir piecas valstis, kurās vismaz puse "pilnībā piekrīt": Malta (70 %), Kipra (67 %), Grieķija un Zviedrija (abās 60 %) un Spānija (56 %). Turpretī 19 % Igaunijā un 20 % Somijā apgalvo, ka "pilnībā piekrīt".

QC4.1 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? Klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību (% — ES 27)

(2023. gada maijs/jūnijs — 2021. gada marts/aprīlis)

QC4.1 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? (% Klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību)

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

To respondentu īpatsvars, kuri piekrīt, ka klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei sabiedrības veselības uzlabošanai, kopš 2021. gada marta līdz aprīlim ir samazinājies 20 valstīs, un³¹lielākais samazinājums vērojams Igaunijā (60 %, -16 procentpunkti), Čehijā (72 %, -14 procentpunkti) un Slovākijā (81 %, -8 procentpunkti). Vienošanās līmenis ir palielinājies piecās valstīs, tostarp Maltā (98 %, +5 procentpunkti), bet Grieķijā (94 %) un Francijā (90 %).

QC4.1 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Lai uzlabotu sabiedrības veselību, prioritātei vajadzētu būt klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai (%)

		ES-27	MT	IT	HU	CY	SE	EL	FR	HR	FI	DK	IE	ES	LT	LU	SI	PL	PT	BÜ T	BG	NL	LV	AT	DE	RO	SK	CZ	EE
Kopā "Piekrītu"	2023. gada maijs /jūnijs	84	98	89	87	93	88	94	90	90	67	84	89	89	86	88	84	80	94	85	82	83	73	75	81	64	81	72	60
	Δ202 1. gada marts /Apr.	▼3	5	4	2	1	1	=	=	▼1	▼1	▼2	▼2	▼2	▼2	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼7	▼8	▼14	▼16
Kopā "Atbilstība"	2023. gada maijs /jūnijs	12	1	8	11	6	11	5	7	9	27	10	7	6	7	10	15	16	1	12	9	15	18	19	14	31	12	21	28
	Δ202 1. gada marts /Apr.	2	▼2	▼3	=	2	▼2	=	1	1	▼5	▼3	▼2	1	▼5	1	2	5	▼1	1	5	3	▼4	2	5	11	6	7	4
Nezinu	2023. gada maijs /jūnijs	4	1	3	2	1	1	1	3	1	6	6	4	5	7	2	1	4	5	3	9	2	9	6	5	5	7	7	12
	Δ202 1. gada marts /Apr.	1	▼3	▼1	▼2	▼3	1	=	▼1	=	6	5	4	1	7	1	=	▼2	4	3	▼1	1	9	3	1	▼4	2	7	■12

31 Salīdzinājums ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķiras BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. 2021. gadā šis bija jauns postenis, tāpēc 2019. gada salīdzinājums nav veikts.

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vismaz astoņiem no desmit respondentiem katrā grupā ir jāvienojas par klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanu, lai uzlabotu sabiedrības veselību. Ņemot vērā augsto vienprātības līmeni, ir salīdzinoši maz būtisku atšķirību:

- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņi piekritīs: 88 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem to dara, salīdzinot ar 82 % cilvēku vecumā no 55 gadiem.
- Jo ilgāk respondenti palika izglītībā, jo lielāka ir iespēja, ka viņi piekritīs: 86 % pabeidza izglītību vecumā no 20 gadiem, salīdzinot ar 80 %, kuri pabeidza 15 gadu vecumu vai jaunāku.

Tomēr viedokļi par klimata pārmaiņām ir ietekmīgi. Respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (93 %), vai viena no nopietnākajām problēmām (90 %), ar ko saskaras pasaule, visticamāk, piekrīt tiem, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas nav viena no visnopietnākajām problēmām (78 %).

Turklāt respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma (91 %), piekrīt vairāk nekā tie, kuri uzskata, ka tās ir diezgan nopietnas (70 %) vai nav nopietnas (45 %). Visbeidzot, respondenti, kas ir veikuši pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, drīzāk piekrīt nekā tiem, kuri to nav darījuši (89 % pret 75 %).

QC4_1 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?**Klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību (% — ES)**

	Kopā "Piekrītu"	Kopā "Disagree"	Nezinu
ES-27	84	12	4
Dzimums			
Vecīt	84	13	3
Sieviete	84	11	5
Vecums			
15–24	88	10	2
25–39	85	12	3
40–54	84	13	3
55+	82	12	6
Izglītība (sākums)			
—15	80	10	10
16–19	84	13	3
20+	86	12	2
Joprojām mācās	90	8	2
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	85	13	2
Vadītāji	87	12	1
Citas baltas apkakles	85	12	3
Strādnieki	83	14	3
Mājas personas	82	12	6
Bezdarbnieku	82	13	5
Atvaļināts	82	11	7
Studenti	90	8	2
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	82	13	5
Laiku pa laikam	81	14	5
Gandrīz nekad/nekad	86	10	4
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	82	11	7
Zemākā vidusšķira	82	14	4
Vidusšķira	86	11	3
Augstākā vidusšķira	86	13	1
Augstākā klase	86	13	1
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	93	5	2
Viena no problēmām	90	7	3
Nav problēma	78	16	6
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	45	49	6
Diezgan nopietna problēma	70	23	7
Ļoti nopietna problēma	91	6	3
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	89	8	3
Nē	75	19	6

6. Attieksme pret kompromisu starp klimata pārmaiņu radītajām izmaksām un zaļās pārkārtošanās izmaksām

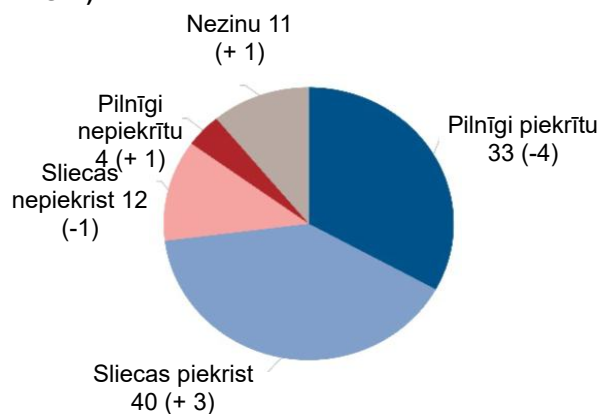
Gandrīz trīs ceturtdaļas eiropiešu piekrīt, ka klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas.

Vairāk nekā septiņi no desmit respondentiem (73 %, -1 procentpunkts kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) piekrīt, ka klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo ieguldījumu izmaksas, tostarp 33 % (-4 procentpunkti), kuri "pilnībā piekrīt". Turpretī 16 % (bez izmaiņām) nepiekrīt šim apgalvojumam, bet 11 % (+ 1 procentpunkts) apgalvo, ka viņi "nezina".

Lielākā daļa respondentu katrā dalībvalstī piekrīt, ka klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas. Visaugstākais vienprātības līmenis ir vērojams Maltā (90 %), Kiprā (87 %) un Horvātijā (83 %), savukārt vairāk nekā puse respondentu piekrīt arī Igaunijā (52 %), Rumānijā (53 %), Latvijā un Čehijā (59 %).

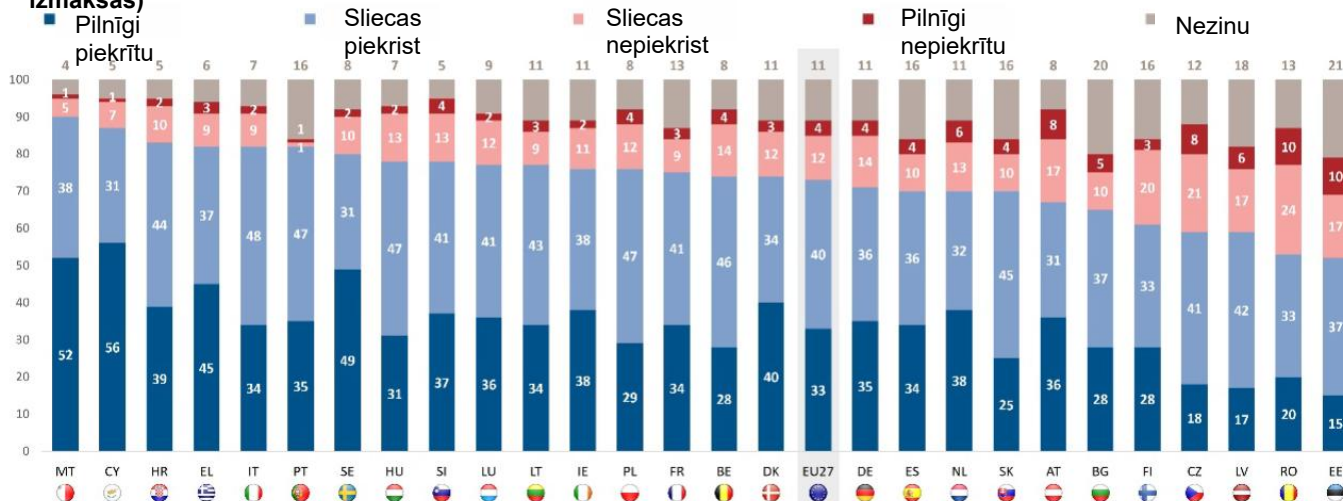
Kipra (56 %) un Malta (52 %) ir vienīgās valstis, kurās vismaz puse apgalvo, ka tās "pilnībā piekrīt" šim apgalvojumam, lai gan arī 49 % Zviedrijā šādi reaģē. Otrā skalas galā 15 % Igaunijā, 17 % Latvijā un 18 % Čehijā "pilnībā piekrīt".

QC4.2 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? Klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas (% — ES27).

(2023. gada maijs/jūnijs — 2021. gada marts/aprīlis)

QC4.2 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem? (% No klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksām ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas)

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Kopš 2021. gada marta-aprīļa paziņojuma³²līmenis ir samazinājies 18 dalībvalstīs, tostarp Igaunijā (52 %, -23 procentpunkti), Slovēnijā (70 %, -12 procentpunkti), Čehijā (59 %, -12 procentpunkti), Latvijā (59 %, -10 procentpunkti) un Īrijā (76 %, -10 procentpunkti). No otras puses, nolīgums ir palielinājies astoņās valstīs, tostarp Maltā (90 %, +9 procentpunkti), Francijā (75 %, +6 procentpunkti) un Ungārijā (78 %, +6 procentpunkti). Nīderlandē atzinums nav mainīts (70 %).

“Nezinu” līmenis astoņās valstīs ir palielinājies vismaz par desmit procentpunktiem, jo īpaši Igaunijā (21 %, +21 procentpunkts), Latvijā (18 %, +18 procentpunkti) un Somijā (16 %, +16 procentpunkti).

QC4.2 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas (%)

	ES-27	MT	FR	HU	IT	BG	PL	ES	CY	NL	DE	SE	DK	EL	HR	LT	AT	LU	SI	RO	BÜ T	PT	FI	IE	LV	CZ	SK	EE	
Kopā "Piekrītu"	2023. gada maijs/jūnij s	73	90	75	78	82	65	76	70	87	70	71	80	74	82	83	77	67	77	78	53	74	82	61	76	59	59	70	52
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	9	6	6	4	3	3	1	1	=	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼6	▼6	▼8	▼9	▼9	▼9	▼10	▼10	▼12	▼12	▼23
Kopā "Disagree"	2023. gada maijs/jūnij s	16	6	12	15	11	15	16	14	8	19	18	12	15	12	12	12	25	14	17	34	18	2	23	13	23	29	14	27
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	▼1	▼1	▼1	▼4	6	=	=	1	▼1	2	▼6	▼7	1	2	▼7	5	▼3	2	11	1	▼6	▼7	▼1	▼8	1	6	2
Nezinu	2023. gada maijs/jūnij s	11	4	13	7	7	20	8	16	5	11	11	8	11	6	5	11	8	9	5	13	8	16	16	11	18	12	16	21
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	▼8	▼5	▼5	=	▼9	▼3	▼1	▼2	1	=	■8	■10	2	1	11	▼1	9	4	▼3	■8	15	■16	11	18	11	6	■21

32 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķīrās BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. 2021. gadā šis bija jauns postenis, tāpēc 2019. gada salīdzinājums nav veikts.

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vismaz divas trešdaļas respondentu katrā grupā piekrīt, ka klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas. Tajā ir arī uzsvērti šādi aspekti:

- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņi piekritīs: 80 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem to dara, salīdzinot ar 68 % cilvēku vecumā no 55 gadiem.
- Jo ilgāk respondents turpina izglītību, jo lielāka ir iespēja, ka viņi piekritīs: 77 % personu, kas pabeigušas izglītību vecumā no 20 gadiem, piekrīt, salīdzinot ar 66 %, kas ir pabeiguši 15 gadu vecumu vai jaunāku.
- Studentiem (80 %) ir lielāka iespēja vienoties nekā citām sociāli profesionālajām grupām, jo īpaši pensionāriem un māsaimniekiem (abās 67 %).
- Respondenti, kuri sevi uzskata par vidusšķiras augstāko klasi (80 %), visdrīzāk piekritīs, jo īpaši salīdzinājumā ar tiem, kuri sevi uzskata par darba klases daļu (67 %).

Analīze arī liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (85 %) vai viena no visnopietnākajām problēmām pasaulē (79 %), drīzāk piekrīt tiem, kuri neuzskata, ka klimata pārmaiņas ir viena no visnopietnākajām problēmām (67 %). Tas arī parāda, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma (80 %), piekrīt vairāk nekā tie, kuri uzskata, ka tās ir diezgan nopietnas (60 %) vai nav nopietnas (36 %). Visbeidzot, respondenti, kas ir veikuši pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, drīzāk piekrīt nekā tiem, kuri to nav darījuši (78 % pret 66 %).

QC4_2 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas (% — ES)

	Kopā "Piekrītu"	Kopā "Disagree"	Nezinu
ES-27	73	16	11
Dzimums			
Vecīt	74	17	9
Sieviete	72	15	13
Vecums			
15–24	80	12	8
25–39	76	16	8
40–54	76	16	8
55+	68	16	16
Izglītība (sākums)			
—15	66	12	22
16–19	72	18	10
20+	77	15	8
Joprojām mācās	80	12	8
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	75	17	8
Vadītāji	79	15	6
Citas baltas apkakles	78	15	7
Strādnieki	72	18	10
Mājas personas	67	17	16
Bezdarbnieku	70	17	13
Atvaļināts	67	15	18
Studenti	80	12	8
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	71	16	13
Laiku pa laikam	72	17	11
Gandrīz nekad/nekad	75	14	11
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	67	15	18
Zemākā vidusšķira	73	16	11
Vidusšķira	76	16	8
Augstākā vidusšķira	80	15	5
Augstākā klase	75	17	8
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	85	9	6
Viena no problēmām	79	11	10
Nav problēma	67	20	13
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	36	52	12
Diezgan nopietna problēma	60	26	14
Ļoti nopietna problēma	80	10	10
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	78	13	9
Nē	66	20	14

IV. SKATOTIES UZ NĀKOTNI

1. Pašreizējā valstu valdību rīcība cīņā pret klimata pārmaiņām

Gandrīz septiņi no desmit eiropiešiem domā, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām.

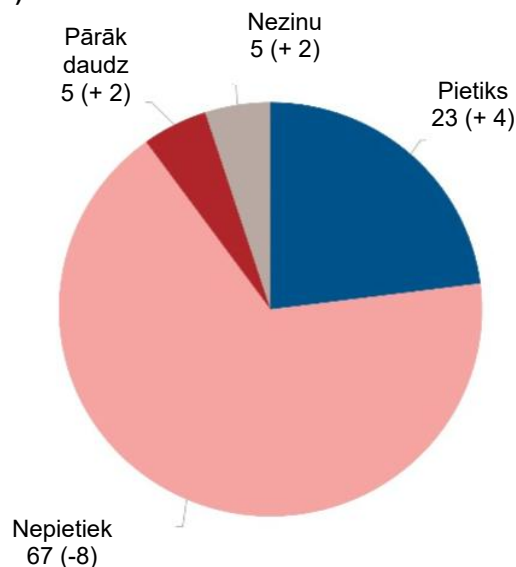
Atbildot uz jautājumu, 67 % respondentu uzskata, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz, lai risinātu klimata pārmaiņu problēmu. Tas nozīmē samazinājumu par astoņiem procentpunktiem kopš 2021. gada marta/aprīļa.³³ Gandrīz viena ceturtdaļa (23 %, + 4 procentpunkti) uzskata, ka viņu valsts valdība dara pietiekami daudz, bet 5 % (+ 2 procentpunkti) uzskata, ka tiek darīts pārāk daudz. Viens no divdesmit (5 %, + 2 pp) saka, ka nezina.

Visās dalībvalstīs, izņemot vienu, respondenti, visticamāk, apgalvo, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz, lai risinātu klimata pārmaiņu problēmu. Šādi domā vismaz astoņi no desmit Horvātijā (85 %), Kiprā (83 %) un Spānijā un Zviedrijā (80 % katrā), kā arī 37 % Igaunija (salīdzinājumā ar 34 %, kuri saka "pietiekami"), 50 % Dānijā un 51 % Austrijā.

Izņēmums ir Somija, kur 40 % apgalvo, ka to valsts valdība dara pietiekami daudz, bet 38 % apgalvo, ka tā nedara pietiekami daudz. Vismaz trīs no desmit respondentiem Dānijā (39 %), Luksemburgā (38 %), Vācijā, Igaunijā (34 %) un Polijā (31 %) arī uzskata, ka viņu valdība dara pietiekami daudz.

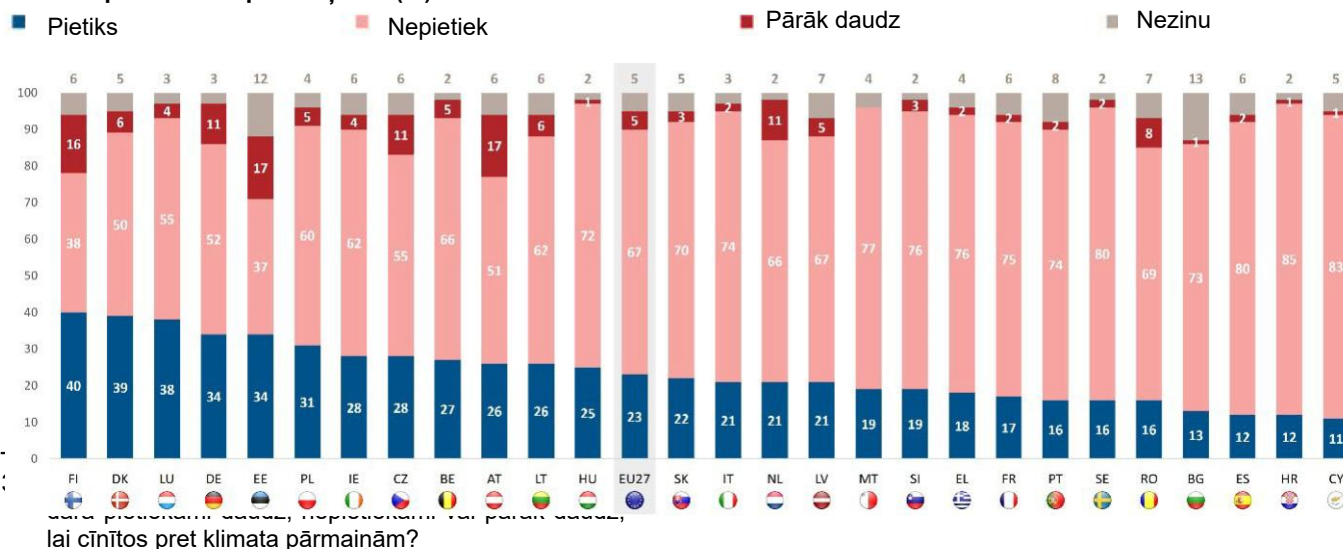
Sešās valstīs vismaz viens no desmit respondentiem domā, ka viņu valdība dara pārāk daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām: Austrija un Igaunija (17 % katrā), Somija (16 %), Nīderlande, Čehija un Vācija (11 % katrā).

QC7. Vai jūs domājat, ka (NATIONALITY) valdība dara pietiekami daudz, nepietiekami vai pārāk daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām? (% EI27)

(2023. gada maijs/jūnijs — 2021. gada marts/aprīlis)

QC7. Vai jūs domājat, ka (NATIONALITY) valdība dara pietiekami daudz, nepietiekami vai pārāk daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām? (%)

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Valstu attīstība kopš 2021. gada marta līdz aprīlim³⁴ kopumā atbilst ES vispārējai tendencei: respondenti tagad vairāk domā, ka valsts valdība dara pietiekami daudz, un mazāk ticams, ka tā nedara pietiekami daudz.

To respondentu īpatsvars, kuri uzskata, ka viņu valsts valdība dara pietiekami daudz, lai risinātu klimata pārmaiņu problēmu, ir palielinājies 19 valstīs, tostarp Beļģijā (27 %, +13 procentpunkti) un Īrijā (28 %, +10 procentpunkti). Tas ir samazinājies četrās valstīs, ieskaitot Austriju (26 %, -7 procentpunkti), un četrās valstīs tas ir saglabājies stabils.

23 dalībvalstīs respondenti tagad mazāk apgalvo, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz. Faktiski desmit valstīs samazinājums ir vismaz desmit procentpunkti, un lielākais vērojams Igaunijā (37 %, -29 procentpunkti), Čehijā (55 %, -22 procentpunkti) un Lietuvā (62 %, -18 procentpunkti). Atlikušajās četrās valstīs šī tendence ir pretēja, un lielākais pieaugums vērojams Zviedrijā (80 %, +11 procentpunkti).

Igaunija (17 %, +11 procentpunkti) ir vienīgā valsts, kurā ir notikušas izmaiņas vismaz par desmit punktiem to respondentu proporcijā, kuri uzskata, ka viņu valsts valdība dara pārāk daudz.

QC7 Vai jūs domājat, ka (NATIONALITY) valdība dara pietiekami daudz, nepietiekami vai pārāk daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām?

		ES-27	BŪT	IE	IT	LT	SK	CZ	DE	LU	RO	EE	FR	BG	EL	PL	SI	DK	HR	MT	PT	ES	LV	HU	FI	NL	SE	CY	AT
Pietiks	2023. gada maijs/jūnijs	23	27	28	21	26	22	28	34	38	16	34	17	13	18	31	19	39	12	19	16	12	21	25	40	21	16	11	26
	Δ2021. gada marts/Apr.	4	▲13	▲10	9	9	9	▲8	▲8	▲8	7	6	5	3	3	3	3	2	2	2	2	=	=	=	=	▼2	▼5	▼6	▼7
Nepietiek	2023. gada maijs/jūnijs	67	66	62	74	62	70	55	52	55	69	37	75	73	76	60	76	50	85	77	74	80	67	72	38	66	80	83	51
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼8	▼16	▼15	▼10	▼18	▼12	▼22	▼15	▼8	▼10	▼29	▼6	▼5	▼2	▼7	▼6	▼6	▼4	▼2	▼11	▼2	▼4	1	4	▼5	11	7	▼3
Pārāk daudz	2023. gada maijs/jūnijs	5	5	4	2	6	3	11	11	4	8	17	2	1	2	5	3	6	1	0	2	2	5	1	16	11	2	1	17
	Δ2021. gada marts/Apr.	2	2	▼1	1	3	2	▲8	7	▼2	1	11	=	=	=	2	2	▼1	1	▼1	1	1	▼3	=	▼9	6	▼8	▼2	9
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	5	2	6	3	6	5	6	3	3	7	12	6	13	4	4	2	5	2	4	8	6	7	2	6	2	2	5	6
	Δ2021. gada marts/Apr.	2	1	6	=	6	1	6	=	2	2	▲12	1	2	▼1	2	1	5	1	1	▲8	1	7	▼1	5	1	2	1	1

34 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķīrās BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Tas bija jauns jautājums 2021. gadā, tāpēc 2019. gada salīdzinājums nav veikts.

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze koncentrējas uz respondentiem, kuri uzskata, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām. Komiteja uzsver, ka vismaz seši no desmit katrā grupā ir izstrādājuši šo atzinumu, kā arī parāda, ka:

- Jo jaunāki respondenti, jo lielāka iespēja, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz: 75 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem to apgalvo, salīdzinot ar 63 % cilvēku vecumā no 55 gadiem.
- Jo ilgāk respondents palika izglītībā, jo lielāka ir iespēja domāt, ka valdība nedara pietiekami daudz: 69 % no tiem, kuri ir sasnieguši 20 gadu vecumu, salīdzinot ar 61 %, kuri ir sasnieguši 15 gadu vecumu vai jaunāku.
- Studentiem (76 %) ir daudz lielāka iespēja nekā citām sociāli profesionālajām grupām teikt, ka valdība nedara pietiekami daudz.
- Jo augstāks ir sociālais līmenis, ko respondents uzskata par sevi, jo lielāka ir iespēja teikt, ka valsts valdība nedara pietiekami daudz.

Analīzē arī uzsvērts, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākā problēma pasaulē (80 %), biežāk domā šādi nekā tie, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir viena no nopietnākajām (72 %) vai nav viena no visnopietnākajām problēmām (60 %). Tas arī liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma (74 %), daudz biežāk domā, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz, salīdzinot ar tiem, kuri uzskata, ka tās ir mazāk nopietnas. Visbeidzot, respondenti, kuri ir veikuši pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, visticamāk, domā, ka valsts valdība nedara pietiekami daudz nekā tie, kas nav rīkojušies (70 % pret 61 %).

QC7 Vai jūs domājat, ka (NATIONALITY) valdība dara pietiekami daudz, nepietiekami vai pārāk daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām?

(% — ES)

	Pietiks	Nepietiek	Pārāk daudz	Nezinu
ES-27	23	67	5	5
Dzimums				
Vecīt	23	66	7	4
Sieviete	23	68	4	5
Vecums				
15–24	18	75	2	5
25–39	21	70	6	3
40–54	25	66	6	3
55+	25	63	6	6
Izglītība (sākums)				
—15	26	61	4	9
16–19	25	65	6	4
20+	22	69	5	4
Joprojām mācās	18	76	2	4
Sociāli profesionālā kategorija				
Pašnodarbinātie	22	69	7	2
Vadītāji	23	69	6	2
Citas baltas apkakles	24	67	6	3
Strādnieki	24	65	7	4
Mājas personas	24	65	4	7
Bezdarbnieku	21	68	6	5
Atvaļināts	24	63	5	8
Studenti	18	76	2	4
Grūtības apmaksāt rēķinus				
Lielāko daļu laika	19	70	6	5
Laiku pa laikam	23	67	5	5
Gandrīz nekad/nekad	24	66	6	4
Apsvērt piederību pie				
Darba klase	23	65	4	8
Zemākā vidusšķira	23	67	6	4
Vidusšķira	24	68	5	3
Augstākā vidusšķira	22	71	5	2
Augstākā klase	20	75	5	0
Klimata pārmaiņas				
Lielākā problēma	16	80	1	3
Viena no problēmām	22	72	2	4
Nav problēma	26	60	8	6
Klimata pārmaiņu uztvere				
Nav nopietna problēma	32	31	32	5
Dīzgan nopietna problēma	35	49	9	7
Ļoti nopietna problēma	20	74	2	4
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām				
Jā	23	70	4	3
Nē	25	61	8	6

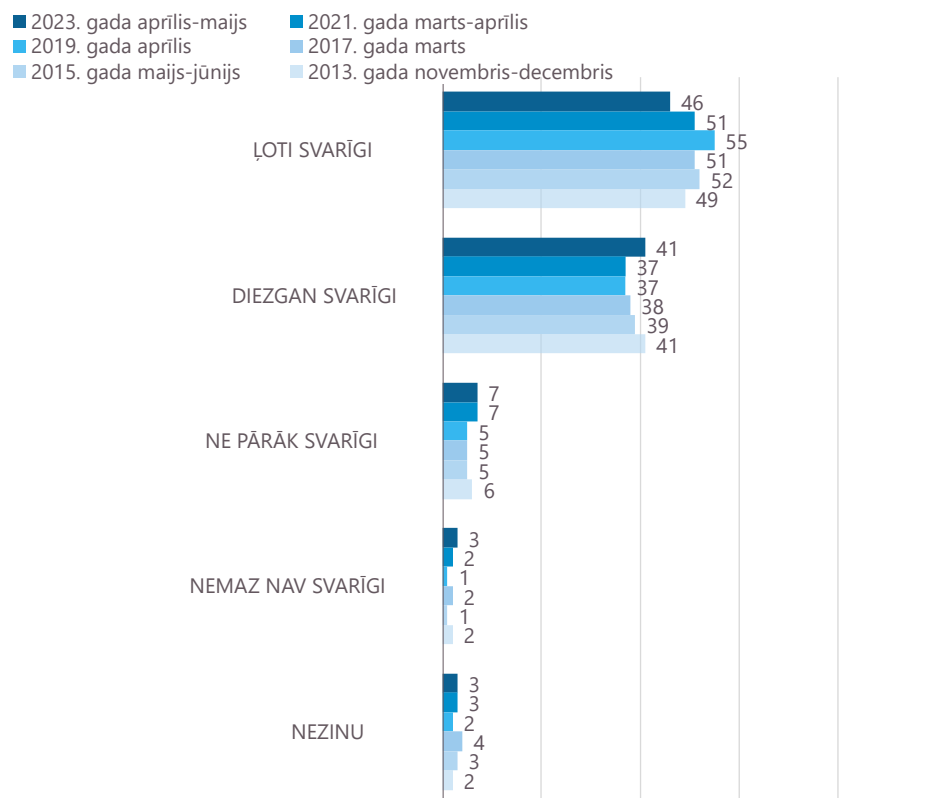
2. Mērķi attiecībā uz atjaunojamo enerģiju

Gandrīz deviņi no desmit eiropiešiem uzskata, ka ir svarīgi, lai viņu valsts valdība un Eiropas Savienība noteiktu vērienīgus mērķus līdz 2030. gadam palielināt izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu.

Respondentiem tika jautāts, cik svarīgi, viņuprāt, ir viņu valsts valdība un Eiropas Savienība ir izvirzījusi vērienīgus mērķus, lai līdz 2030. gadam palielinātu izmantotās atjaunojamās enerģijas, piemēram, vēja vai saules enerģijas, apjomu.³⁵

Gandrīz deviņi no desmit (87 %, -1 procentpunkts kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) uzskata, ka ir svarīgi valsts valdība noteikt vērienīgus mērķus šajā jomā, un 46 % (-5 procentpunkti) uzskata, ka tas ir “ļoti svarīgi”. Savukārt 10 % (+ 1 procentpunkts) uzskata, ka tas nav svarīgi, bet 3 % (bez izmaiņām) apgalvo, ka nezina.

QC8.1 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes ir izvirzījušas vērienīgus mērķus, lai līdz 2030. gadam palielinātu izmantotās atjaunojamās enerģijas, piemēram, vēja vai saules enerģijas, apjomu? (VALSTIS) valdība (% — ES 27)

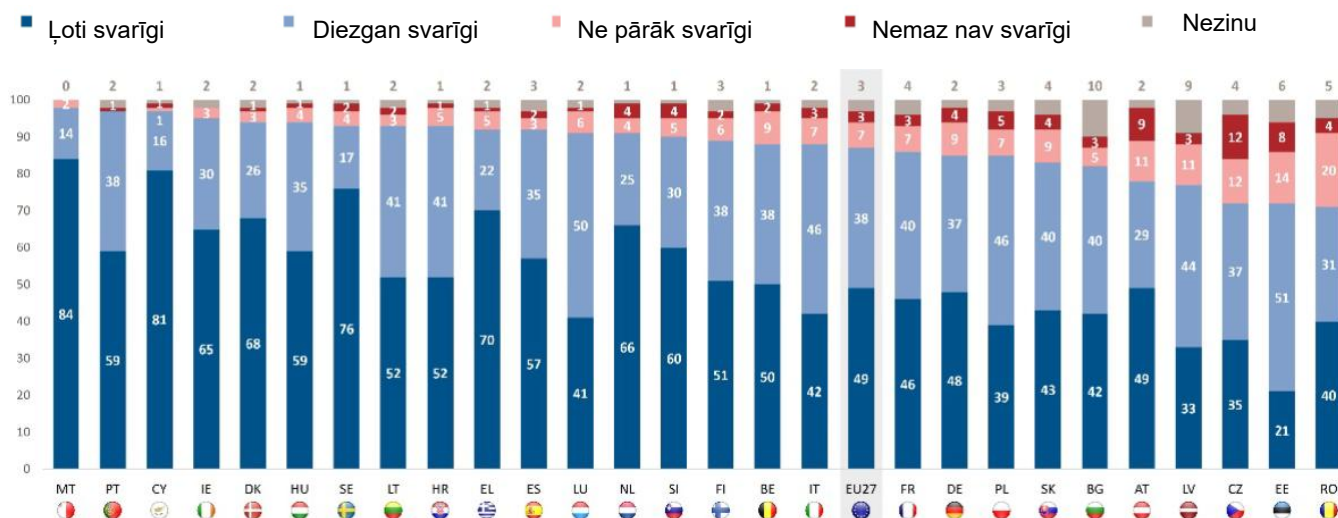
35 QC8. Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes rīkojas un līdz 2030. gadam palielina izmantotās atjaunojamās enerģijas, piemēram, vēja vai saules enerģijas, apjomu? QC8.1. (VALSTIS) valdība; QC8.2. Eiropas Savienība.

Klimata pārmaiņas

Valsts līmenī vairāk nekā divas trešdaļas respondentu katrā valstī uzskata, ka ir svarīgi, lai to valsts valdība noteiktu vērienīgus mērķus līdz 2030. gadam palielināt atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanu. Šāds viedoklis ir gandrīz universāls Maltā un Portugālē (98 % katrā) un Kiprā (97 %), un tam piekrīt arī 69 % Igaunijā, 71 % Čehijā un 75 % Latvijā.

12 dalībvalstīs vismaz puse no visiem respondentiem uzskata, ka tas ir "ļoti svarīgi", un Maltā (83 %), Kiprā (79 %) un Zviedrijā (70 %) to uzskata vismaz septiņi no desmit. Savukārt 19 % Igaunijā, 30 % Latvijā un 31 % Polijā arī uzskata, ka tas ir "ļoti svarīgi".

QC8.2 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes rīkojas un līdz 2030. gadam palielina izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, piemēram, vēja vai saules enerģiju? (% — Eiropas Savienība)

Klimata pārmaiņas

Valstu līmeņa tendences kopš 2021. gada marta līdz aprīlim³⁶ ir atšķirīgas. To respondentu īpatsvars, kuri uzskata, ka ir svarīgi, lai valsts valdība līdz 2030. gadam palielinātu izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, ir palielinājies 12 valstīs, tostarp Somijā (86 %, +11 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu, -3 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu), bet ir samazinājies 14 valstīs, tostarp Igaunijā (69 %, -14 procentpunkti kopš 2021. gada, -19 procentpunkti kopš 2019. gada) un Čehijā (71 %, -10 procentpunkti). Luksemburgā atzinums nav mainīts (92 %).

QC8.1 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes rīkojas un līdz 2030. gadam palielina izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, piemēram, vēja vai saules enerģiju?
(VALSTIS) valdība (%)

		ES-27	FI	MT	LT	PL	IT	SE	DK	IE	FR	EL	CY	PT	LU	HU	NL	HR	BÜ T	DE	ES	SI	AT	LV	RO	BG	SK	CZ	EE
Kopā "Svarīgs"	2023. gada maijs/jūnijs	87	86	98	92	85	89	92	93	96	87	92	97	98	92	94	91	91	89	85	91	89	81	75	76	82	82	71	69
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼1	11	5	4	4	3	3	2	2	2	1	1	1	=	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼3	▼4	▼6	▼7	▼8	▼8	▼10	▼14
Kopā "Nav svarīgi"	2023. gada maijs/jūnijs	10	12	1	6	12	9	7	5	3	9	6	3	1	6	5	7	8	10	13	6	10	16	16	21	9	14	25	25
	Δ2021. gada marts/Apr.	1	▼13	▼1	▼6	▼2	▼2	▼4	▼4	▼3	▼1	▼1	1	▼2	▼2	1	▼1	1	2	3	2	3	3	▼3	9	5	■8	6	■8
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	3	2	1	2	3	2	1	2	1	4	2	0	1	2	1	2	1	1	2	3	1	3	9	3	9	4	4	6
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	2	▼4	2	▼2	▼1	1	2	1	▼1	=	▼2	1	2	=	2	1	1	=	1	=	1	9	▼2	3	=	4	6

36 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķiras BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Eiropas barometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā astoņi no desmit katrā grupā uzskata, ka ir svarīgi, lai valsts valdība līdz 2030. gadam palielinātu izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu. Ņemot vērā vispārējās vienprātības augsto līmeni, ir maz būtisku atšķirību:

- Cilvēki vecumā no 15 līdz 24 gadiem, visticamāk, uzskata, ka tas ir svarīgi, jo īpaši salīdzinājumā ar 55 gadus veciem un vecākiem cilvēkiem (91 % pret 85 %).
- Tie, kuriem reti vai nekad nav grūtības maksāt rēķinus (89 %), biežāk uzskata, ka tas ir svarīgi nekā tiem, kas saskaras ar lielākām grūtībām.

Tomēr analīze liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (95 %) vai viena no visnopietnākajām (93 %) problēmām, ar ko saskaras pasaule, uzskata, ka šāda valsts valdības rīcība ir svarīga nekā tie, kuri neuzskata, ka klimata pārmaiņas ir nopietna problēma (81 %). Tas arī liecina, ka nopietnāk respondenti uzskata klimata pārmaiņas, jo lielāka iespēja, ka viņi domā, ka ir svarīgi valstu valdības rīkoties, lai palielinātu atjaunojamās enerģijas izmantošanu: 93 % respondentu uzskata, ka tā ir ļoti nopietna problēma, savukārt 50 % uzskata, ka klimata pārmaiņas nav nopietna problēma.

QC8_1

Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes rīkojas un līdz 2030. gadam palielina izmantotās atjaunojamās enerģijas, piemēram, vēja vai saules enerģijas, apjomu?

(VALSTIS) valdība (% — ES)

	Kopā "Svarīgs"	Kopā "Nav svarīgi"	Nezinu
ES-27	87	10	3
Dzimums			
Vecīt	86	12	2
Sieviete	88	9	3
Vecums			
15–24	91	7	2
25–39	87	11	2
40–54	87	11	2
55+	85	11	4
Izglītība (sākums)			
—15	85	9	6
16–19	86	12	2
20+	89	9	2
Joprojām mācās	93	5	2
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	89	9	2
Vadītāji	90	9	1
Citas baltas apkakles	88	10	2
Strādnieki	84	14	2
Mājas personas	87	10	3
Bezdarbnieku	87	9	4
Atvaļināts	85	11	4
Studenti	93	5	2
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	84	12	4
Laiku pa laikam	83	14	3
Gandrīz nekad/nekad	89	9	2
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	86	10	4
Zemākā vidusšķira	86	12	2
Vidusšķira	88	10	2
Augstākā vidusšķira	91	8	1
Augstākā klase	93	7	0
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	95	4	1
Viena no problēmām	93	5	2
Nav problēma	81	15	4
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	50	46	4
Diezgan nopietna problēma	74	21	5
Ļoti nopietna problēma	93	5	2
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	92	6	2
Nē	79	17	4

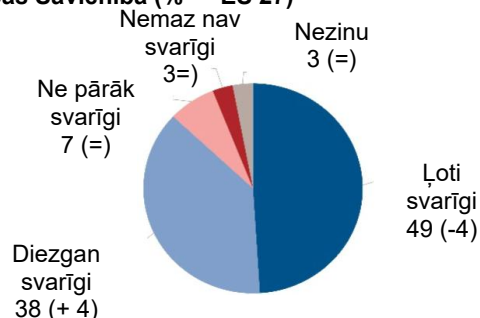
Klimata pārmaiņas

Gandrīz deviņi no desmit respondentiem (87 %, nav izmaiņu kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) piekrīt, ka Eiropas Savienībai ir svarīgi noteikt vērienīgus mērķus, lai līdz 2030. gadam palielinātu atjaunojamo energoresursu enerģijas apjomu, un 49 % (-4 procentpunkti) uzskata, ka tas ir "ļoti svarīgi". Savukārt 10 % (bez izmaiņām) apgalvo, ka tas nav svarīgi, bet 3 % (bez izmaiņām) apgalvo, ka "nezinu".

Vairāk nekā septiņi no desmit respondentiem katrā valstī apgalvo, ka ir svarīgi, lai Eiropas Savienība šajā jomā noteiktu vērienīgus mērķus — no 98 % Maltā un 97 % Kiprā un Portugālē līdz 71 % Rumānijā un 72 % Čehijā un Igaunijā.

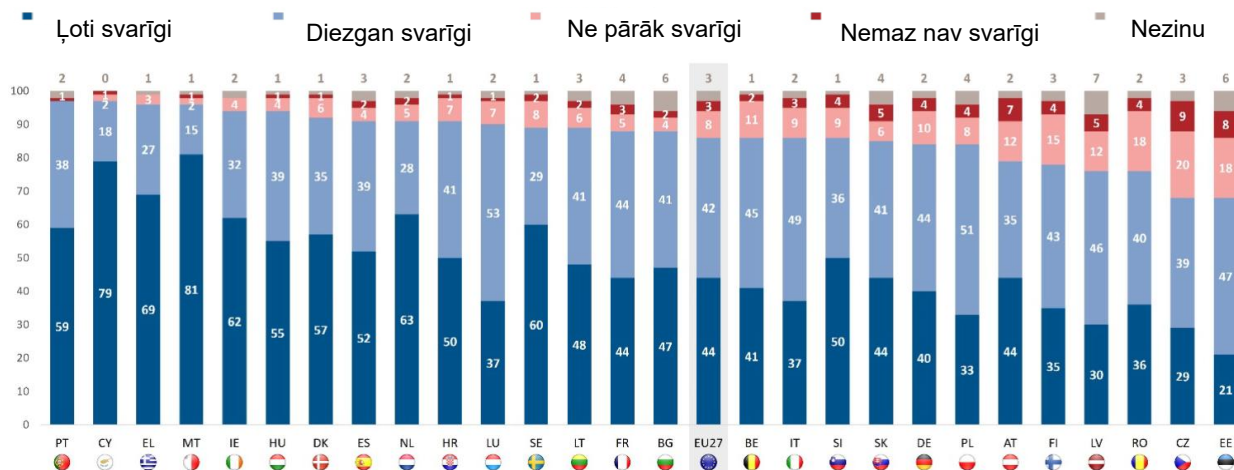
Vismaz trīs ceturtdaļas respondentu Maltā (84 %), Kiprā (81 %) un Zviedrijā (76 %) uzskata, ka ir ļoti svarīgi noteikt vērienīgus mērķus šajā jomā, salīdzinot ar 21 % Igaunijā, 33 % Latvijā un 35 % Čehijā, kuri uzskata to pašu.

QC8.2 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes rīkojas un līdz 2030. gadam palielina izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, piemēram, vēja vai saules enerģiju? Eiropas Savienība (% — ES 27)

(2023. gada maijs/jūnijs — 2021. gada marts/aprīlis)

QC9.1 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)? (% No (VALSTIS) valdības)

Eiropas Komisijas pētījums Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Valstu līmeņa tendences kopš 2021. gada marta līdz aprīlim atkal³⁷ ir atšķirīgas. To respondentu īpatsvars, kuri uzskata, ka ir svarīgi, lai ES līdz 2030. gadam palielinātu izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, ir pieaudzis 12 valstīs, tostarp Somijā (89 %, +7 procentpunkti), bet ir samazinājies 14 valstīs, tostarp Igaunijā (72 %, -13 procentpunkti) un Latvijā (77 %, -10 procentpunkti). Ungārijā viedoklis nav mainīts (94 %).

QC8.2 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes rīkojas un līdz 2030. gadam palielina izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, piemēram, vēja vai saules enerģiju?

Eiropas Savienība (%)

		ES-27	FI	MT	IT	DK	FR	SE	HR	PL	EL	CY	LT	NL	HU	IE	DE	ES	PT	LU	SI	BUL	AT	BG	RO	SK	CZ	LV	EE
Kopā "Svarīgs"	2023. gada maijs/jūnijs	87	89	98	88	94	86	93	93	85	92	97	93	91	94	95	85	92	97	91	90	88	78	82	71	83	72	77	72
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	7	5	4	3	3	3	2	2	1	1	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼7	▼8	▼8	▼9	▼10	▼13
Kopā "Nav svarīgi"	2023. gada maijs/jūnijs	10	8	2	10	4	10	6	6	12	6	2	5	8	5	3	13	5	1	7	9	11	20	8	24	13	24	14	22
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	▼10	=	▼3	▼5	▼1	▼4	▼2	1	=	=	▼3	▼1	=	▼1	3	2	=	1	3	3	6	4	9	7	5	1	7
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	3	3	0	2	2	4	1	1	3	2	1	2	1	1	2	2	3	2	2	1	1	2	10	5	4	4	9	6
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	3	▼5	▼1	2	▼2	1	=	▼3	▼1	▼1	2	=	=	2	▼1	=	2	2	=	1	▼2	3	▼1	1	4	9	6

37 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķīrās BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. 2021. gadā šis bija jauns postenis, tāpēc 2019. gada salīdzinājums nav veikts.

Eiropas Savienības speciālaptaujas Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā astoņi no desmit katrā grupā uzskata, ka ir svarīgi, lai ES līdz 2030. gadam palielinātu izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu. Augstais vispārējais vienošanās līmenis nozīmē, ka pastāv tikai viena būtiska atšķirība: tie, kuriem reti vai nekad nav grūtības maksāt rēķinus (89%), biežāk uzskata, ka tas ir svarīgi nekā tiem, kuriem ir lielākas grūtības (83%).

Tomēr analīze liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (95%) vai viena no visnopietnākajām (93%) problēmām, uzskata, ka tas ir svarīgi nekā tie, kuri to nedara (81%). Tas arī parāda, ka nopietnāk respondenti uzskata klimata pārmaiņas, jo lielāka iespēja, ka viņi domā, ka ir svarīgi ES rīkoties, lai palielinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu: 93% respondentu uzskata, ka tā ir ļoti nopietna problēma, savukārt 51% uzskata, ka klimata pārmaiņas nav nopietna problēma.

QC8_2 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes rīkojas un līdz 2030. gadam palielina izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, piemēram, vēja vai saules enerģiju?

Eiropas Savienība (% — ES)

	Kopā "Svarīgs"	Kopā "Nav svarīgi"	Nezinu
ES-27	87	10	3
Dzimums			
Vecīt	85	12	3
Sieviete	88	9	3
Vecums			
15–24	91	7	2
25–39	88	10	2
40–54	86	12	2
55+	86	10	4
Izglītība (sākums)			
—15	84	9	7
16–19	86	12	2
20+	89	9	2
Joprojām mācās	92	6	2
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	88	10	2
Vadītāji	90	9	1
Citas baltas apakles	88	10	2
Strādnieki	84	13	3
Mājas personas	84	12	4
Bezdarbnieku	88	9	3
Atvaļināts	85	10	5
Studenti	92	6	2
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	83	13	4
Laiku pa laikam	83	14	3
Gandrīz nekad/nekad	89	9	2
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	86	9	5
Zemākā vidusšķira	85	13	2
Vidusšķira	87	11	2
Augstākā vidusšķira	91	8	1
Augstākā klase	91	9	0
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	95	4	1
Viena no problēmām	93	5	2
Nav problēma	81	15	4
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	51	44	5
Diezgan nopietna problēma	74	21	5
Ļoti nopietna problēma	93	5	2
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	92	6	2
Nē	78	17	5

3. Energoefektivitātes mērķi

Vairāk nekā astoņi no desmit eiropiešiem uzskata, ka ir svarīgi, lai viņu valsts valdība un Eiropas Savienība rīkotos, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti.

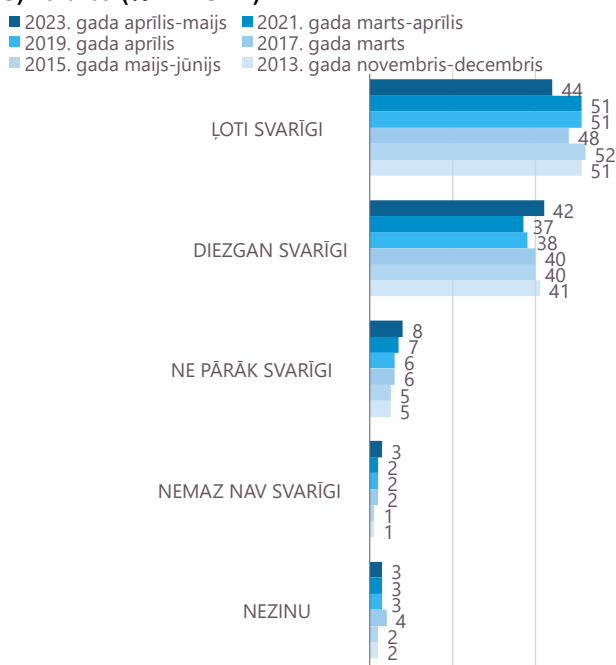
Respondentiem tika jautāts, cik svarīgi ir, lai viņu valsts valdība un Eiropas Savienība rīkotos, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus).^{38,39}

Ievērojams vairākums (86 %, -2 procentpunkti kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) uzskata, ka ir svarīgi, lai to valsts valdība rīkotos, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti, un 44 % (-7 procentpunkti) uzskata, ka tas ir "ļoti svarīgi". No otras puses, 11 % (+2

procentpunkti) uzskata, ka tas nav svarīgi, bet 3 % (=) apgalvo, ka viņi to nezina.

Ilgtērmiņa tendence liecina, ka īpatsvars, kas uzskata, ka tas ir svarīgi, tagad ir zemākajā līmenī nekā jebkad agrāk — par diviem punktiem zemāks nekā iepriekšējais zemākais līmenis 2021. gada martā-aprīlī un par sešiem punktiem zemāks nekā 2013.–2015. gada augstākais līmenis. Daļa, kas uzskata, ka ir "ļoti svarīgi", lai valsts valdība rīkotos, ir arī tās zemākajā līmenī, kāds jebkad ir.

QC9.1 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)? (VALSTIS) valdība (% — ES 27)

38 QC9. Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)? QC9.1 (NATIONALITY) valdība; QC9.2 Eiropas Savienība.

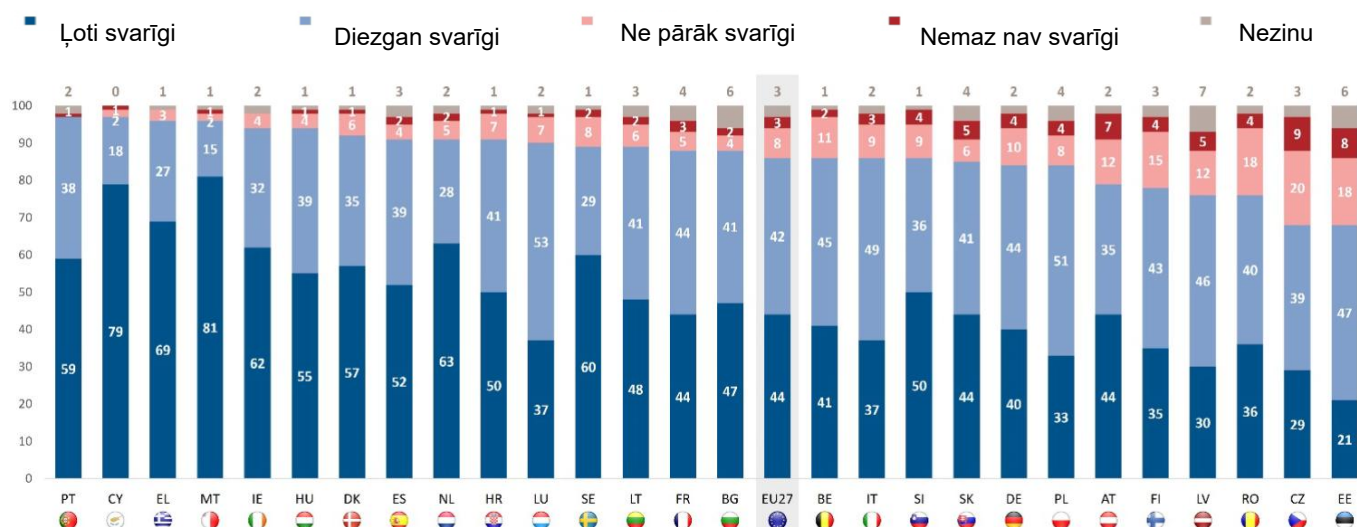
39 Jautājuma formulējums ir mainījies kopš 2021. gada, kad, jūsuprāt, ir svarīgi, lai turpmāk minētās iestādes sniegtu atbalstu energoefektivitātes uzlabošanai līdz 2030. gadam (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus). Līdz ar to tendences rezultāti jāinterpretē piesardzīgi.

Klimata pārmaiņas

Vairāk nekā divas trešdaļas respondentu katrā dalībvalstī uzskata, ka ir svarīgi, lai to valsts valdība rīkotos, lai uzlabotu energoefektivitāti — no 97 % Kiprā un Portugālē un 96 % Grieķijā un Maltā līdz 68 % Igaunijā un Čehijā un 76 % Latvijā un Rumānijā.

12 valstīs vismaz puse apgalvo, ka ir "ļoti svarīgi", ka to valsts valdība veic šo darbību, un augstākais līmenis ir Maltā (81 %), Kiprā (79 %) un Grieķijā (69 %). Savukārt 21 % Igaunijā, 29 % Čehijā un 30 % Latvijā uzskata, ka tas ir ļoti svarīgi.

QC9.1 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)? (% No (VALSTIS) valdības)

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Valstu attīstība kopš 2021. gada marta-aprīļa⁴⁰ liecina, ka 18 valstīs respondenti tagad mazāk domā, ka ir svarīgi, lai valsts valdība veiktu pasākumus energoefektivitātes uzlabošanai līdz 2030. gadam, un lielākais samazinājums novērots Igaunijā (68 %, -19 procentpunkti), Čehijā (68 %, -14 procentpunkti) un Rumānijā (76 %, -8 procentpunkti). Turpretī īpatsvars, kas uzskata, ka tas ir svarīgi, ir palielinājies astoņās valstīs, tostarp Somijā (78 %, + 5 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu, -5 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu). Francijā viedoklis nav mainīts (88 %).

QC9.1 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)?

(VALSTIS) valdība (%)

		ES-27	FI	MT	DK	EL	HR	IT	CY	SE	FR	IE	ES	LT	LU	PL	BG	HU	PT	NL	AT	DE	SK	LV	SI	BŪT	RO	CZ	EE
Kopā "Svarīgs"	2023. gada maijs/jūnijs	86	78	96	92	96	91	86	97	89	88	94	91	89	90	84	88	94	97	91	79	84	85	76	86	86	76	68	68
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼2	5	3	2	1	1	1	1	=	▼1	▼1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼2	▼2	▼3	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼14	▼19
Kopā "Nav svarīgi"	2023. gada maijs/jūnijs	11	19	3	7	3	8	12	3	10	8	4	6	8	8	12	6	5	1	7	19	14	11	17	13	13	22	29	26
	Δ2021. gada marts/Apr.	2	▼8	=	▼3	▼1	▼1	=	1	▼2	=	▼1	2	▼2	▼1	2	2	1	=	1	5	5	5	▼1	5	6	▲10	11	▲13
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	3	3	1	1	1	1	2	0	1	4	2	3	3	2	4	6	1	2	2	2	2	4	7	1	1	2	3	6
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	3	▼3	1	=	=	▼1	▼2	1	=	2	▼1	3	2	▼1	=	1	2	2	▼1	=	=	7	1	1	▼2	3	6

40 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķiras BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem katrā grupā uzskata, ka valsts valdībai ir svarīgi rīkoties, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti. Šīs augstās vienošanās rezultātā ir maz būtisku atšķirību:

- Respondenti vecumā no 15 līdz 24 gadiem (91 %) uzskata, ka ir svarīgi, lai valsts valdība rīkotos, nekā gados vecāki respondenti.
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības maksāt rēķinus, biežāk uzskata, ka tas ir svarīgi nekā tie, kuri biežāk saskaras ar grūtībām (88 % pret 83 %).
- Jo augstāks respondents uzskata, ka viņi ir uz sociālajām kāpnēm, jo lielāka iespēja, ka viņi domā, ka tas ir svarīgi.

Analīze liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (95 %) vai viena no visnopietnākajām (92 %) problēmām, ar kurām saskaras pasaule, uzskata, ka būtu jārīkojas vairāk nekā tiem, kuri to nedara (80 %). Turklāt, jo nopietnāk respondenti uzskata klimata pārmaiņas, jo lielāka iespēja, ka viņi domā, ka ir svarīgi valstu valdības rīkoties, lai palielinātu atjaunojamās enerģijas izmantošanu: 92 % respondentu uzskata, ka tā ir ļoti nopietna problēma, savukārt 52 % uzskata, ka klimata pārmaiņas nav nopietna problēma.

QC9_1 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)? (NATIONALITY) valdība

(% — ES)

	Kopā "Svarīgs"	Kopā "Nav svarīgi"	Nezinu
ES-27	86	11	3
Dzimums			
Vecīt	86	12	2
Sieviete	87	10	3
Vecums			
15–24	91	7	2
25–39	87	11	2
40–54	86	12	2
55+	84	12	4
Izglītība (sākums)			
—15	84	10	6
16–19	85	13	2
20+	88	10	2
Joprojām mācās	93	6	1
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	88	10	2
Vadītāji	88	11	1
Citas baltas apakles	87	11	2
Strādnieki	84	13	3
Mājas personas	86	11	3
Bezdarbnieku	87	9	4
Atvaļināts	83	12	5
Studenti	93	6	1
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	83	13	4
Laiku pa laikam	83	14	3
Gandrīz nekad/nekad	88	10	2
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	85	10	5
Zemākā vidusšķira	85	12	3
Vidusšķira	87	11	2
Augstākā vidusšķira	90	9	1
Augstākā klase	91	9	0
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	95	4	1
Viena no problēmām	92	6	2
Nav problēma	80	16	4
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	52	44	4
Diezgan nopietna problēma	74	21	5
Ļoti nopietna problēma	92	6	2
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	91	7	2
Nē	78	18	4

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

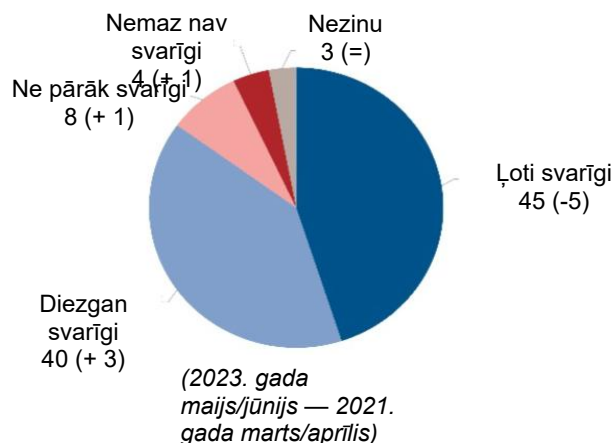
Klimata pārmaiņas

Vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem (85 %, -2 procentpunkti kopš 2021. gada marta līdz aprīlim) uzskata, ka Eiropas Savienībai ir svarīgi rīkoties, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti, 45 % (-5 procentpunkti) apgalvojot, ka tas ir “ļoti svarīgi”. Nedaudz vairāk nekā katrs desmitais (12 %, + 2 procentpunkti) uzskata, ka tas nav svarīgi ES tiesību aktiem, un 3 % (bez izmaiņām) apgalvo, ka tie nezina.

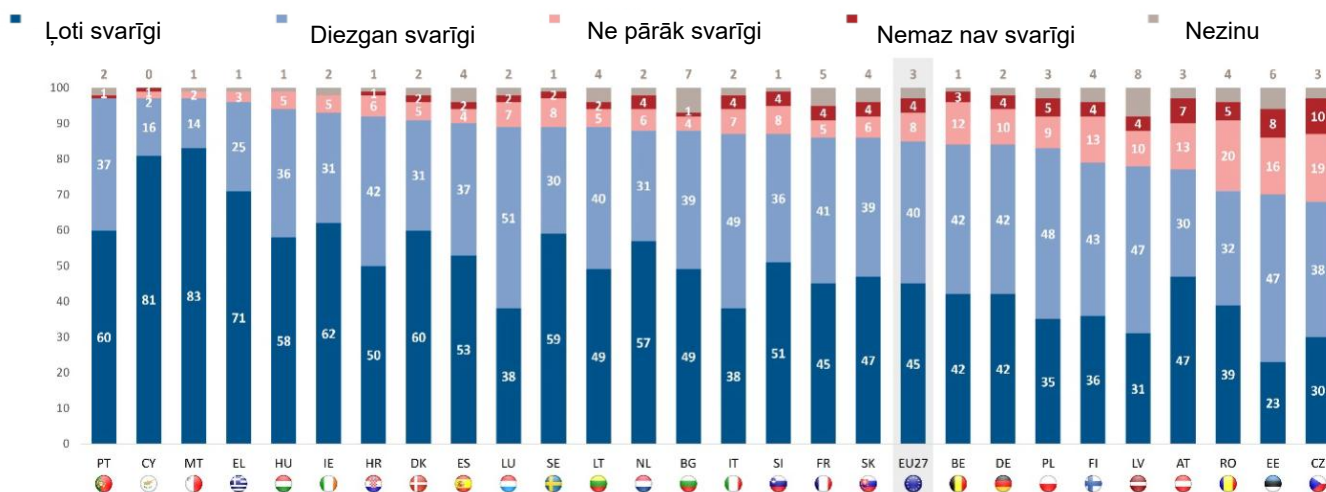
Valsts analīze liecina, ka vairāk nekā divas trešdaļas respondentu katrā dalībvalstī uzskata, ka ir svarīgi, lai ES rīkotos šajā jomā. Šāds uzskats ir gandrīz universāls Kiprā, Maltā un Portugālē (97 % katrā) un Grieķijā (96 %). Tas ir plaši izplatīts arī Čehijā (68 %), Igaunijā (70 %) un Rumānijā (71 %).

12 valstīs vairākums uzskata, ka ir ļoti svarīgi, lai ES rīkotos, un tas jo īpaši attiecas uz Maltu (83 %) un Kipru (81 %). Savukārt 23 % Igaunijā, 30 % Čehijā un 31 % Latvijā uzskata to pašu.

QC9.2 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)? Eiropas Savienība. (% — ES27)

QC9.2 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)? (% No Eiropas Savienības)

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Attīstība kopš 2021. gada marta līdz aprīlim⁴¹ ir neviendabīga. 15 valstīs respondenti tagad mazāk apgalvo, ka ES ir svarīgi rīkoties, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti, un lielākais samazinājums vērojams Igaunijā (70 %, -17 procentpunkti), Čehijā (68 %, -12 pp) un Latvijā (78 %, -10 procentpunkti). Savukārt nolīgums ir palielinājies desmit valstīs, tostarp Dānijā (91 %, + 5 procentpunkti), Itālijā (87 %, + 5 procentpunkti) un Somijā (79 %, + 5 procentpunkti). Atzinums nav mainījies Ungārijā (94 %) un Francijā (86 %).

QC9.2 Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)?

Eiropas Savienība (%)

	ES-27	DK	IT	FI	MT	HR	SE	EL	CY	LU	NL	FR	HU	ES	PT	BG	AT	DE	IE	PL	LT	SK	SI	BÜ T	RO	LV	CZ	EE	
Kopā "Svarīgs"	2023. gada maijs/jūnijs	85	91	87	79	97	92	89	96	97	89	88	86	94	90	97	88	77	84	93	83	89	86	87	84	71	78	68	70
	Δ2021. gada marts/Apr.	▼2	5	5	5	4	2	2	1	1	1	=	=	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼5	▼6	▼9	▼10	▼12	▼17	
Kopā "Nav svarīgi"	2023. gada maijs/jūnijs	12	7	11	17	2	7	10	3	3	9	10	9	5	6	1	5	20	14	5	14	7	10	12	15	25	14	29	24
	Δ2021. gada marts/Apr.	2	▼6	▼4	▼9	▼1	▼2	▼3	▼1	2	▼3	▼2	1	=	2	▼1	1	3	4	1	5	=	4	5	5	■10	2	9	11
Nezinu	2023. gada maijs/jūnijs	3	2	2	4	1	1	1	1	0	2	2	5	1	4	2	7	3	2	2	3	4	4	1	1	4	8	3	6
	Δ2021. gada marts/Apr.	=	1	▼1	4	▼3	=	1	=	▼3	2	1	▼1	=	▼1	2	1	▼1	▼1	2	▼2	4	=	=	1	▼1	■8	3	6

41 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķīrās BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. 2021. gadā šis bija jauns postenis, tāpēc 2019. gada salīdzinājums nav veikts.

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze vēlreiz liecina par augstu vienošanos, kurā vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem katrā grupā uzskata, ka ir svarīgi, lai ES līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti. Tā rezultātā ir maz ievērojamu atšķirību:

- Respondenti vecumā no 15 līdz 24 gadiem (91 %) uzskata, ka šī darbība ir svarīga salīdzinājumā ar gados vecākiem respondentiem.
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības maksāt rēķinus, biežāk uzskata, ka tas ir svarīgi nekā tie, kuri biežāk saskaras ar grūtībām (88 % pret 82 %).
- Jo augstāks respondents uzskata, ka viņi ir uz sociālajām kāpnēm, jo lielāka iespēja, ka viņi domā, ka tas ir svarīgi.

Analīze liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (94 %) problēmas, vai arī viena no visnopietnākajām (91 %) problēmām, ar ko saskaras pasaule, uzskata, ka ir svarīgi ES rīkoties, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti, nekā tie, kuri to nedara (80 %). Tas arī parāda, ka nopietnāk respondenti uzskata klimata pārmaiņas, jo lielāka iespēja, ka viņi domā, ka ir svarīgi ES rīkoties, lai palielinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu: 92 % respondentu, kuri uzskata, ka tā ir ļoti nopietna problēma, uzskata, ka ES rīcība ir svarīga, savukārt 50 % uzskata, ka klimata pārmaiņas nav nopietna problēma.

QC9_2

Cik svarīgi, jūsuprāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)?

Eiropas Savienība (% — ES)

	Kopā "Svarīgs"	Kopā "Nav svarīgi"	Nezinu
ES-27	85	12	3
Dzimums			
Vecīt	85	12	3
Sieviete	86	11	3
Vecums			
15–24	91	7	2
25–39	86	12	2
40–54	85	13	2
55+	84	12	4
Izglītība (sākums)			
—15	84	9	7
16–19	84	13	3
20+	87	11	2
Joprojām mācās	92	7	1
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	88	11	1
Vadītāji	88	11	1
Citas baltas apakšes	87	11	2
Strādnieki	83	14	3
Mājas personas	84	13	3
Bezdarbnieku	86	10	4
Atvaļināts	84	11	5
Studenti	92	7	1
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	82	15	3
Laiku pa laikam	82	15	3
Gandrīz nekad/nekad	88	10	2
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	84	10	6
Zemākā vidusšķira	85	12	3
Vidusšķira	86	12	2
Augstākā vidusšķira	90	9	1
Augstākā klase	91	9	0
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	94	5	1
Viena no problēmām	91	7	2
Nav problēma	80	16	4
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	50	45	5
Diezgan nopietna problēma	73	21	6
Ļoti nopietna problēma	92	6	2
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	90	8	2
Nē	77	18	5

QC10. Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam: Mums līdz minimumam jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, piemēram, palielinot mežu platības, lai līdz 2050. gadam ES ekonomiku padarītu klimatneitrālu. (% — ES27)

4. Klimatneitrāla Eiropa līdz 2050. gadam

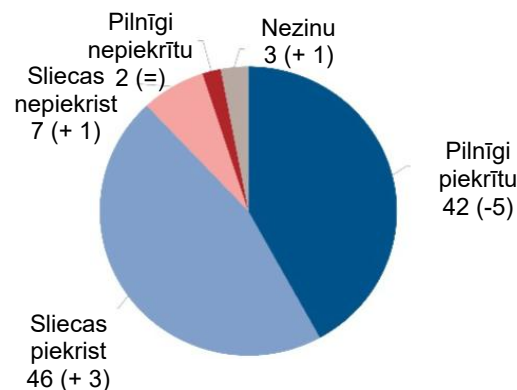
Gandrīz deviņi no desmit eiropiešiem uzskata, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas būtu jāsamazina līdz minimumam, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, lai ES ekonomika līdz 2050. gadam kļūtu klimatneitrāla.

Respondentiem tika jautāts, cik lielā mērā viņi piekrīt vai nepiekrīt šādam apgalvojumam: "Mums līdz minimumam jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, piemēram, palielinot mežu platības, lai līdz 2050. gadam ES ekonomiku padarītu klimatneitrālu."⁴²

Gandrīz deviņi no desmit (88 %, -2 procentpunkti kopš 2021. gada marta-aprīļa) piekrīt šim apgalvojumam, 42 % (-5 procentpunkti) apgalvojot, ka "pilnībā piekrīt". Gandrīz katrs desmitais respondents (9 %, +1 procentpunkts) nepiekrīt, bet 3 % (+1 procentpunkts) apgalvo, ka nezina.

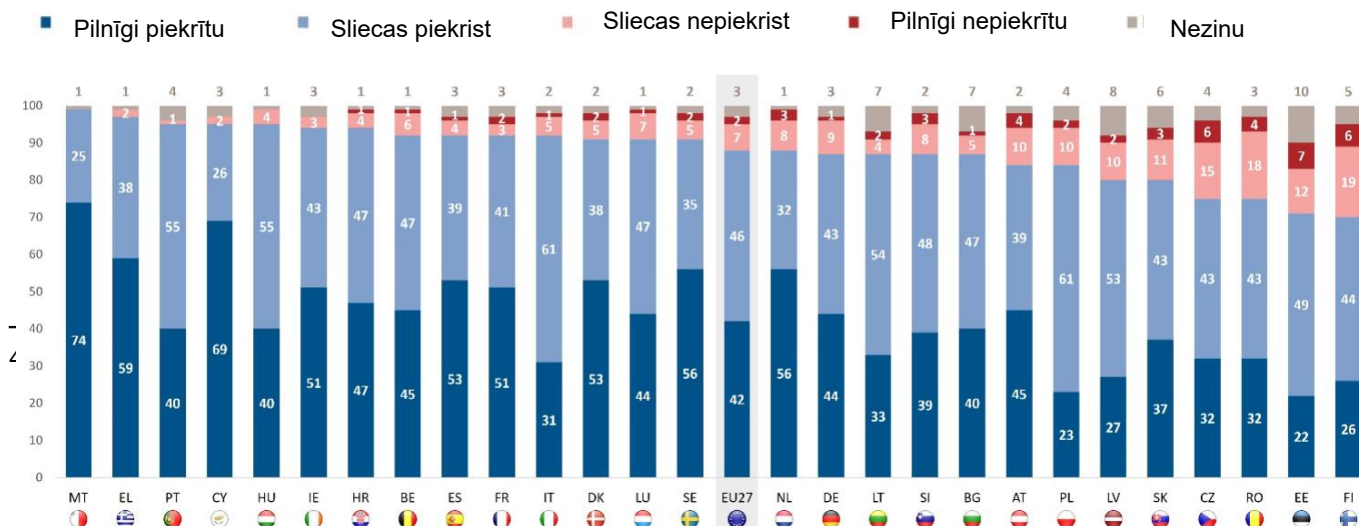
Valsts līmenī vismaz septiņi no desmit respondentiem katrā valstī piekrīt, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas būtu jāsamazina līdz minimumam, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, lai ES ekonomika līdz 2050. gadam kļūtu klimatneitrāla. Vienošanās līmenis svārstās no 99 % Maltā, 97 % Grieķijā un 95 % respondentu Kiprā, Ungārijā un Portugālē līdz 70 % Somijā, 71 % Igaunijā un 75 % Čehijā un Rumānijā.

Ir deviņas valstis, kurās vismaz puse no visiem respondentiem pilnībā piekrīt šim apgalvojumam, un augstākais līmenis konstatēts Maltā (74 %), Kiprā (69 %) un Grieķijā (59 %). Otrā skolas galā pilnībā piekrīt 22 % Igaunijā, 23 % Polijā un 26 % Somijā.

(2023. gada maijs/jūnijs — 2021. gada marts/aprīlis)

QC10. Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam: Mums līdz minimumam jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, piemēram, palielinot mežu platības, lai līdz 2050. gadam ES ekonomiku padarītu klimatneitrālu.

Klimata pārmaiņas

Valsts līmenī ir panākta vienošanās, ka "mums būtu jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz minimumam, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, piemēram, palielinot mežu platības, lai līdz 2050. gadam ES ekonomika kļūtu klimatneitrāla" 19 dalībvalstīs,⁴³ jo īpaši Igaunijā (71 %, -18 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu, -14 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu), Čehijā (75 %, -12 procentpunkti), Polijā (84 %, -8 procentpunkti) un Slovākijā (80 %, -8 pp). Turpretī vienošanās līmenis ir palielinājies sešās valstīs, tostarp Grieķijā (97 %, +5 procentpunkti), bet Īrijā (94 %) un Francijā (92 %).

QC10 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam: Mums līdz minimumam jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, piemēram, palielinot mežu platības, lai līdz 2050. gadam ES ekonomika kļūtu klimatneitrāla.

Kopā "Piekrītu"		ES-27	EL	MT	IT	DK	CY	SE	IE	FR	BŪT	HR	HU	AT	BG	SI	ES	DE	PT	RO	LT	LU	NL	FI	LV	PL	SK	CZ	EE
2023. gada maijs/jūnijs		88	97	99	92	91	95	91	94	92	92	94	95	84	87	87	92	87	95	75	87	91	88	70	80	84	80	75	71
Δ2021. gada marts/Apr.		▼2	5	4	3	1	1	1	=	=	▼1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼18
Kopā "Disagree"		9	2	6	7	2	7	3	5	7	5	4	14	6	11	5	10	1	22	6	8	11	25	12	12	14	21	19	
2023. gada maijs/jūnijs		1	▼3	▼3	▼4	▼2	▼1	▼3	▼3	▼1	=	1	1	1	1	1	2	3	=	5	▼2	4	4	=	▼1	6	5	■8	■8
Δ2021. gada marts/Apr.		1	▼3	▼3	▼4	▼2	▼1	▼3	▼3	▼1	=	1	1	1	1	1	2	3	=	5	▼2	4	4	=	▼1	6	5	■8	■8
Kopā "Nezinu"		3	1	1	2	2	3	2	3	3	1	1	1	2	7	2	3	3	4	3	7	1	1	5	8	4	6	4	10
2023. gada maijs/jūnijs		1	▼2	▼1	1	1	=	2	3	1	1	=	=	=	1	1	1	1	4	▼1	7	1	1	5	■8	2	3	4	■10
Δ2021. gada marts/Apr.		1	▼2	▼1	1	1	=	2	3	1	1	=	=	=	1	1	1	1	4	▼1	7	1	1	5	■8	2	3	4	■10

43 Salīdzinājumā ar 2021. gadu apsekojuma veikšanai izmantotā metodika pilnībā atšķiras BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE un daļēji EL, MT, NL, SI, SK. Ja atšķirības ir būtiskas, tika pievienots salīdzinājums ar 2019. gada rezultātiem.

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

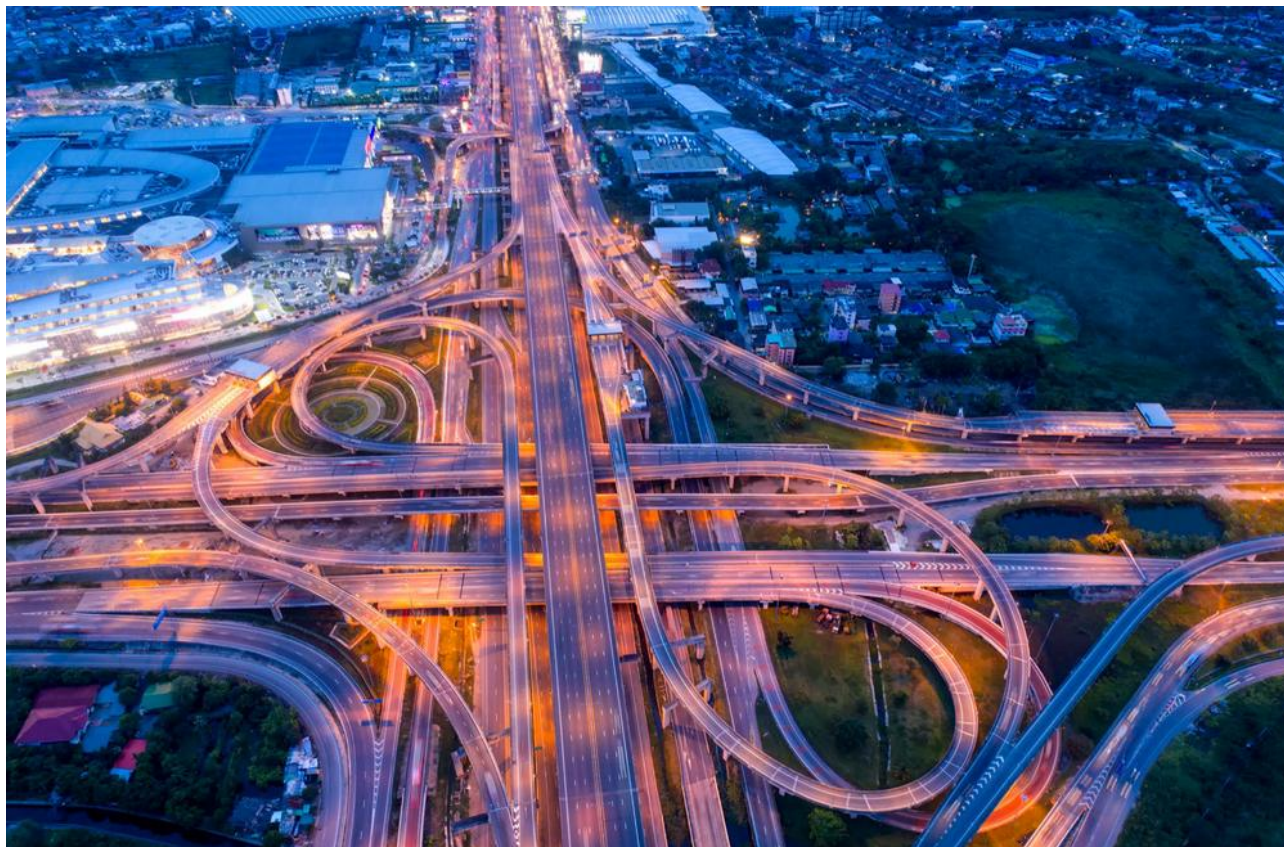
Ņemot vērā augsto vienošanos kopumā, sociāli demogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem katrā grupā piekrīt, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas būtu jāsamazina līdz minimumam, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, piemēram, palielinot mežu platības, lai līdz 2050. gadam ES ekonomika kļūtu klimatneitrāla.

Sociāldemogrāfiskajās pamatgrupās nav būtisku atšķirību. Tomēr analīze liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (96 %) vai viena no visnopietnākajām (94 %) problēmām, ar ko saskaras pasaule, uzskata, ka tas ir svarīgāk nekā tie, kuri to nedara (83 %). Tas arī parāda, ka, jo nopietnāk respondenti uzskata klimata pārmaiņas, jo lielāka ir iespēja piekrist: 94 % respondentu uzskata, ka tā ir ļoti nopietna problēma, savukārt 76 % uzskata, ka tā ir diezgan nopietna problēma, un 59 % uzskata, ka klimata pārmaiņas nav nopietna problēma.

QC10 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šadam apgalvojumam: Mums līdz minimumam jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, piemēram, palielinot mežu platības, lai līdz 2050. gadam ES ekonomika kļūtu klimatneitrāla. (% — ES)

	Kopā "Piekrītu"	Kopā "Disagree"	Nezinu
ES-27	88	9	3
Dzimums			
Vecīt	88	10	2
Sieviete	89	8	3
Vecums			
15–24	92	6	2
25–39	89	9	2
40–54	89	9	2
55+	86	9	5
Izglītība (sākums)			
—15	88	6	6
16–19	87	11	2
20+	90	8	2
Joprojām mācās	94	4	2
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	88	10	2
Vadītāji	91	8	1
Citas baltas apkakles	90	9	1
Strādnieki	87	11	2
Mājas personas	87	10	3
Bezdarbnieku	88	8	4
Atvaļināts	86	8	6
Studenti	94	4	2
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	86	11	3
Laiku pa laikam	85	12	3
Gandrīz nekad/nekad	89	8	3
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	87	8	5
Zemākā vidusšķira	88	9	3
Vidusšķira	89	9	2
Augstākā vidusšķira	90	9	1
Augstākā klase	87	11	2
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	96	3	1
Viena no problēmām	94	4	2
Nav problēma	83	13	4
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	59	36	5
Diezgan nopietna problēma	76	19	5
Ļoti nopietna problēma	94	4	2
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	93	5	2
Nē	80	15	5

V. ES UN ENERĢĒTIKAS KRĪZE

1. ES un dalībvalstu reakcija

uz enerģētikas krīzi saistībā ar zaļās enerģijas politiku

QC11. Ņemot vērā enerģijas cenu kāpumu un gāzes piegādes ierobežojumus Krievijas rīcības dēļ, kā ES un tās dalībvalstīm būtu jāreaģē uz zaļās enerģijas politiku? (Lielākā daļa eiropiešu uzskata, ka nāreja uz zaļo ekonomiku būtu jāpalielina energoefektivitāte un jāpārrina pāreja uz zaļo ekonomiku)

Lielākā daļa eiropiešu uzskata, ka nāreja uz zaļo ekonomiku būtu jāpalielina energoefektivitāte un jāpārrina pāreja uz zaļo ekonomiku

Respondenti tika aicināti apsvērt un gāzes piegādes ierobežojumu pateikt, kā viņi domā, ka ES un tās dalībvalstīm būtu jāreaģē uz zaļās enerģijas politiku⁴⁴.

Gandrīz seši no desmit (58 %) energoresursu izmantošana, enerģoefektivitāte un jāpārrina pāreja uz zaļo ekonomiku. Viena ceturtdaļa (25 %) uzskata, ka būtu jāpasargā, savukārt 12 % krīzes laikā un pāreja uz zaļo ekonomiku būtu jāpalielina vairāk fosilā kurināmā.

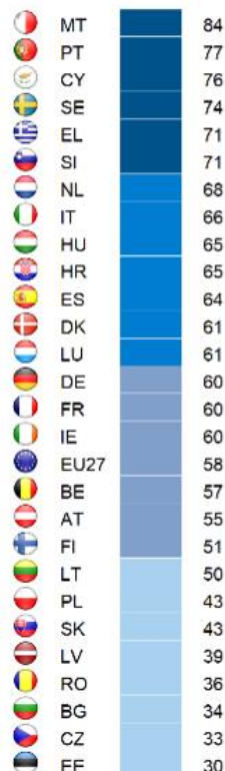
Valstīs pastāv ievērojamas atšķirības: vienā no 27 ES dalībvalstīm (Maltā) 84 % atbalsta pāreju uz zaļo ekonomiku, 77 % atbalsta pāreju uz zaļo ekonomiku, 33 % atbalsta pāreju uz zaļo ekonomiku, 33 % atbalsta pāreju uz zaļo ekonomiku.

QC11. Ņemot vērā enerģijas rīcības dēļ, kā ES un tās dalībvalstīm būtu jāreaģē uz zaļās enerģijas politiku?

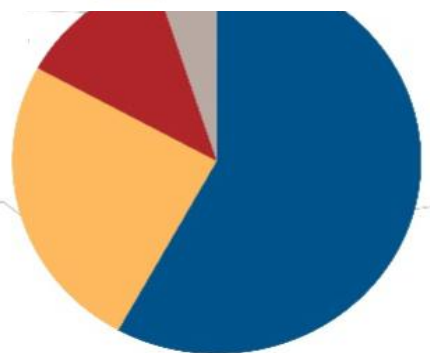
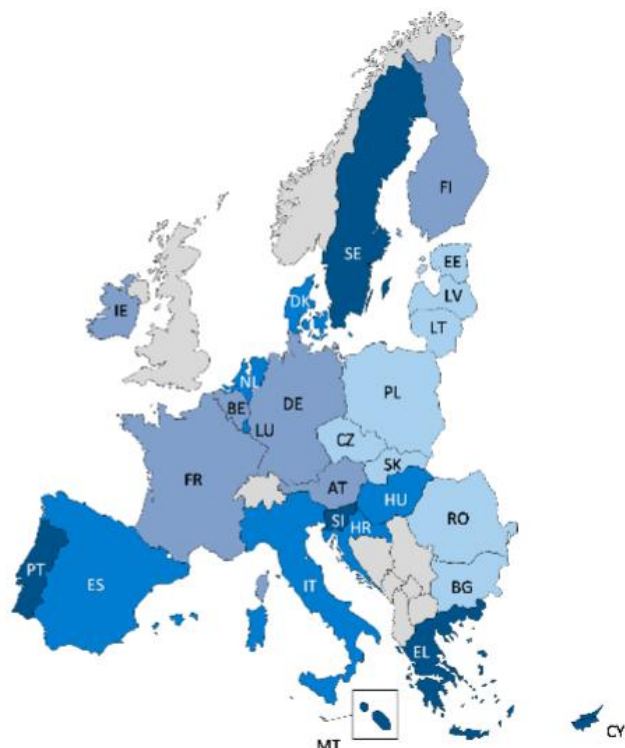
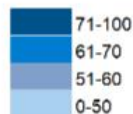
Enerģētikas krīzes laikā būtu jāatgriežas pie fosilo kurināmo, un jāpalēnina pāreja uz zaļo ekonomiku. 12

Mums būtu jāpasargā tāds pats temps pārejai uz zaļo ekonomiku. 25

Mums būtu jāpalielina atjaunojamo energoresursu izmantošana, jāpalielina energoefektivitāte un jāpārrina pāreja uz zaļo ekonomiku. 58

Karte Legend

(2023. gada maijs/jūnijs)

44 QC11. Ņemot vērā enerģijas cenu kāpumu un gāzes piegādes ierobežojumus Krievijas rīcības dēļ, kā ES un tās dalībvalstīm būtu jāreaģē uz zaļās enerģijas politiku?

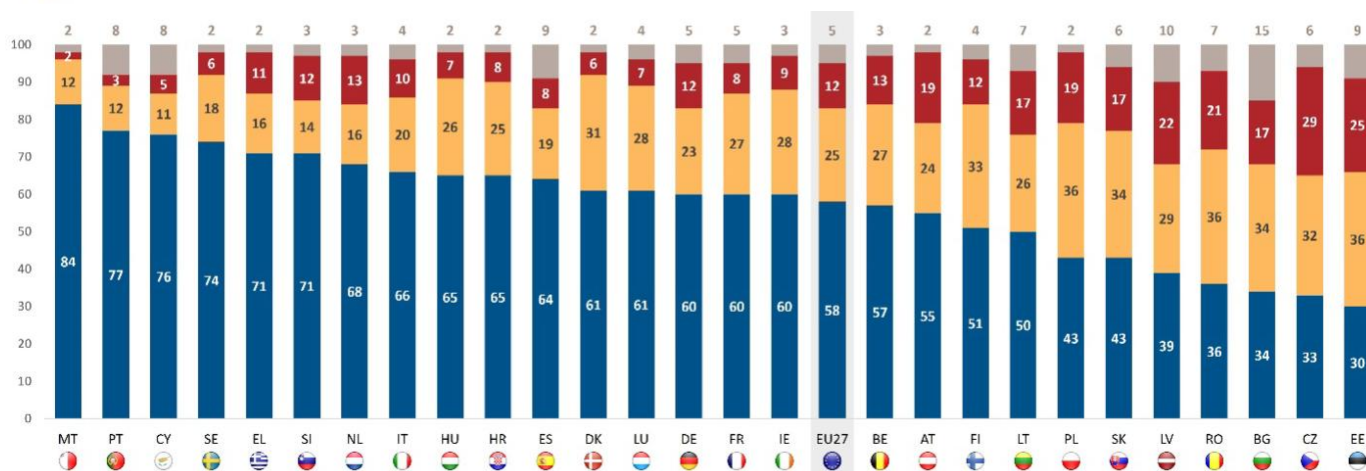
24 dalībvalstīs respondenti visdrīzāk domā, ka pāreja uz zaļo ekonomiku būtu jāpaātrina, palielinot atjaunojamo energoresursu izmantošanu un palielinot energoefektivitāti, un 20 valstīs vismaz puse domā šādi. Šāds viedoklis visbiežāk ir vērojams Maltā (84 %), Portugālē (77 %) un Kiprā (76 %), un tas ir vismazāk izplatīts Igaunijā (30 %), Čehijā (33 %) un Bulgārijā (34 %).

Igaunijā visizplatītākais risinājums ir tas, ka, ņemot vērā apstākļus, zaļās pārkārtošanās temps būtu jāsaglabā (36 %). Šādu viedokli pauž arī vismaz trīs no desmit respondentiem Rumānijā un Polijā (36 % katrā), Bulgārijā un Slovākijā (34 % katrā), Somijā (33 %) un Čehijā (32 %).

Atzinums ir sadalīts Rumānijā (36 % paātrinājums salīdzinājumā ar 36 % saglabāt tempu) un Bulgārijā (34 % paātrinājums salīdzinājumā ar 34 % saglabāt tempu). Ir četras valstis, kurās vismaz viena no piecām valstīm uzskata, ka, ņemot vērā apstākļus, būtu jāizmanto vairāk fosilā kurināmā un ka zaļā pārkārtošanās palēninās: Čehija (29 %), Igaunija (25 %), Latvija (22 %) un Rumānija (21 %).

QC11. Ņemot vērā enerģijas cenu kāpumu un gāzes piegādes ierobežojumus Krievijas rīcības dēļ, kā ES un tās dalībvalstīm būtu jāreaģē uz zaļās enerģijas politiku? (%)

- Mums būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu izmantošana, jāpalielina energoefektivitāte un jāpaātrina pāreja uz zaļo ekonomiku.
- Mums būtu jāsaglabā tāds pats temps pārejai uz zaļo ekonomiku
- Enerģētikas krīzes laikā mums būtu jāatgriežas pie tā, lai vairāk izmantotu fosilo kurināmo, un palēnināt pāreju uz zaļo ekonomiku.
- Nezinu

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka katras grupas vairākums uzskata, ka atjaunojamo energoresursu izmantošana būtu jāpaaugrina, jāpalielina energoefektivitāte un jāpaaugrina pāreja uz zaļo ekonomiku. Tas atklāj arī šādas atšķirības:

- Respondenti vecumā no 15 līdz 54 gadiem biežāk nekā 55 gadus veci un vecāki uzskata, ka zaļā pārkārtošanās būtu jāpaaugrina. Piemēram, 64 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem domā šādi, salīdzinot ar 54 % cilvēku vecumā no 55 gadiem.
- Respondenti, kas pabeiguši izglītību vecumā no 20 gadiem (64 %), biežāk domā šādi nekā tie, kas pabeiguši 15 gadus vecu vai jaunāku izglītību.
- Studenti (72 %) un vadītāji (67 %) visdrīzāk domā šādi, jo īpaši salīdzinājumā ar bezdarbniekiem (50 %).
- Respondenti, kuri sevi uzskata par vidusšķiru (74 %), visdrīzāk domā šādi, jo īpaši salīdzinājumā ar tiem, kuri sevi uzskata par daļu no darba klases (52 %).

Analīze arī liecina, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (77 %) vai viena no nopietnākajām (70 %) problēmām, ar ko saskaras pasaule, uzskata, ka zaļā pārkārtošanās būtu jāpaaugrina, nekā tie, kuri uzskata, ka tā nav nopietna problēma (47 %).

Turklāt respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma (67 %), uzskata, ka zaļā pārkārtošanās būtu jāpaaugrina, nekā tie, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir mazāk nopietnas. Visbeidzot, respondenti, kuri ir veikuši personiskus pasākumus cīņā pret klimata pārmaiņām, uzskata, ka zaļā pārkārtošanās būtu jāpaaugrina nekā tie, kuri nav veikuši nekādus pasākumus (67 % pret 43 %).

QC11 Ņemot vērā enerģijas cenu kāpumu un gāzes piegādes ierobežojumus Krievijas rīcības dēļ, kā ES un tās dalībvalstīm būtu jāreaģē uz zaļās enerģijas politiku? (% — ES)

	Mums būtu jāpaaugrina atjaunojamo energoresursu izmantošana, jāpalielina energoefektivitāte un jāpaaugrina pāreja uz zaļo ekonomiku.	Mums būtu jāsaņem tāds pats temps pārejai uz zaļo ekonomiku	Enerģētikas krīzes laikā mums būtu jāatgriežas pie tā, lai vairāk izmantotu fosilo kurināmo, un palēnināt pāreju uz zaļo ekonomiku.
ES-27	58	25	12
Dzimums			
Vecīt	58	26	12
Sieviete	59	24	11
Vecums			
15–24	64	24	8
25–39	62	24	10
40–54	60	25	11
55+	54	25	14
Izglītība (sākums)			
—15	51	23	15
16–19	55	27	13
20+	64	23	10
Joprojām mācās	72	19	6
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	61	24	11
Vadītāji	67	23	8
Citas baltas apkakles	61	25	11
Strādnieki	55	27	13
Mājas personas	52	26	12
Bezdarbnieku	50	29	14
Atvaļināts	54	24	15
Studenti	72	19	6
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	57	21	15
Laiku pa laikam	54	27	13
Gandrīz nekad/nekad	61	24	11
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	52	26	13
Zemākā vidusšķira	54	27	14
Vidusšķira	61	25	11
Augstākā vidusšķira	74	16	9
Augstākā klase	62	24	10
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	77	16	5
Viena no problēmām	70	21	6
Nav problēma	47	29	17
Klimata pārmaiņu uztvere			
Nav nopietna problēma	22	28	41
Diezgan nopietna problēma	34	39	19
Ļoti nopietna problēma	67	22	7
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām			
Jā	67	21	8
Nē	43	32	18

2. ES un dalībvalstu rīcība, lai mazinātu ekonomisko spiedienu

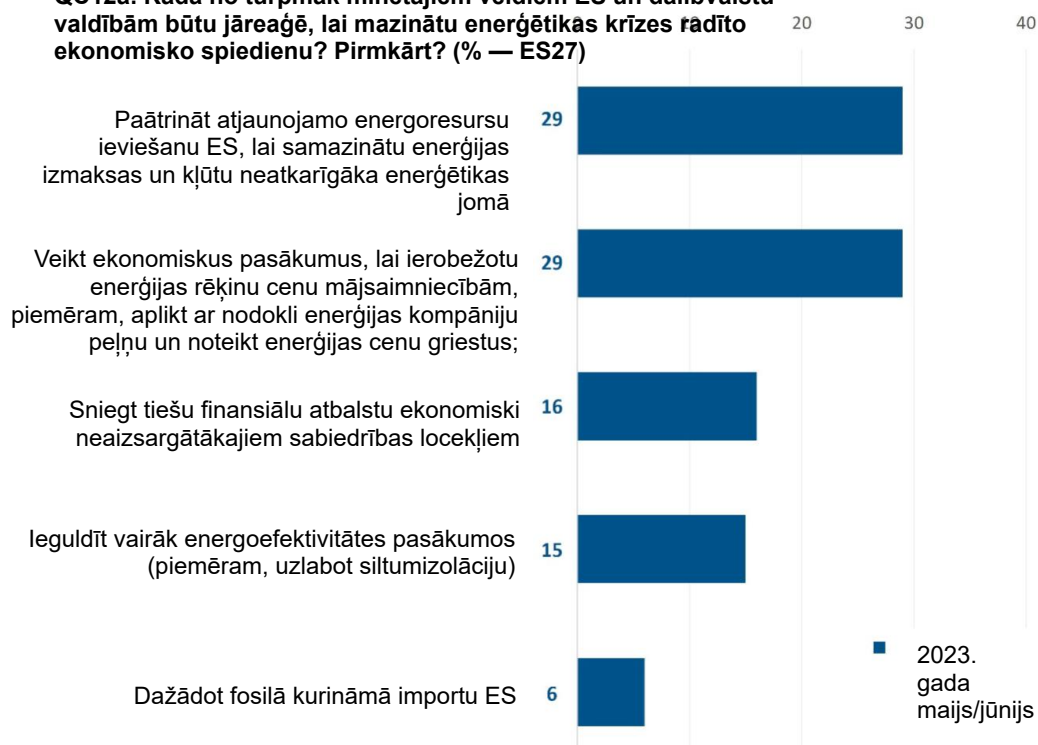
Atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšana ES un ekonomisku pasākumu veikšana, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenas mājsaimniecībām, ir Eiropas iedzīvotāju vēlamākie pasākumi, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu.

Respondentiem tika dots saraksts ar piecām iespējām, un viņi jautāja, kā viņi domā, ka ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu⁴⁵. Zemāk redzami rezultāti atspoguļo pirmo atbildi.

Gandrīz trīs no desmit (29 %) uzskata, ka ES un dalībvalstīm būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu ieviešana ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgākas enerģētikas jomā, un tāds pats īpatsvars norāda, ka šīm struktūrām būtu jāveic ekonomiski pasākumi, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mājsaimniecībām, piemēram, uzlikt nodokļus enerģētikas uzņēmumu peļņai un noteikt enerģijas cenu griestus.

Vairāk nekā katrs desmitais atbalsta tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem (16 %) vai lielākus ieguldījumus energoefektivitātes pasākumos (piemēram, uzlabojot siltumizolāciju) (15 %). Nedaudz vairāk nekā katra divdesmitā daļa (6 %) uzskata, ka ES un dalībvalstīm būtu jādažādo fosilā kurināmā importa piegādes ES.

QC12a. Kādā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt? (% — ES27)

⁴⁵ QC12a. Kādā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt?

Klimata pārmaiņas

Ekonomisko pasākumu veikšana, lai ierobežotu mājsaimniecību enerģijas rēķinu cenu, piemēram, enerģijas uzņēmumu peļņas aplikšana ar nodokli un enerģijas cenu griestu noteikšana, ir visvairāk pieminētā rīcība 13 valstīs, un tā ierindojas trīs pirmajās trijās dalībvalstīs. To visbiežāk min Austrijā (39 %), Čehijā (37 %) un Nīderlandē (35 %), un vismazāk to min Ungārijā (20 %), Kiprā (21 %) un Zviedrijā (22 %).

Francijā, veicot ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mājsaimniecībām, ir vienlīdz svarīgi paātrināt atjaunojamās enerģijas ieviešanu, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka (27 % katrai).

12 dalībvalstīs respondenti visbiežāk apgalvo, ka atjaunojamo energoresursu ieviešana ES būtu jāpaātrina, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā, un tas jo īpaši attiecas uz Zviedriju (51 %), Portugāli (42 %) un Somiju (37 %). Turpretī Bulgārijā (15 %), Rumānijā un Latvijā (19 % katrā) to, visticamāk, minēs vismazāk. Šī darbība ierindojas trīs pirmajās 25 valstīs.

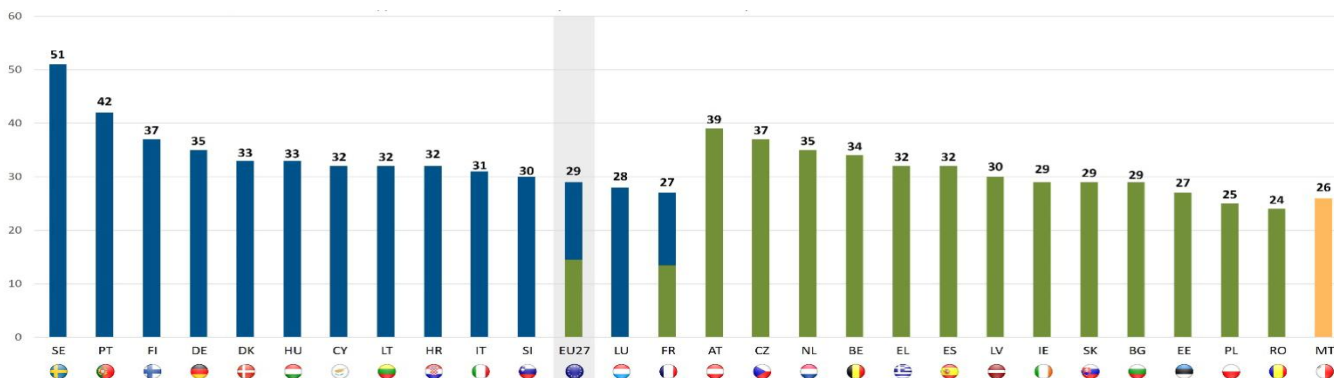
Tieša finansiālā atbalsta sniegšana ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem ir visvairāk pieminētā darbība Maltā (26 %), un tā ierindojas trīs pirmajās 23 valstīs kopumā. To plaši min arī respondenti Bulgārijā (25 %), Īrijā, Kiprā un Grieķijā (24 % katrā), bet maz ticams, ka to pieminēs Portugāles, Itālijas un Čehijas respondenti (visi 12 %).

Lielāki ieguldījumi energoefektivitātes pasākumos ir vienīgā cita darbība, kas ierindojas trīs pirmajā vietā jebkurā valstī. Lielākās investīcijas visbiežāk min Rumānijā (22 %), Ungārijā un Francijā (gan 21 %), gan Maltā (20 %), un vismazāk — Somijā (8 %).

Ir četras valstis, kurās vismaz viena no desmit valstīm min fosilā kurināmā importa piedāvājuma dažādošanu ES:

QC12a. Kādā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt? (% — visvairāk minētā atbilde pa valstīm)

- Paātrināt atjaunojamo energoresursu ieviešanu ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā
- Veikt ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mājsaimniecībām, piemēram, aplikāt ar nodokli enerģijas kompāniju peļņu un noteikt enerģijas cenu griestus;
- Sniegt tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem

Polija (12 %), Rumānija (11 %), Igaunija un Čehija (abās 10 %).

Eiropas Komisijas īstenojamā aptauja Nr. 538
Klimata pārmaiņas

Eiropas Komisijas īstenojamā aptauja Nr. 538
Klimata pārmaiņas

Eiropas Komisijas speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC12a. Kādā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt? (%)

	ES-27	BŪT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Paātrināt atjaunojamo energoresursu ieviešanu ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā	29	28	15	20	33	35	22	26	26	25	27	32	31	32	19	32	28	33	25	31	30	23	42	19	30	23	37	51
Veikt ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu māsaimniecību enerģijas rēķinu cenu, piemēram, nodokļu enerģijas uzņēmumu peļņu, un noteikt enerģijas cenu griestus;	29	34	29	37	24	28	27	29	32	32	27	26	30	21	30	27	26	20	23	35	39	25	26	24	24	29	34	22
Sniegt tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem	16	17	25	12	18	15	16	24	24	18	15	18	12	24	23	20	23	20	26	14	13	22	12	21	23	18	16	13
Ieguldīt vairāk energoefektivitātes pasākumos (piemēram, uzlabot siltumizolāciju)	15	14	19	16	14	10	17	13	12	14	21	18	16	12	14	14	13	21	20	14	9	14	9	22	15	19	8	9
Dažādot fosilā kurināmā importu ES	6	5	5	10	6	6	10	7	4	5	4	5	8	5	7	2	7	5	6	3	6	12	3	11	5	7	2	2
Citādi (spontāni)	1	0	0	0	1	2	1	0	0	1	1	0	1	0	2	0	0	0	0	1	2	0	0	1	1	1	0	1
Nezinu	4	2	7	5	4	4	7	1	2	5	5	1	2	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	2	2	3	3	2

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze ilustrē šādas būtiskas atšķirības:

- Cilvēki vecumā no 15 līdz 24 gadiem (24 %) retāk nekā vecāki respondenti un jo īpaši 40–54 gadus veci respondenti (31 %) uzskata, ka ES un valstu valdībām būtu jāveic ekonomiski pasākumi, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mąjsaimniecībām.
- Respondenti, kas pabeiguši izglītību vecumā no 20 gadiem, visdrīzāk domā, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu ieviešana (35 %), taču ir vismazāk ticams, ka valdībām būtu jāveic ekonomiski pasākumi, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mąjsaimniecībām (26 %).
- Vadītāji (38 %) visdrīzāk domā, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu ieviešana, jo īpaši salīdzinājumā ar mąjkalpotājiem (25 %).
- Jo mazāk grūtību respondentiem ir jāmaksā rēķini, jo lielāka iespēja, ka viņi minēs atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšanu, un jo mazāka iespēja, ka viņi minēs tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem. Piemēram, 31 %, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības maksāt rēķinus, uzskata, ka atjaunojamo energoresursu ieviešana būtu jāpaātrina, salīdzinot ar 24 %, kuriem ir grūtības lielākajā daļā laika.
- Jo lielāks ir respondents, jo lielāka ir iespēja, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo enerģijas avotu ieviešana, bet, jo mazāka iespēja, ka valdībām būtu jāveic ekonomiski pasākumi, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mąjsaimniecībām.

Analīze arī parāda, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (37 %) vai viena no visnopietnākajām (35 %) problēmām, ar ko saskaras pasaule, biežāk min atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšanu nekā tie, kuri neuzskata, ka tā ir problēma (24 %). Turklāt, jo nopietnāka problēma, ko respondenti uzskata par klimata pārmaiņām, jo lielāka ir iespēja domāt, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu ieviešana ES.

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC12a Kurš no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt? (% — ES)

	Paātrināt atjaunojamo energoresursu ieviešanu ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā	Dažādot fosilā kurināmā importu ES	Ieguldīt vairāk energoefektivitātes pasākumos (piemēram, uzlabot siltumizolāciju)	Veikt ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu māsaimniecību enerģijas rēķinu cenu, piemēram, nodokļu enerģijas uzņēmumu peļņu, un noteikt enerģijas cenu griestus;	Sniegt tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem	Citādi (spontāni)	Nezinu
ES-27	29	6	15	29	16	1	4
Dzimums							
Vecīt	29	7	15	29	16	1	3
Sieviete	29	6	15	28	17	1	4
Vecums							
15–24	31	6	17	24	19	0	3
25–39	33	6	14	28	16	1	2
40–54	30	7	14	31	16	0	2
55+	26	6	15	29	17	1	6
Izglītība (sākums)							
—15	23	8	13	31	15	1	9
16–19	26	6	15	31	17	1	4
20+	35	6	16	26	15	0	2
Joprojām mācās	35	5	16	24	17	0	3
Sociāli profesionālā kategorija							
Pašnodarbinātie	31	8	14	30	14	1	2
Vadītāji	38	6	14	27	14	0	1
Citas baltas apkakles	31	7	16	27	16	1	2
Strādnieki	26	6	14	32	18	1	3
Mājas personas	25	6	16	29	16	1	7
Bezdarbnieku	27	5	16	27	19	1	5
Atvaļināts	26	5	15	29	17	1	7
Studenti	35	5	16	24	17	0	3
Grūtības apmaksāt rēķinus							
Lielāko daļu laika	24	5	14	30	22	0	5
Laiku pa laikam	26	7	15	30	17	1	4
Gandrīz nekad/nekad	31	6	15	28	16	1	3
Apsvērt piederību pie							
Darba klase	24	6	14	30	19	1	6
Zemākā vidusšķira	26	7	15	29	18	1	4
Vidusšķira	30	6	16	29	15	1	3
Augstākā vidusšķira	42	5	14	24	14	0	1
Augstākā klase	41	5	17	20	15	1	1
Klimata pārmaiņas							
Lielākā problēma	37	4	15	26	16	0	2
Viena no problēmām	35	5	14	29	15	0	2
Nav problēma	24	8	15	29	18	1	5
Klimata pārmaiņu uztvere							
Nav nopietna problēma	13	13	12	33	19	4	6
Diezgan nopietna problēma	20	9	16	29	19	1	6
Ļoti nopietna problēma	33	5	15	28	16	0	3
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām							
Jā	33	5	15	29	15	1	2
Nē	23	8	15	28	19	1	6

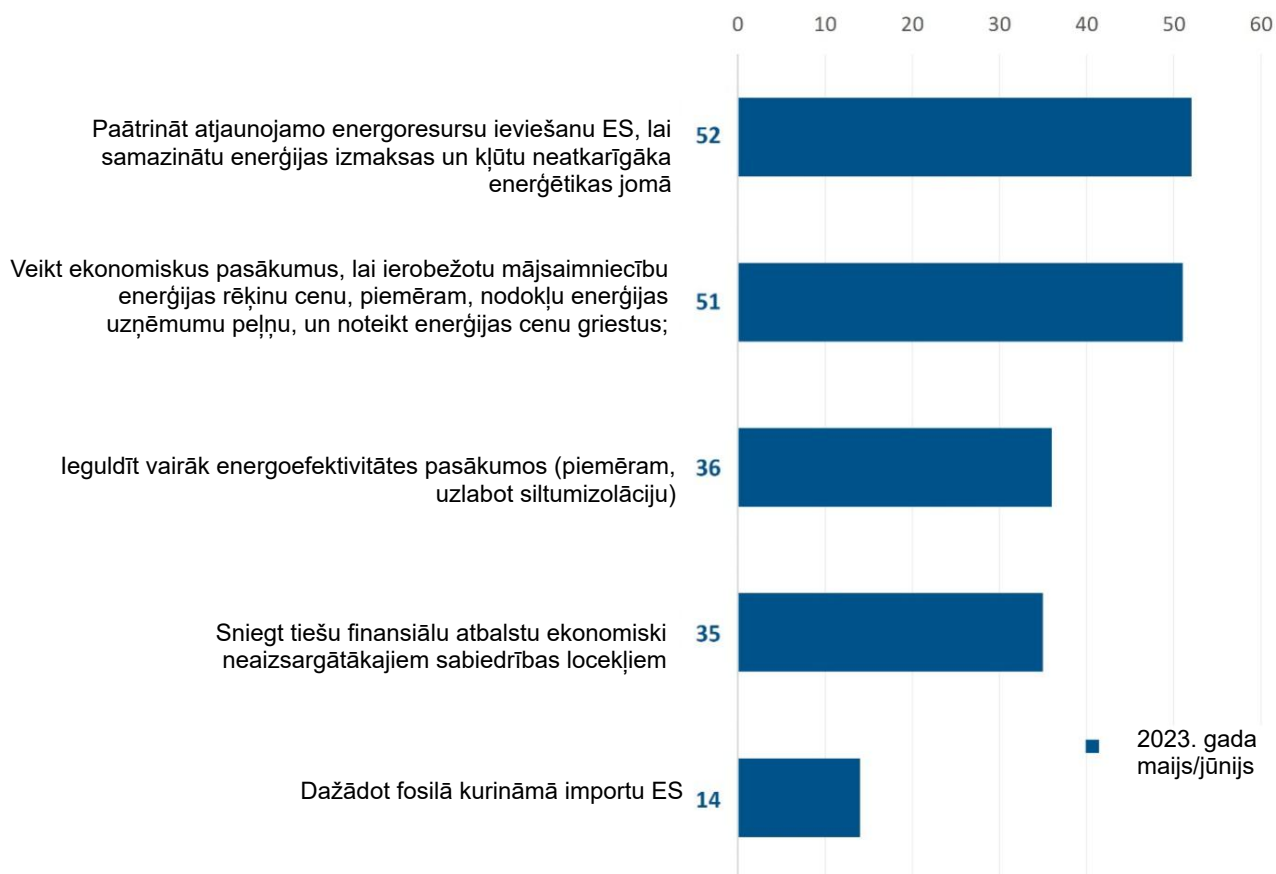
Klimata pārmaiņas

Papildjautājumā respondentiem tika dota iespēja sniegt papildu atbildes. Turpmāk izklāstītajos rezultātos ir sīki izklāstīta vispārējā atbilde uz šo jautājumu (pirmās un turpmākās atbildes).

Nedaudz vairāk nekā puse respondentu uzskata, ka ES un dalībvalstīm būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu ieviešana ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā (52 %), vai jāveic ekonomiski pasākumi, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mājāsaimniecībām, piemēram, nodokļu enerģijas uzņēmumu peļņa, un noteikt enerģijas cenu griestus (51 %).

Vairāk nekā viena trešdaļa atbalsta lielākus ieguldījumus energoefektivitātes pasākumos (36 %) vai tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem (35 %). Vairāk nekā katrs desmitais (14 %) uzskata, ka ES un dalībvalstīm būtu jādažādo fosilā kurināmā importa piegādes ES.

QC12T. Kādā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt? Un tad? (% — ES27)

Klimata pārmaiņas

Ņemot vērā valstu rezultātus attiecībā uz visām darbībām, kas, pēc respondentu domām, būtu jāveic, liecina, ka atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšana ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā, un ekonomisku pasākumu veikšana, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mājāsaimniecībām, ir vienīgās iespējas, kas ierindojas pirmajā vietā jebkurā valstī.

13 valstīs atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšana ir visvairāk pieminētā darbība, un tā ir ierindota trīs galvenajās darbībās 25 valstīs kopumā. To visbiežāk min Zviedrijā (74 %), Dānijā un Portugālē (abās 62 %) un vismazāk min Bulgārijā (33 %), Igaunijā (36 %) un Latvijā (38 %).

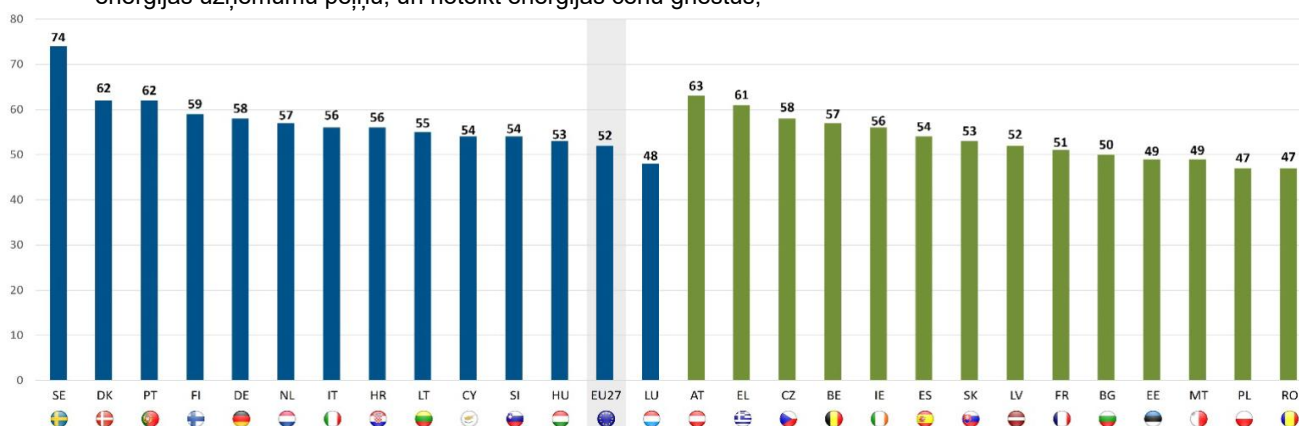
Ekonomiski pasākumi, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mājāsaimniecībām, ir visvairāk pieminētais pasākums 14 dalībvalstīs, un kopumā tas ierindojas trīs pirmajās divās valstīs. To visbiežāk min respondenti Austrijā (63 %), Grieķijā (61 %) un Čehijā (58 %), un vismazāk to min respondenti Ungārijā (39 %), Zviedrijā (42 %) un Slovēnijā un Kiprā (abās 43 %).

Visbeidzot, respondenti Polijā, Rumānijā (23 %) un Čehijā (19 %) visvairāk min fosilā kurināmā importa piedāvājuma dažādošanu ES, un vismazāk to min respondenti Lietuvā (6 %), Grieķijā (8 %) un Francijā un Somijā (abās 9 %). Šī darbība neparādās nevienas dalībvalsts trīs augstākajās pozīcijās.

QC12T Kurā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt? Un tad?

(% — visvairāk minētā atbilde pa valstīm)

- Paātrināt atjaunojamo energoresursu ieviešanu ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā
- Veikt ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu mājāsaimniecību enerģijas rēķinu cenu, piemēram, nodokļu enerģijas uzņēmumu peļņu, un noteikt enerģijas cenu griestus;

Ungārija (52 %) ir vienīgā valsts, kurā vismaz puse uzskata, ka ES un valstu valdībām būtu vairāk jāiegulda energoefektivitātes pasākumos, kam seko 44 % respondentu Francijā un 42 % Maltā. Otrā skolas galā 22 % Austrijā un 27 % Portugālē un Grieķijā min šo iespēju. Vairāk ieguldījumu energoefektivitātē ierindojas otrajā vai trešajā vietā 13 valstīs.

Tieša finansiāla atbalsta sniegšana ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem ir otrā vai trešā visvairāk pieminētā darbība 20 dalībvalstīs. Grieķija (53 %) ir vienīgā valsts, kurā vismaz puse min šo darbību, kam seko 49 % respondentu Bulgārijā un 48 % Latvijā. Vismazāk šo darbību min Itālijā (28 %), Zviedrijā (30 %) un Francijā un Čehijā (31 % katrā).

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC12T Kurā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt? Un tad? (%)

	ES-27	BŪT	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Paātrināt atjaunojamo energoresursu ieviešanu ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā	52	51	33	44	62	58	36	48	49	45	50	56	56	54	38	55	48	53	48	57	55	44	62	40	54	43	59	74
Veikt ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu mājāsaimniecību enerģijas rēķinu cenu, piemēram, nodokļu enerģijas uzņēmumu peļņu, un noteikt enerģijas cenu griestus;	51	57	50	58	45	48	49	56	61	54	51	52	55	43	52	45	46	39	49	53	63	47	45	47	43	53	56	42
Ieguldīt vairāk energoefektivitātes pasākumos (piemēram, uzlabot siltumizolāciju)	36	36	40	35	37	32	38	34	27	33	44	40	36	31	31	39	36	52	42	40	22	33	27	41	39	41	31	38
Sniegt tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem	35	37	49	31	32	33	37	45	53	39	31	40	28	47	48	42	46	43	46	35	36	42	33	41	44	38	32	30
Dažādot fosilā kurināmā importu ES	14	13	12	19	13	14	18	13	8	14	9	10	17	10	15	6	17	10	13	9	16	23	15	23	12	15	9	10
Citādi (spontāni)	1	0	0	0	2	3	3	0	0	1	1	1	1	0	2	1	1	0	0	1	4	0	1	1	1	2	0	1
Nezinu	4	2	7	5	4	4	7	2	1	5	5	1	3	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	3	2	3	3	2

Visu atbilžu sociāldemogrāfiskā analīze parāda:

- Cilvēki vecumā virs 55 gadiem mazāk nekā jaunāki respondenti domā, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo enerģijas avotu ieviešana ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāki enerģētikas jomā, un tas jo īpaši attiecas uz 25–39 gadus veciem iedzīvotājiem (47 % pret 58 %).
- Jo ilgāk respondents turpina izglītību, jo lielāka iespēja, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu ieviešana ES vai ka energoefektivitātes pasākumos būtu jāiegulda vairāk līdzekļu. Piemēram, 58 % jauniešu vecumā no 20 gadiem uzskata, ka atjaunojamo energoresursu izmantošana būtu jāpaātrina, salīdzinot ar 42 % jauniešu vecumā no 15 gadiem.
- Vadītāji (62 %) ir visdrīzāk grupa, kas uzskata, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo enerģijas avotu ieviešana ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā, jo īpaši salīdzinājumā ar mājkalpotājiem (43 %).
- Jo mazāk grūtību respondentiem ir jāmaksā rēķini, jo lielāka iespēja, ka viņi minēs atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšanu vai lielākus ieguldījumus energoefektivitātē, un jo mazāka iespēja, ka viņi minēs tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem. Piemēram, 38 % respondentu, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības samaksāt rēķinus, min lielākus ieguldījumus energoefektivitātē, salīdzinot ar 31 %, kuri lielākoties saskaras ar grūtībām.
- Jo vairāk respondentu uzskata, ka viņi ir uz sociālajiem virzieniem, jo lielāka ir iespēja, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu ieviešana ES vai jāiegulda vairāk energoefektivitātes pasākumos, bet, jo mazāka iespēja, ka valdībām būtu jāveic ekonomiski pasākumi, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu māsaimniecībām vai sniegtu tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem.

Analīze arī parāda, ka respondenti, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās (62 %) vai viena no visnopietnākajām (59 %) problēmām, ar ko saskaras pasaule, biežāk min atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšanu ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka par enerģiju, nekā tie, kuri neuzskata, ka tā ir problēma (45 %). Turklāt, jo nopietnāka problēma, ko respondenti uzskata par klimata pārmaiņām, jo lielāka ir iespēja, ka ES un valstu valdībām būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu ieviešana ES vai vairāk jāiegulda energoefektivitātes pasākumos.

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

QC12T Kurā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt? Un tad? (% — ES)

	Paātrināt atjaunojamo energoresursu ieviešanu ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā	Dažādot fosilā kurināmā importu ES	leguldt vairāk energoefektivitātes pasākumus (piemēram, uzlabot siltumizolāciju)	Veikt ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mājāsaimniecībā, piemēram, aplikt ar nodokli enerģijas kompāniju peļņu un noteikt enerģijas cenu griestus;	Sniegt tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neatsargātākajiem sabiedrības locekļiem
ES-27	52	14	36	51	35
Dzimums					
Vecīt	52	15	37	50	35
Sieviete	52	14	35	52	36
Vecums					
15–24	56	14	37	49	37
25–39	58	15	36	50	34
40–54	53	16	36	52	35
55+	47	13	35	51	36
Izglītība (sākums)					
—15	42	14	32	53	36
16–19	49	15	35	53	37
20+	58	14	40	49	32
Joprojām mācās	60	13	35	51	35
Sociāli profesionālā kategorija					
Pašnodarbinātie	57	16	36	52	31
Vadītāji	62	15	38	49	30
Citas baltas apkakles	53	17	40	50	34
Strādnieki	50	15	34	52	38

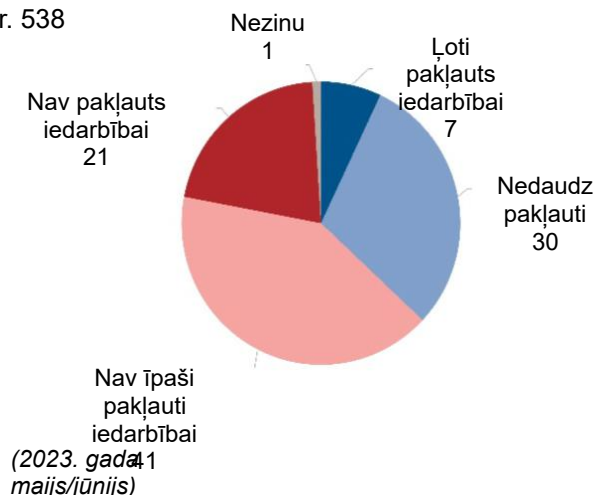
Mājas personas	43	17	35	53	34
Bezdarbnieku	47	13	36	49	40
Atvaļināts	46	12	35	51	37
Studenti	60	13	35	51	35
Grūtības apmaksāt rēķinus					
Lielāko daļu laika	46	13	31	52	42
Laiku pa laikam	48	17	33	53	37
Gandrīz nekad/nekad	54	14	38	50	34
Apsvērt piederību pie					
Darba klase	44	13	33	52	40
Zemākā vidusšķira	49	16	35	51	38
Vidusšķira	55	15	37	51	34
Augstākā vidusšķira	64	13	41	47	31
Augstākā klase	63	14	48	40	29
Klimata pārmaiņas					
Lielākā problēma	62	11	39	49	32
Viena no problēmām	59	12	38	52	34
Nav problēma	45	17	34	51	37
Klimata pārmaiņu uztvere					
Nav nopietna problēma	28	26	30	51	37
Diezgan nopietna problēma	40	19	34	51	38
Ļoti nopietna problēma	57	12	37	51	35
Ir veikusi pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām					
Jā	57	13	37	52	34
Nē	44	17	34	50	38

VI. EIROPIEŠI UN VIŅU DABISKĀ VIDE

QC14. Cik lielā mērā jūs personīgi esat pakļauts ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un draudiem (piemēram, ugunsgrēkiem, plūdiem, piesārņojumam, ekstremāliem laika apstākļiem utt.)? (% — ES27)

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538
Klimata pārmaiņas

1. Eiropas iedzīvotāju pakļaušana vides un klimata riskiem un apdraudējumiem

Gandrīz četri no desmit eiropiešiem jūtas personīgi pakļauti vides un klimata riskiem un apdraudējumiem

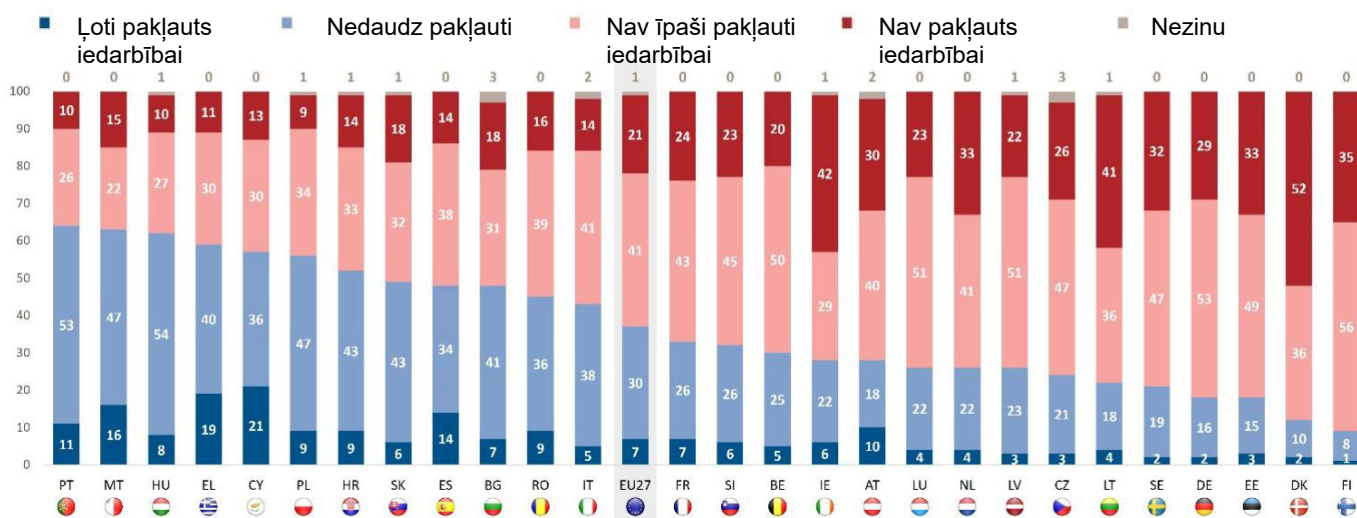
Respondentiem tika uzdoti šādi jautājumi: “kā viņi ir personīgi pakļauti ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un apdraudējumiem (piemēram, ugunsgrēkiem, plūdiem, piesārņojumam, ekstremāliem laika apstākļiem utt.)?”⁴⁶ Gandrīz četri no desmit (37 %) apgalvo, ka tie ir pakļauti iedarbībai, un 7 % apgalvo, ka tie ir “ļoti pakļauti”. No otras puses, lielākā daļa (62 %) apgalvo, ka viņi nav pakļauti šiem riskiem un draudiem, un nedaudz vairāk nekā piektā daļa (21 %) apgalvo, ka viņi “nav pakļauti vispār”.

Valstu analīze atklāj ievērojamas atšķirības starp dalībvalstīm. Septiņās valstīs lielākā daļa respondentu apgalvo, ka ir pakļauti ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un apdraudējumiem: Portugāle (64 %), Malta (63 %), Ungārija (62 %), Grieķija (59 %), Kipra (57 %), Polija (56 %) un Horvātija (52 %). Turpretī 9 % Somijā, 12 % Dānijā un 18 % Vācijā un Igaunijā jūtas personīgi pakļauti riskam.

To respondentu īpatsvars, kuri jūtas “ļoti apdraudēti”, ir Kiprā (21 %), Grieķijā (19 %) un Maltā (16 %). Turpretī vismaz četri no desmit Dānijā (52 %), Īrijā (42 %) un

Lietuvā (41 %) apgalvo, ka nejūtas pakļauti šiem riskiem un apdraudējumiem.

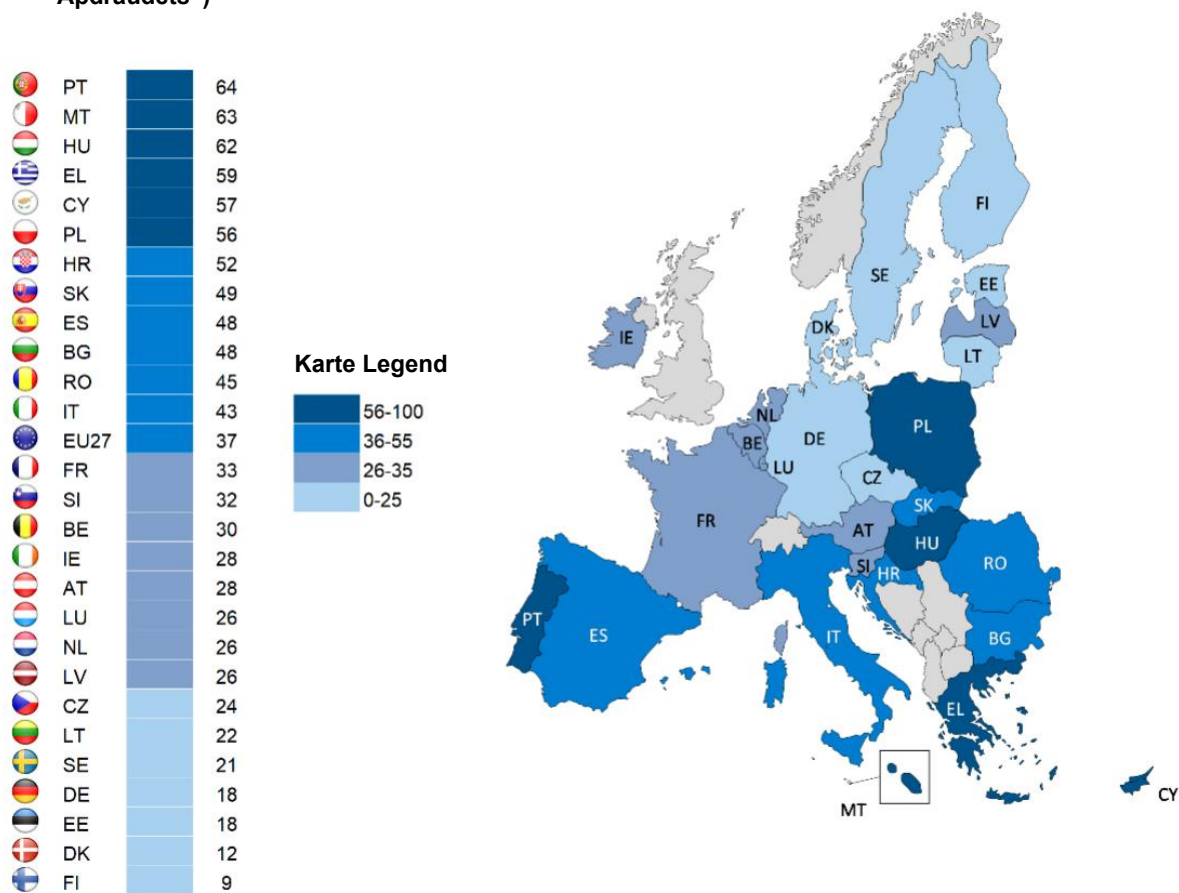
QC14. Cik lielā mērā jūs personīgi esat pakļauts ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un draudiem (piemēram, ugunsgrēkiem, plūdiem, piesārņojumam, ekstremāliem laika apstākļiem utt.)? (%)

Klimata pārmaiņas

Kartē redzams, ka respondenti ES dienvidu un austrumu apgabalos biežāk jūtas pakļauti šiem riskiem un apdraudējumiem nekā tie, kas dzīvo ziemeļu un dažos centrālajos apgabalos.

QC14. Cik lielā mērā jūs personīgi esat pakļauts ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un draudiem (piemēram, ugunsgrēkiem, plūdiem, piesārņojumam, ekstremāliem laika apstākļiem utt.)? (% — kopā "Apdraudēts")

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze parāda:

- Respondenti vecumā virs 55 gadiem (33 %) retāk nekā jaunāki respondenti apgalvo, ka jūtas pakļauti ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un apdraudējumiem.
- Citi "baltās apkakles" darbinieki (43 %), mājokļi (42 %) un pašnodarbinātie visdrīzāk apgalvo, ka viņi jūtas pakļauti riskam, jo īpaši salīdzinājumā ar pensionāriem (31 %).
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības maksāt rēķinus (34 %), ir mazāk pakļauti riskam nekā tie, kuri saskaras ar lielākām grūtībām.
- Respondenti, kuri uzskata sevi par vidusšķiru vai zemākiem uz sociālajām kāpnēm, biežāk jūtas pakļauti riskam nekā tie, kas sevi ierindo augstāk. Piemēram, 39 %, kas uzskata sevi par darba klases daļu, jūtas pakļauti riskam, salīdzinot ar 30 %, kuri uzskata, ka viņi pieder pie augstākās vidusšķiras.

Analīze arī liecina, ka, jo nopietnāka ir problēma, ko respondenti uzskata par klimata pārmaiņām, jo lielāka ir iespēja, ka viņi jutīsies pakļauti riskam: 38 % respondentu, kuri uzskata, ka tā ir ļoti nopietna problēma, to uzskata par nopietnu problēmu, salīdzinot ar respondentiem, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas nav nopietna problēma (23 %).

QC14 Kā jūs personīgi esat pakļauts ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un draudiem (piemēram, ugunsgrēkiem, plūdiem, piesārņojumam, ekstremāliem laika apstākļiem utt.)? (% — ES)

	Kopā "ekspozēts"	Kopā "nav pakļauts iedarbībai"	Nezinu
ES-27	37	62	1
Dzimums			
Vecīt	36	63	1
Sieviete	38	61	1
Vecums			
15–24	39	60	1
25–39	38	61	1
40–54	38	61	1
55+	33	66	1
Izglītība (sākums)			
—15	37	62	1
16–19	37	62	1
20+	36	63	1
Joprojām mācās	35	64	1
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	40	58	2
Vadītāji	35	65	0
Citas baltas apkakles	43	56	1
Strādnieki	37	62	1
Mājas personas	42	56	2
Bezdarbnieku	37	62	1
Atvaļināts	31	68	1
Studenti	35	64	1
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	44	56	0
Laiku pa laikam	42	57	1
Gandrīz nekad/nekad	34	65	1
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	39	60	1
Zemākā vidusšķira	37	62	1
Vidusšķira	37	62	1
Augstākā vidusšķira	30	70	0
Augstākā klase	32	67	1
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	23	77	0
Viena no problēmām	32	67	1
Nav problēma	38	61	1

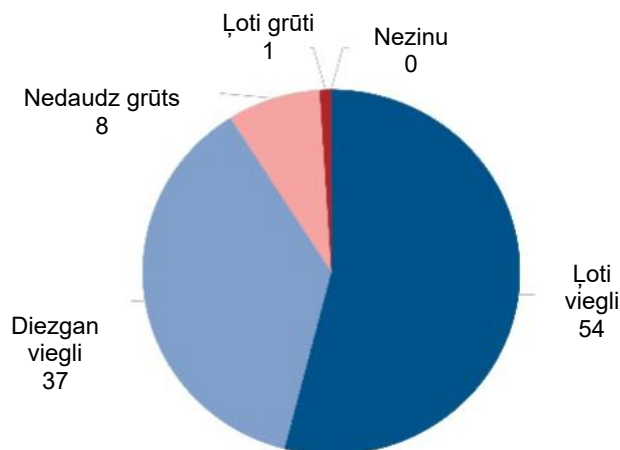
2. Eiropiešu piekļuve dabai un zaļajām zonām

Vairāk nekā astoņi no desmit eiropiešiem apgalvo, ka viņiem ir viegli piekļūt dabai un zaļajām zonām

Respondentiem tika jautāts, cik viegli vai grūti viņiem ir piekļūt dabai un zaļajām zonām.⁴⁷ Lielākā daļa (91 %) apgalvo, ka to ir viegli izdarīt, 54 % apgalvo, ka tas ir "ļoti viegli". Gandrīz katrs desmitais (9 %) apgalvo, ka viņiem ir grūti piekļūt dabai un zaļajām zonām.

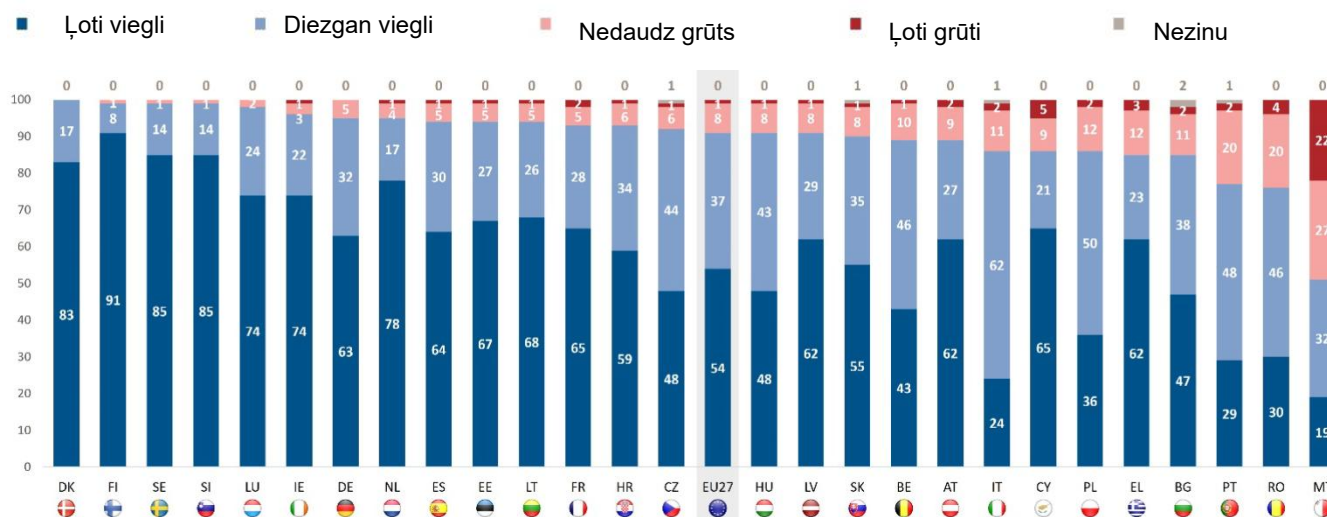
Visās valstīs, izņemot vienu, vairāk nekā trīs ceturtdaļas respondentu apgalvo, ka viņiem ir viegli piekļūt dabai un zaļajām zonām, un 17 dalībvalstīs to saka vismaz deviņas no desmit. Visi respondenti Dānijā apgalvo, ka šī piekļuve ir vienkārša (100 %), tāpat kā 99 % Slovēnijā, Somijā un Zviedrijā. Skalas otrā galā 51 % respondentu Maltā, 76 % Rumānijā un 77 % Portugālē apgalvo to pašu.

QC13. Cik viegli vai grūti ir piekļūt dabai un zaļajām zonām? (% — ES27)

(2023. gada maijs/jūnijs)

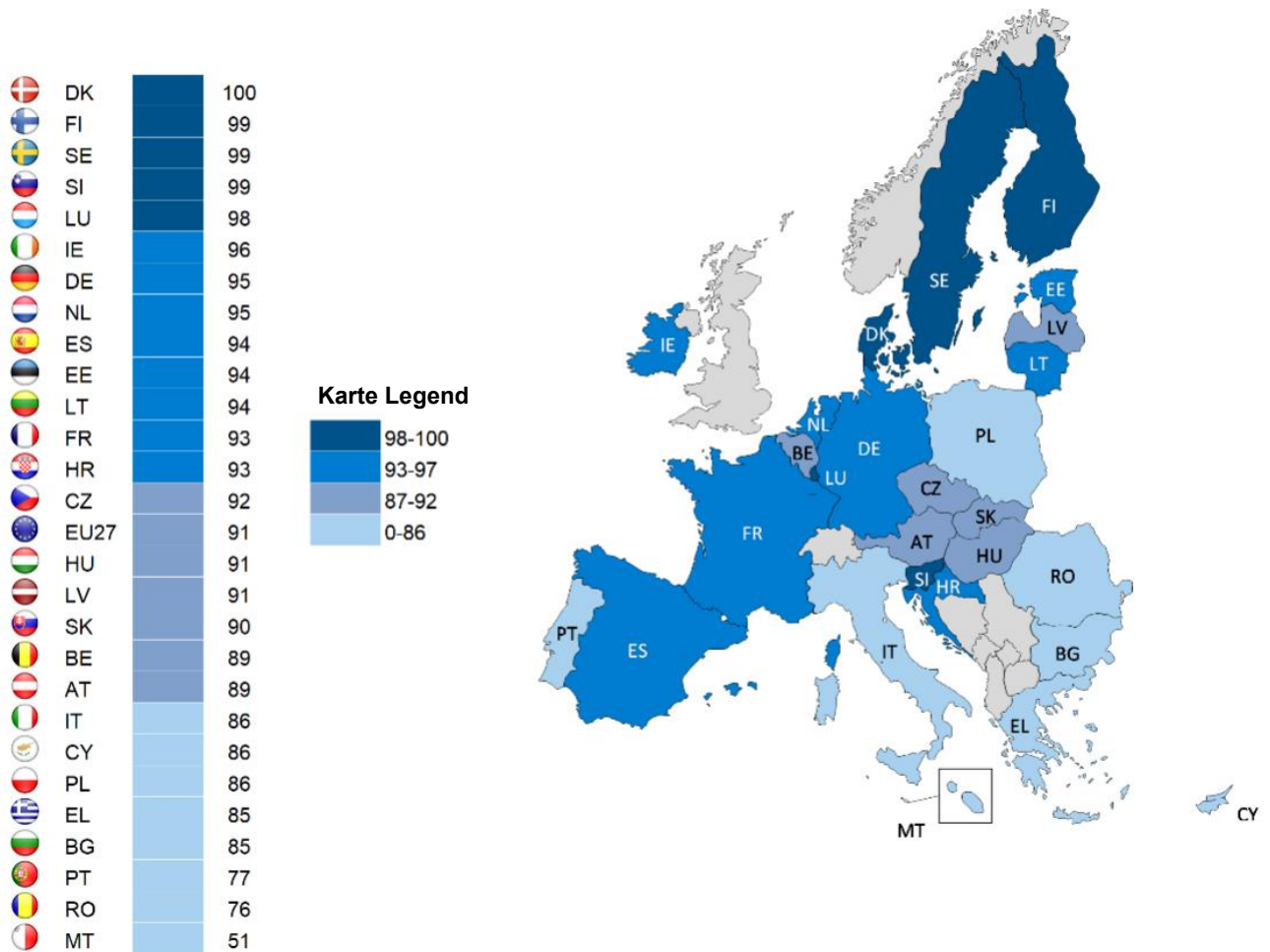
QC13. Cik viegli vai grūti ir piekļūt dabai un zaļajām zonām? (%)

47 QC13. Cik viegli vai grūti ir piekļūt dabai un zaļajām zonām?

Kartē attēloti respondenti, kuri uzskata, ka visvieglāk piekļūt dabai un zaļajām zonām, visticamāk, ir ES ziemeļu un rietumu apgabalos.

QC13. Cik viegli vai grūti ir piekļūt dabai un zaļajām zonām? (% — kopā "Viegli")

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Sociāldemogrāfiskā analīze liecina, ka vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem katrā grupā apgalvo, ka viņiem ir viegli piekļūt dabai un zaļajām zonām. Tā rezultātā ir maz ievērojamu atšķirību:

- Vadītāji un studenti (gan 93 %) uzskata, ka piekļuve ir vienkārša, jo īpaši salīdzinājumā ar mājsaimniekiem (84 %).
- Respondenti, kuriem nekad vai gandrīz nekad nav grūtības apmaksāt rēķinus, biežāk apgalvo, ka piekļuve ir vienkārša nekā tiem, kuri saskaras ar lielākām grūtībām (94 % pret 85 %).

QC13 Cik viegli vai grūti ir piekļūt dabai un zaļajām zonām? (% — ES)

	Kopā "Viegli"	Kopā "grūtības"	Nezinu
ES-27	91	9	0
Dzimums			
Vecīt	92	8	0
Sieviete	90	10	0
Vecums			
15–24	92	8	0
25–39	91	9	0
40–54	92	8	0
55+	90	10	0
Izglītība (sākums)			
—15	88	12	0
16–19	89	11	0
20+	93	7	0
Joprojām mācās	93	7	0
Sociāli profesionālā kategorija			
Pašnodarbinātie	91	8	1
Vadītāji	93	7	0
Citas baltas apkakles	91	9	0
Strādnieki	90	10	0
Mājas personas	84	16	0
Bezdarbnieku	88	11	1
Atvaļināts	91	9	0
Studenti	93	7	0
Grūtības apmaksāt rēķinus			
Lielāko daļu laika	85	15	0
Laiku pa laikam	85	14	1
Gandrīz nekad/nekad	94	6	0
Apsvērt piederību pie			
Darba klase	91	9	0
Zemākā vidusšķira	89	10	1
Vidusšķira	91	9	0
Augstākā vidusšķira	95	5	0
Augstākā klase	93	7	0
Klimata pārmaiņas			
Lielākā problēma	92	8	0
Viena no problēmām	93	7	0
Nav problēma	88	11	1

SECINĀJUMS

Klimata pārmaiņas

Lai gan klimata pārmaiņas joprojām tiek uzskatītas par ļoti nopietnu globālu jautājumu, šī Eiroparometra rezultāti liecina, ka pēdējos divos gados Eiropas iedzīvotāju viedokļi par klimata pārmaiņām ir nedaudz mainījušies. Klimata pārmaiņas vairs nav visnopietnākā problēma pasaulē. Tagad tā atrodas trešajā vietā aiz nabadzības, bada un dzeramā ūdens trūkuma un bruņotiem konfliktiem. Lai gan nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums vēsturiski ir ierindots kā visnopietnākā problēma, ar ko saskaras pasaule, bruņota konflikta pieminēšanas ievērojamo pieaugumu var saistīt ar Krievijas iebrukumu Ukrainā, kas sākās 2022. gada februārī laikposmā starp iepriekšējo apsekojumu 2021. gadā un pašreizējo apsekojumu.

Tomēr eiropieši joprojām uzskata, ka klimata pārmaiņas pašas par sevi ir nopietna problēma. Gandrīz astoņi no desmit respondentiem uzskata, ka klimata pārmaiņas ir nopietna problēma, un šis rezultāts kopš 2019. gada ir saglabājies samērā stabils. Tas attiecas uz vairākumu visās ES dalībvalstīs.

Attiecībā uz cīņu pret klimata pārmaiņām vairāk nekā puse domā, ka Eiropas Savienība, valstu valdības un uzņēmumi un rūpniecība ir atbildīgi par klimata pārmaiņu novēršanu. Respondenti mazāk pieminēs valstu valdības, uzņēmumus un rūpniecību nekā 2021. gadā, bet biežāk tos pieminēs nekā 2019. gadā.

Individuālā līmenī nedaudz vairāk nekā trešdaļa domā, ka viņi ir personīgi atbildīgi par klimata pārmaiņu novēršanu. Neraugoties uz to, gandrīz divas trešdaļas apgalvo, ka pēdējo sešu mēnešu laikā ir veikušas pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām — šis līmenis kopš 2019. gada ir saglabājies samērā stabils. Tomēr šis rezultāts slēpj ievērojamas atšķirības starp valstīm — no vairāk nekā astoņiem no desmit respondentiem Luksemburgā līdz gandrīz trim no desmit respondentiem Rumānijā.

Lai gan lielākā daļa eiropiešu veic personiskus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, daži kopīgi pasākumi ir kļuvuši mazāk izplatīti. Septiņi no desmit eiropiešiem cenšas samazināt atkritumu daudzumu un tos regulāri atdalīt reciklēšanai, kas ir par 5 procentpunktiem mazāk nekā 2021. un 2019. gadā, savukārt nedaudz vairāk nekā puse cenšas samazināt vienreizlietojamo preču patēriņu (53 %, -6 procentpunkti salīdzinājumā ar 2021. gadu un -9 procentpunkti salīdzinājumā ar 2019. gadu). Faktiski pašreizējie šo divu darbību rezultāti ir viszemākie kopš 2013. gada. Gandrīz četri no desmit uzskata, ka, pārņemt jaunu sadzīves tehniku, zemāks enerģijas patēriņš ir svarīgs faktors viņu izvēlē, bet tas ir otrais samazinājums pēc kārtas kopš 2019. gada.

Eiropas iedzīvotāju attieksme pret klimata pārmaiņām un pāreju uz tīru enerģiju kopš 2021. gada ir saglabājusies samērā stabila. Vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem piekrīt, ka klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību. Trīs ceturtdaļas piekrīt, ka rīcība klimata pārmaiņu jomā radīs inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus, savukārt nedaudz vairāk nekā seši no desmit ir vienprātīgi, ka pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var nākt par labu ES iedzīvotājiem.

Attiecībā uz enerģētiku gandrīz astoņi no desmit ir vienprātīgi, ka pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks publiskais finansiālais atbalsts, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina, savukārt septiņi no desmit ir vienprātīgi, ka fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES varētu palielināt energoapgādes drošību un ekonomiski nākt par labu ES. Ekonomikas jomā gandrīz trīs ceturtdaļas piekrīt, ka klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas.

Runājot par valdības pasākumiem cīņā pret klimata pārmaiņām, vairāk nekā divas trešdaļas eiropiešu uzskata, ka viņu valsts valdība nedara pietiekami daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, lai gan tas ir samazinājums par astoņiem procentpunktiem kopš 2021. gada. Izņemot Somiju, vairākums katrā valstī uzskata, ka tās valsts valdība nedara pietiekami daudz.

Pastāv stingrs atbalsts atjaunojamās enerģijas mērķiem un uzlabotai energoefektivitātei. Gandrīz deviņi no desmit uzskata, ka ir svarīgi, lai ES noteiktu vērienīgus mērķus līdz 2030. gadam palielināt izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, un šis rezultāts kopš 2021. gada ir saglabājies stabils. Vairāk nekā septiņi no desmit katrā dalībvalstī uzskata, ka ir svarīgi noteikt vērienīgus mērķus šajā jomā. Gandrīz deviņi no desmit uzskata, ka ir svarīgi, lai valsts valdība noteiktu vērienīgus mērķus līdz 2030. gadam palielināt izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu. Tomēr, lai gan tas ir tikai par vienu punktu samazinājies kopš 2021. gada, pašreizējais rezultāts ir zemākais jebkad sasniegtais atbalsta līmenis.

Papildus lielam vairākumam, kas atbalsta vērienīgus atjaunojamās enerģijas mērķus, vairāk nekā astoņi no desmit respondentiem uzskata, ka ir svarīgi, lai Eiropas Savienība rīkotos, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti. Vairāk nekā astoņi no desmit arī uzskata, ka ir svarīgi, lai to valsts valdība rīkotos, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti. Lai gan tas ir ievērojams vairākums, tas ir zemākais atbalsta līmenis nekā jebkad agrāk — par diviem punktiem zemāks nekā iepriekšējais zemākais līmenis 2021. gada martā-aprīlī un par sešiem punktiem zemāks nekā 2013.–2015. gada augstākais līmenis.

Klimatneitrālai Eiropai ir spēcīgs atbalsts visās dalībvalstīs. Gandrīz deviņi no desmit respondentiem piekrīt, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas būtu jāsamazina līdz minimumam, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, lai līdz 2050. gadam panāktu ES ekonomikas klimatneitralitāti, proti, samazinājumu par diviem punktiem kopš 2021. gada un četrus punktu samazinājumu kopš 2019. gada, un vismaz septiņas no desmit katrā dalībvalstī arī piekrīt.

Respondenti tika aicināti apsvērt enerģijas cenu kāpumus un gāzes piegādes ierobežojumus Krievijas rīcības dēļ un pateikt, kā viņi domā, ka ES un dalībvalstīm būtu jāreaģē uz zaļās enerģijas politiku. Gandrīz seši no desmit uzskata, ka atjaunojamo energoresursu izmantošana būtu jāpaaugstina, jāpalielina energoefektivitāte un jāpaaugstina pāreja uz zaļo ekonomiku. Viena ceturtdaļa uzskata, ka pārkārtošanās temps būtu jāsamazina, savukārt nedaudz

Klimata pārmaiņas

vairāk nekā katrs desmitais uzskata, ka enerģētikas krīzes laikā un pāreja uz zaļo ekonomiku būtu jāizmanto vairāk fosilā kurināmā.

Eiropas iedzīvotāju vēlami pasākumi, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu, ir paātrināt atjaunojamo energoresursu ieviešanu ES un veikt ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu mājtsaimniecībām, piemēram, aplikt ar nodokli enerģijas uzņēmumu peļņu un noteikt enerģijas cenu griestus.

Nemot vērā plašākus vides jautājumus, nedaudz vairāk nekā deviņi no desmit eiropiešiem apgalvo, ka viņiem ir viegli piekļūt dabai un zaļajām zonām, un, izņemot Maltu, katrā valstī tam piekrīt vairāk nekā trīs ceturtdaļas. Gandrīz četri no desmit eiropiešiem jūtas personīgi pakļauti vides un klimata riskiem un apdraudējumiem, taču tas slēpj ievērojamas atšķirības starp valstīm. Gandrīz divas trešdaļas jūtas šādi Portugālē, salīdzinot ar gandrīz vienu no desmit Somijā.

Sociāldemogrāfisko rezultātu pārskats atklāj dažus modeļus. Respondenti vecumā no 15 līdz 24 gadiem, tie, kas pabeiguši izglītību vecumā no 20 gadiem, tie, kuri reti vai nekad nav grūtības maksāt rēķinus, un tie, kuri uzskata, ka tie ietilpst augstākā kategorijā sociālajās kāpnēs, pastāvīgi ir vieni no tiem, kas visdrīzāk domā, ka klimata pārmaiņas ir nopietna problēma. Šīs grupas arī drīzāk atbalstīs darbības un politiku, kas risina šo jautājumu, un, visticamāk, domās, ka ir jādara vairāk. Ietekmīgi ir arī priekšstati par klimata pārmaiņām. Tie, kas uzskata, ka klimata pārmaiņas ir visnopietnākās vai viena no visnopietnākajām problēmām, ar ko saskaras pasaule, un tie, kuri uzskata, ka klimata pārmaiņas ir ļoti nopietna problēma pati par sevi, visticamāk, atbalstīs darbības un politikas virzienus, kas vērsti uz klimata pārmaiņām un to ietekmi.

Tehniskās specifikācijas

Laikposmā no 2023. gada 10. maija līdz 5. jūnijam Kantar Public Kantar Belgium vārdā veica Eiropas Komisijas aptaujas 99.3. kārtu pēc Eiropas Komisijas Komunikācijas ģenerāldirektorāta Plašsaziņas līdzekļu uzraudzības un Eiropas Komisijas nodaļas pieprasījuma.

Vilnis attiecas uz Eiropas Savienības dalībvalstu attiecīgo tautību iedzīvotājiem, kas dzīvo katrā no 27 dalībvalstīm un ir 15 gadus veci un vecāki.

Pamata izlases struktūra, ko piemēro visās valstīs, ir stratificēta vairākposmu, nejauša (varbūtība) viena. Katrā valstī izlases ietvaru vispirms stratificē pa NUTS reģioniem un katrā reģionā pēc urbanitātes mērījuma (DEGURBA). Katrā slānī atlasīto izlases punktu skaits atspoguļo stratu kopu 15+. Otrajā posmā izlases punkti tika atlasīti ar varbūtību, kas proporcionāla to 0+ populācijas lielumam no katra slāņa. Tādējādi paraugi atspoguļo visu apsekoto valstu teritoriju saskaņā ar EUROSTAT NUTS II (vai līdzvērtīgu) un atbilstoši attiecīgo tautību iedzīvotāju sadalījumam metropoles, pilsētu un lauku apvidos⁴⁸.

Katrā no izvēlētajiem paraugu ņemšanas punktiem izlases veidā tika izveidota sākuma koordināta un izmantots reversās ģeokodēšanas rīks, lai noteiktu koordinātai tuvāko adresi. Šī adrese bija sākuma adrese nejaušā pastaigā. Papildu adreses (katra devītā adrese) tika izvēlētas, izmantojot standarta "nejaušā maršruta" procedūras, sākot no sākotnējās adreses. Katrā mājsaimniecībā respondents tika izlozēts pēc nejaušības principa. Pieeja atlasei pēc nejaušības principa bija atkarīga no mājsaimniecības lieluma. Piemēram, mājsaimniecībām ar diviem 15 dalībniekiem skripts tika izmantots, lai atlasītu vai nu informatoru (persona, kas atbild uz pārbaudītāja anketu), vai citu mājsaimniecības atbilstīgo locekli. Mājsaimniecībām, kurās ir trīs 15 dalībnieki, skripts tika izmantots, lai atlasītu vai nu informatoru (1/3 no laika), vai divus citus mājsaimniecības atbilstīgos locekļus (2/3 no laika). Pēc tam, kad tika atlasīti divi pārējie locekļi, intervētājam tika uzdots vai nu lūgt jaunāko, vai vecāko. Skripts nejauši piešķirtu atlasīti jaunākajam vai vecākajam ar vienādu varbūtību. Šis process turpinās četriem 15+ mājsaimniecības locekļiem — pēc nejaušības principa lūdzot jaunākos, 2. jaunākos un vecākos. Mājsaimniecībām, kurās ir pieci vairāk nekā 15 dalībnieki, mēs atgriezīamies pie pēdējās dzimšanas dienas noteikuma.

Ja nav notikusi saziņa ar kādu mājsaimniecībā esošu personu vai ja izvēlētais respondents nebija pieejams (aizņemts), intervētājs atkārtoti apmeklēja to pašu mājsaimniecību vēl trīs reizes (kopā četri saziņas mēģinājumi). Intervētāji nekad nenorāda, ka aptauja iepriekš tiek veikta Eiropas Komisijas vārdā; pēc aptaujas pabeigšanas tās var sniegt šo informāciju pēc pieprasījuma.

Darbā pieņemšanas posms nedaudz atšķīrās Nīderlandē, Somijā un Zviedrijā. Divās pēdējās minētajās valstīs no adreses vai iedzīvotāju reģistra tika atlasīta adrese izlase katrā atlasē punktā (Somijā atlase netiek veikta visos izlases punktos, bet dažās valstīs paredzams, ka atbilstu īpatsvars uzlabosies). Adrese atlase tika veikta pēc nejaušības principa. Pēc tam sazinājās ar mājsaimniecībām pa tālruni un pieņēma darbā, lai piedalītos aptaujā. Nīderlandē tiek izmantota divu kadru RDD izlase (mobilie un fiksētie numuri), jo nav visaptveroša iedzīvotāju reģistra, kurā būtu pieejami tālruņa numuri. Skaitļu atlase abos kadrus tiek veikta pēc nejaušības principa, katram skaitlim iegūstot vienādu atlasē varbūtību. Atšķirībā no Zviedrijas un Somijas paraugs nav sagrupēts.

48 Pilsētu lauku klasifikācija, pamatojoties uz DEGURBA (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

	VALSTIS	INSTITŪTI	INTERVIJAS	LAUKA DARBU DATUMI	IEDZĪVOTĀJU SKAITS 15+	PROPORCIONĀLĀ DAĻA ES
BŪT	Beļģija	MCM Beļģija	1038	10/05/2023 29/05/2023	9619330	2,53 %
BG	Bulgārija	Kantar TNS BBSS	1017	11/05/2023 30/05/2023	5917534	1,56 %
CZ	Čehija	STUBLĀJS/MARĶĒJUMS	1011	11/05/2023 02/06/2023	8982036	2,36 %
DK	Dānija	Mantija Dānija (Kantar Public)	1001	11/05/2023 30/05/2023	4891261	1,29 %
DE	Vācija	Mantle Vācija (Kantar Public)	1507	11/05/2023 31/05/2023	71677231	18,87 %
EE	Igaunija	Norstat Eesti	1005	11/05/2023 31/05/2023	1111597	0,29 %
IE	Īrija	B un A Pētniecība	1006	11/05/2023 30/05/2023	4005909	1,05 %
EL	Grieķija	Kantar Grieķija	1007	11/05/2023 29/05/2023	9167896	2,41 %
ES	Spānija	Mantija Spānija (Kantar Public)	1015	11/05/2023 28/05/2023	40639381	10,70 %
FR	Francija	MCM Francija	1003	11/05/2023 25/05/2023	55700114	14,66 %
HR	Horvātija	Hendal	1014	11/05/2023 30/05/2023	3461468	0,91 %
IT	Itālija	Testpoint Italia	1024	10/05/2023 23/05/2023	51599668	13,58 %
CY	Kipras pārstāvniecība	Cymar tirgus izpēte	504	11/05/2023 25/05/2023	752304	0,20 %
LV	Latvija	Kantar TNS Latvia	1022	10/05/2023 23/05/2023	1590245	0,42 %
LT	Lietuva	Norstat LT	1009	11/05/2023 28/05/2023	2373312	0,62 %
LU	Luksemburga	TNS Ilres	507	11/05/2023 24/05/2023	533335	0,14 %
HU	Ungārija	Kantars Hofmans	1029	11/05/2023 26/05/2023	8313539	2,19 %
MT	Malta	Misco International	504	11/05/2023 29/05/2023	446788	0,12 %
NL	Nīderlande	Kantar Nīderlande	1020	10/05/2023 29/05/2023	14763684	3,89 %
AT	Austrija	Das Österreichische Gallup Ins.	1002	11/05/2023 29/05/2023	7647176	2,01 %
PL	Polija	Pētniecības kolektīvs	1026	11/05/2023 28/05/2023	31982941	8,42 %
PT	Portugāle	Intercampus SA	1000	15/05/2023 31/05/2023	8915624	2,35 %
RO	Rumānija	CSOP SRL	1065	11/05/2023 29/05/2023	16174719	4,26 %
SI	Slovēnija	Mediana DOO	1001	11/05/2023 05/06/2023	1791246	0,47 %
SK	Slovākija	MNFORCE	1003	11/05/2023 26/05/2023	4591487	1,21 %
FI	Somija	Taloustutkimus Oy	1001	11/05/2023 02/06/2023	4672932	1,23 %
SE	Zviedrija	Mantija Zviedrija (Kantar Public)	1017	11/05/2023 30/05/2023	8541497	2,25 %
		KOPĀ ES27	26358	10/05/2023 05/06/2023	379864254	100 %

* Jāatzīmē, ka šajā tabulā norādītais kopējais procentuālais daudzums noapaļošanas dēļ var pārsniegt 100 %.

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Intervijas režīms pa valstīm

Intervijas tika veiktas, izmantojot klātienes intervijas vai nu fiziski cilvēku mājās, vai attālinātā video mijiedarbībā attiecīgajā valsts valodā. Intervijas ar attālinātu video mijiedarbību ("tiešsaistes klātienē" jeb CAVI, datorizēta video intervija) tika veiktas tikai Čehijā, Dānijā, Maltā un Somijā.

VALSTIS	INTERVIJAS AR CAPI	INTERVIJAS AR CAWI	KOPĀ BEZ INTERVIJAS
BŪ T Beļģija		1,03	1,03
BG Bulgārija	1,03		1,03
CZ Čehija		1,04	1,04
DK Dānija		1,05	1,05
DE Vācija	1,51		1,51
EE Igaunija		1,02	1,02
IE Īrija		1,03	1,03
EL Grieķija	532	480	1,01
ES Spānija	1,02		1,02
FR Francija	1,02		1,02
HR Horvātija	1,03		1,03
IT Itālija	1,03		1,03
CY Kipras pārstāvniecība	504		504
LV Latvija		1,01	1,01
LT Lietuva		1,02	1,02
LU Luksemburga		513	513
HU Ungārija	1,05		1,05
MT Malta	329	191	520
NL Nīderlande	725	279	1
AT Austrija	1,03		1,03
PL Polija	1,04		1,04
PT Portugāle		1,04	1,04
RO Rumānija	1,05		1,05
SI Slovēnija	508	518	1,03
SK Slovākija	710	293	1
FI Somija		1,02	1,02
SE Zviedrija		1045	1,05
KOPĀ ES27	14,09	12,58	26,67

CAPI: Datorizēta personiskā intervija
CAWI: Datorizēta tīmekļa intervija

VALSTIS	INTERVIJAS AR CAPI	CAVI INTERVIJAS	KOPĀ BEZ INTERVIJAS
BŪ T Beļģija	1038		1038
BG Bulgārija	1017		1017
CZ Čehija	794	217	1011
DK Dānija	810	191	1001
DE Vācija	1507		1507
EE Igaunija	1005		1005
IE Īrija	1006		1006
EL Grieķija	1007		1007
ES Spānija	1015		1015
FR Francija	1003		1003
HR Horvātija	1014		1014
IT Itālija	1024		1024
CY Kipras pārstāvniecība	504		504
LV Latvija	1022		1022
LT Lietuva	1009		1009
LU Luksemburga	507		507
HU Ungārija	1029		1029
MT Malta	348	156	504
NL Nīderlande	1020		1020
AT Austrija	1002		1002
PL Polija	1026		1026
PT Portugāle	1000		1000
RO Rumānija	1065		1065
SI Slovēnija	1001		1001
SK Slovākija	1003		1003
FI Somija	992	9	1001
SE Zviedrija	1017		1017
KOPĀ ES27	25785	573	26358

CAPI: Datorizēta personiskā intervija
CAVI: Datorizēta video intervija

Atsaucei ir pievienota 2021. gadā izmantotā metodika. Covid-19 pandēmijas dēļ vairākās valstīs intervijas tika veiktas, izmantojot datorizētas tīmekļa intervijas (CAWI). Salīdzinājumā ar 2023. gadu metodika pilnībā atšķiras no Beļģijas, Čehijas, Dānijas, Igaunijas, Īrijas, Latvijas, Lietuvas, Luksemburgas, Portugāles, Somijas, Zviedrijas. Valstis, kurās metodika daļēji atšķiras salīdzinājumā ar 2023. gadu, ir Grieķija, Malta, Nīderlande, Slovēnija un Slovākija.

Eiropas Komisijas speciālaptaujas Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Atbildes reakcijas rādītāji

Katrai valstij veic respondenta izlases un Visuma (t. i., valsts iedzīvotāju kopskaita) salīdzinājumu. Atsvarus izmanto, lai atbildētāju izlasi saskaņotu ar visumu pēc dzimuma pēc vecuma, reģiona un urbanizācijas pakāpes. Attiecībā uz Eiropas apļēsēm (t. i., ES vidējo rādītāju) tiek koriģēti katras valsts svāri, svērot tos uz augšu vai uz leju, lai atspoguļotu to 15+ iedzīvotāju skaitu kā proporciju no ES 15+ iedzīvotāju skaita.

Atbilžu īpatsvaru aprēķina, kopējo pilno interviju skaitu dalot ar visu apmeklēto adrešu skaitu, izņemot tās, kas nav atbilstīgas, bet ieskaitot tās, kurās attiecināmība nav zināma. Attiecībā uz EUROBAROMETER apsekojuma 99.2. kārtu atbilžu īpatsvars ES-27 valstīs, ko aprēķināja Kantar Public, ir šāds:

	VALSTIS	ATBILDES REAKCIJAS RĀDĪTĀJI
B T	Beļģija	55,5 %
BG	Bulgārija	43,4 %
CZ	Čehija	52,5 %
DK	Dānija	39,3 %
DE	Vācija	23,7 %
EE	Igaunija	51,6 %
IE	Īrija	46,8 %
EL	Grieķija	30,1 %
ES	Spānija	36,9 %
FR	Francija	37,2 %
HR	Horvātija	42,6 %
IT	Itālija	25,7 %
CY	Kipras pārstāvniecība	52,4 %
LV	Latvija	42,6 %
LT	Lietuva	44,7 %
LU	Luksemburga	32,2 %
HU	Ungārija	62,1 %
MT	Malta	79,8 %
NL	Nīderlande	66,1 %
AT	Austrija	41,6 %
PL	Polija	53,4 %
PT	Portugāle	46,1 %
RO	Rumānija	56,3 %
SI	Slovēnija	43,9 %
SK	Slovākija	54,7 %
FI	Somija	27,9 %
SE	Zviedrija	64,7 %

Eiroparometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Kļūdas robežas

Lasītājiem tiek atgādināts, ka aptaujas rezultāti ir aplēses, kuru precizitāte, ja viss ir vienāds, balstās uz izlases lielumu un novēroto procentuālo daļu. Ņemot vērā

aptuveni 1000 intervijas, reālā procentuālā attiecība svārstās šādās ticamības robežās:

Statistikās rezerves atlases procesa dēļ

(ar 95 % konfidences līmeni)

dažādi izlases lielumi ir rindās

dažādi novērotie rezultāti ir slejās

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N = 7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N = 7500
N=8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N=8000
N=9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N=9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Anketa

Q1a Kura no turpmāk minētajām problēmām, jūsuprāt, ir visnopietnākā problēma, ar ko saskaras pasaule kopumā?

(RĀDĪT EKRĀNU — LASĪT — PAGRIEZT — TIKAI VIENA ATBILDE)

Q1b Kādas citas problēmas jūs uzskatāt par nopietnām problēmām?

(RĀDĪT EKRĀNU — LASĪT — PAGRIEZT — MAKS. 3 ATBILDES)

	Q1a	Q1b
	Visnopietnākā problēma	Citas nopietnas problēmas
Klimata pārmaiņas	1	1,
Starptautiskais terorisms	2	2,
Nabadzība, bads un dzeramā ūdens trūkums	3	3,
Infekcijas slimību izplatīšanās	4	4,
Ekonomiskā situācija	5	5,
Veselības problēmas piesārņojuma dēļ (N)	6	6,
Kodolieroču izplatīšana	7	7,
Bruņoti konflikti	8	8,
Pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums	9	9
Dabas pasliktināšanās (N)	10	10
Demokrātijas un tiesiskuma pasliktināšanās (N)	11	11
Citādi (spontāni)	12	12
Nav (spontāni)	13	13
Dnav zināms	14	14
EB95.1 QB1a un b		

Eiropas Komisijas speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Q2 Un cik nopietna problēma, jūsuprāt, izmanto skalu no 1 līdz 10, ar "1" nozīmē "10", kas nozīmē, ka tā ir ļoti nopietna

(RĀDĪT EKRĀNU — TIKAI VIENA ATBILDE)

1 Nevisa nopietna problēma				10 Ļoti nopietna problēma				Dnav zināms		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 QU EB95.1 QB2										

Q3 Jūsuprāt, kurš ES ir atbildīgs par klimata pārmaiņu novēršanu?

(RĀDĪT EKRĀNU — LASĪT — PAGRIEZT — IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES)

Valstu valdības	1,
Eiropas Savienība	2,
Reģionālās un vietējās pašvaldības	3,
Uzņēmējdarbība un rūpniecība	4,
Jūs personīgi	5,
Vides aizsardzības grupas	6,
Citādi (spontāni)	7,
Visi no tiem (spontānveida)	8,
Nav (spontāni)	9,
Dnav zināms	10
EB95.1 QB3	

Eiropbarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Q4 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat katram no turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

(RĀDĪT EKRĀNU AR SKALU — NOLASĪT — PAGRIEZT — VIENA ATBILDE UZ KATRU RINDU)

	Pilnīgi piekrītu	Sliecas piekrist	Sliecas nepiekrist	Pilnīgi nepiekrītu	Dnav zināms
1 Klimata pārmaiņu un vides jautājumu risināšanai vajadzētu būt prioritātei, lai uzlabotu sabiedrības veselību(N)	1	2	3	4	5
2 Klimata pārmaiņu radītā kaitējuma izmaksas ir daudz augstākas nekā zaļās pārkārtošanās īstenošanai nepieciešamo investīciju izmaksas (N)	1	2	3	4	5
3 Fosilā kurināmā importa samazināšana no valstīm ārpus ES var palielināt energoapgādes drošību un sniegt ES ekonomisku labumu	1	2	3	4	5
4 Rīcība klimata pārmaiņu jomā veicinās inovāciju, kas padarīs ES uzņēmumus konkurētspējīgākus	1	2	3	4	5
5 Pārejai uz tīru enerģiju būtu jāpiešķir lielāks finansiālais atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem, pat ja tas nozīmē, ka subsīdijas fosilajam kurināmajam būtu jāsamazina.	1	2	3	4	5
6 Pielāgošanās klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei var dot labumu ES iedzīvotājiem (M)	1	2	3	4	5

3 QU EB95.1 QB4 (6. punkts ir mainīts)

Q5 Vai esat personīgi veicis kādus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām pēdējo sešu mēnešu laikā?

(TIKAI VIENA ATBILDE)

Jā	1
Nē	2
Dnav zināms	3

1 QU EB95.1 QB5

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

6. jautājums. Kuras no turpmāk minētajām darbībām, ja tādas ir, attiecas uz jums?

(RĀDĪT EKRĀNU — LASĪT — PAGRIEZT — IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES)

Jūs esat iegādājies jaunu automašīnu, un tā zemais degvielas patēriņš bija svarīgs faktors jūsu izvēlē	1,
Jūs esat nopircis elektrisko automašīnu	2,
Jūs regulāri izmantojat videi draudzīgas alternatīvas savam privātajam automobilim, piemēram, staigāšanu, riteņbraukšanu, sabiedrisko transportu vai automobiļu koplietošanu.	3,
Jūsu mājoklis ir labāk izolēts, lai samazinātu enerģijas patēriņu	4,
Jūs esat iegādājies zemas enerģijas mājas	5,
Pērkot jaunu sadzīves tehniku, piemēram, veļas mazgājamo mašīnu, ledusskapi vai televizoru, jūsu izvēlei svarīgs faktors ir mazāks enerģijas patēriņš.	6,
Jūs esat pārcēlies uz enerģijas piegādātāju, kas piedāvā lielāku enerģijas daļu no atjaunojamiem enerģijas avotiem nekā jūsu iepriekšējā	7,
Jūsu mājās ir uzstādīts aprīkojums, lai kontrolētu un samazinātu enerģijas patēriņu (piemēram, viedais skaitītājs)	8,
Jūs esat uzstādījis saules paneļus jūsu mājās	9,
Jūs apsverat pārtikas pirkumu oglekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgojat iepirkšanos	10,
Plānojot brīvdienas un citus garākus attālumus, jūs apsverat transporta radīto oglekļa pēdu un dažreiz attiecīgi pielāgojiet savus plānus.	11,
Jūs pārkat un ēdat mazāk gaļas	12,
Jūs pārkat un ēdat vairāk bioloģiskās pārtikas	13,
Jūs mēģināt samazināt atkritumus un regulāri atdalīt tos pārstrādei	14,
Jūs mēģināt, kad vien iespējams, samazināt vienreizlietojamo priekšmetu patēriņu, piemēram, lielveikala plastmasas maisiņus, lieko iepakojumu.	15,
Citādi (spontāni)	16,
Nav (spontāni)	17
Dnav zināms	18

Eurobarometra speciālaptauja Nr. 538

Klimata pārmaiņas

Q7 Vai jūs domājat, ka (NATIONALITY) valdība dara pietiekami daudz, nepietiekami vai pārāk daudz, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām?

(TIKAI VIENA ATBILDE)

Pietiks	1
Nepietiek	2
Pārāk daudz	3
Nezinu	4

1 QU EB95.1 QB7

READĀRĀ: Tagad paskatīsimies uz nākotni.

Jautājums. Cik svarīgi, jūsu prāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes rīkojas un līdz 2030. gadam palielina izmantotās atjaunojamās enerģijas apjomu, piemēram, vēja vai saules enerģiju? (M)

(LASĪT — VIENA ATBILDE UZ KATRU RINDU)

	Ļoti svarīgi	Diezgan svarīgi	Ne pārāk svarīgi	Nemaz nav svarīgi	Dnav zināms
1 (NATIONALITY) valdība	1	2	3	4	5
2 Eiropas Savienība	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB8 MODIFICĒTS

Jautājums. Cik svarīgi, jūsu prāt, ir tas, ka turpmāk minētās iestādes veic pasākumus, lai līdz 2030. gadam uzlabotu energoefektivitāti (piemēram, mudinot cilvēkus izolēt savas mājas, uzstādīt saules enerģijas paneļus vai iegādāties elektromobiļus)? (M)

(LASĪT — VIENA ATBILDE UZ KATRU RINDU)

	Ļoti svarīgi	Diezgan svarīgi	Ne pārāk svarīgi	Nemaz nav svarīgi	Dnav zināms
1 (NATIONALITY) valdība	1	2	3	4	5
2 Eiropas Savienība	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB9

Klimata pārmaiņas

Q10 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādam apgalvojumam: Mums līdz minimumam jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas, vienlaikus kompensējot atlikušās emisijas, piemēram, palielinot mežu platības, lai līdz 2050. gadam ES ekonomika kļūtu klimatneitrāla.

(LASĪT TIKAI VIENU ATBILDI)

Pilnīgi piekrītu	1
Sliecas piekrist	2
Sliecas nepiekrist	3
Pilnīgi nepiekrītu	4
Dnav zināms	5
1 QU EB9,3 Q9	

Lasīt šādi: Krievijas iebrukumam Ukrainā ir bijusi globāla ietekme uz gāzes un pārtikas piegādi, enerģijas tirgiem, inflāciju un dzīves dārdzību. Dažām valstīm bija jāatgriežas pie ogļu un naftas izmantošanas enerģijas ražošanai.

Q11 Ar enerģijas cenu kāpumu un gāzes piegādes ierobežojumiem Krievijas rīcības dēļ, kā ES un tās dalībvalstīm būtu jāreaģē attiecībā uz zaļo enerģiju policy?

(LASĪT TIKAI VIENU ATBILDI)

Mums būtu jāpaātrina atjaunojamo energoresursu izmantošana, jāpalielina energoefektivitāte un jāpaātrina pāreja uz zaļo ekonomiku.	1
Mums būtu jāsaģlabā tāds pats temps pārejai uz zaļo ekonomiku	2
Enerģētikas krīzes laikā mums būtu jāatgriežas pie tā, lai vairāk izmantotu fosilo kurināmo, un palēnināt pāreju uz zaļo ekonomiku.	3
Dnav zināms	4

Kādā no turpmāk minētajiem veidiem ES un dalībvalstu valdībām būtu jāreaģē, lai mazinātu enerģētikas krīzes radīto ekonomisko spiedienu? Pirmkārt?

(RĀDĪT EKRĀNU — LASĪT — PAGRIEZT — TIKAI VIENA ATBILDE)

12.b Un tad?

(RĀDĪT EKRĀNU — LASĪT — PAGRIEZT — TIKAI VIENA ATBILDE)

	Q12a Pirmkārt?	Q12b Un tad?
Paātrināt atjaunojamo energoresursu ieviešanu ES, lai samazinātu enerģijas izmaksas un kļūtu neatkarīgāka enerģētikas jomā	1	1,
Dažādot fosilā kurināmā importu ES	2	2,
Ieguldīt vairāk energoefektivitātes pasākumos (piemēram, uzlabot siltumizolāciju)	3	3,
Veikt ekonomiskus pasākumus, lai ierobežotu enerģijas rēķinu cenu māsaimniecībām, piemēram, nodokļu enerģijas uzņēmumu peļņu un noteikt enerģijas cenu griestus)	4	4,
Sniegt tiešu finansiālu atbalstu ekonomiski neaizsargātākajiem sabiedrības locekļiem	5	5,
Citādi (spontāni)	6	6,
Dnav zināms	7	7,
1 QU (JAUNS)		

Q13 Cik viegli vai grūti ir piekļūt dabai un zaļajām zonām?

(LASĪT TIKAI VIENU ATBILDI)

Ļoti viegli	1
Diezgan viegli	2
Nedaudz grūts	3
Ļoti grūti	4
Dnav zināms	5
1 QU (JAUNS)	

Q14 Cik jūs personīgi esat pakļauts ar vidi un klimatu saistītiem riskiem un draudiem (piemēram, ugunsgrēkiem, plūdiem, piesārņojumam, ekstremāliem laika apstākļiem utt.)?

(LASĪT TIKAI VIENU ATBILDI)

Ļoti pakļauts iedarbībai	1
Nedaudz pakļauti	2
Nav īpaši pakļauti iedarbībai	3
Nav pakļauts iedarbībai	4
Dnav zināms	5

Komentāri

(Pjērs Dieumegards)

Paziņojuma presei nosaukums ([Eiropbarometra aptauja: ekoloģiskā pārkārtošanās jāpaātrina \(europa.eu\)](#)) ir "Eurobarometer: Lielākā daļa eiropiešu uzskata, ka zaļā pārkārtošanās būtu jāīsteno ātrāk".

Šā paziņojuma presei saturs ir ļoti pozitīvs, un šķiet, ka Eiropas iedzīvotāji atbalsta Komisijas plānus attiecībā uz ekoloģisko pārkārtošanos un cīņu pret klimata pārmaiņām.

Bet, skatoties uz skaitļiem, grafikiem un kartēm, optimisms ir jāskata perspektīvā:

- 1) [4. jautājums](#) liecina, ka atbalsts cīņai pret klimata pārmaiņām samazinās
- 2) konkrētāk, 4.5. [jautājums liecina](#), ka pieaug pretestība pret finansiālu atbalstu tīrai enerģijai, nevis fosilajam kurināmajam.

Un starp ES valstīm pastāv lielas atšķirības. "Austrumu valstis", t. i., tās, kas robežojas ar Krieviju, Baltkrieviju un Ukrainu, neatbalsta atjaunojamo energoresursu izmantošanas paātrināšanu: skatīt [11. jautājuma karti](#).